

Veiligheidsmonitor

2019

Veiligheidsmonitor

2019

Verklaring van tekens

.	Gegevens ontbreken
*	Voorlopig cijfer
**	Nader voorlopig cijfer
x	Geheim
-	Nihil
-	(Indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	Het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
Niets (blank)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2018-2019	2018 tot en met 2019
2018/2019	Het gemiddelde over de jaren 2018 tot en met 2019
2018/'19	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2018 en eindigend in 2019
2016/'17-2018/'19	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2016/'17 tot en met 2018/'19

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress: Textcetera, Den Haag en CCN Creatie, Den Haag
Ontwerp: Edenspiekermann

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2020.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits CBS als bron wordt vermeld.

Voorwoord

Hoe ervaren Nederlanders de leefbaarheid van hun woonomgeving? Voelen zij zich er veilig? Hoe vaak zijn ze slachtoffer van criminaliteit? Wat vinden ze van het functioneren van de politie? En welke maatregelen nemen ze om criminaliteit te voorkomen? Al deze vragen, en nog meer, worden in de *Veiligheidsmonitor 2019* beantwoord.

De cijfers zijn gebaseerd op een grootschalige enquête onder de Nederlandse bevolking van 15 jaar en ouder. In 2019 hebben 135 duizend personen de vragenlijst ingevuld. Dit grote aantal respondenten maakt het mogelijk om tot op een gedetailleerd niveau betrouwbare uitspraken te doen over de objectieve en subjectieve veiligheid in Nederland.

De publicatie richt zich vooral op de periode 2012–2019, maar laat ook trends zien vanaf 2005. Daarbij is er uitgebreid aandacht voor regionale verschillen. Naast het landelijke beeld worden enkele uitkomsten gepresenteerd op het niveau van de regionale eenheden, districten en basisteams van de politie en van de 52 grootste gemeenten van ons land.

De Veiligheidsmonitor is een samenwerking tussen het Centraal Bureau voor de Statistiek en het ministerie van Justitie en Veiligheid.

De publicatie Veiligheidsmonitor 2019 wordt als webpublicatie en in pdf-vorm uitgebracht via de website van het CBS. Op StatLine, de elektronische databank van het CBS, zijn veel meer cijfers uit de Veiligheidsmonitor te vinden.

Directeur-Generaal CBS

Dr. T.B.P.M. Tjin-A-Tsoi

Secretaris-Generaal ministerie van Justitie en Veiligheid

Drs. H.W.M. Schoof

Den Haag/Heerlen/Bonaire, maart 2020

Inhoud

Voorwoord **3**

1. Inleiding 6

1.1 Samenvatting **8**

1.2 Leeswijzer **13**

2. Leefbaarheid en overlast in woonbuurt 15

2.1 Fysieke voorzieningen en sociale cohesie in buurt **16**

2.2 Overlast in buurt **20**

3. Veiligheidsbeleving 27

3.1 Onveiligheidsgevoelens in buurt en algemeen **28**

3.2 Onveiligheidsgevoelens 's avonds en vermijdingsgedrag **35**

3.3 Oordeel plaatsvinden en ontwikkeling criminaliteit **36**

3.4 Onveiligheidsgevoelens op plekken in woonplaats **37**

4. Slachtofferschap criminaliteit 39

4.1 Traditionele criminaliteit **40**

4.2 Cybercrime **48**

4.3 Melding en aangifte **52**

5. Burgers en politie 56

5.1 Contact met politie en tevredenheid over contact **57**

5.2 Tevredenheid met functioneren politie **60**

6. Preventie 70

6.1 Sociaal-preventief gedrag **71**

6.2 Preventieve voorzieningen in/rond woning **72**

6.3 Preventieve voorzieningen in de buurt **76**

Bijlagen **79**

Onderzoeksverantwoording **104**

Recent verschenen literatuur **108**

Meer cijfers **110**

Medewerkers **111**

1.

Inleiding

De Veiligheidsmonitor is een terugkerende grootschalige bevolkingsenquête waarin de thema's leefbaarheid van de woonbuurt, veiligheidsbeleving, slachtofferschap van criminaliteit, het oordeel van de burger over het functioneren van de politie en preventiegedrag worden onderzocht. Tussen 2012 en 2017 is de Veiligheidsmonitor jaarlijks uitgevoerd. In 2017 is besloten de frequentie van dit onderzoek te verlagen naar één keer per twee jaar. Deze Veiligheidsmonitor 2019 is dus de eerste in deze tweejaarlijkse uitvoeringsfrequentie.

Opdrachtgevers van de Veiligheidsmonitor zijn het ministerie van Justitie en Veiligheid en het Centraal Bureau voor de Statistiek. Door de opdrachtgevers is de Raad voor de Veiligheidsmonitor ingesteld die toezicht uitoefent op de uitvoering van het onderzoek. In deze Raad zijn behalve de opdrachtgevers ook andere organisaties zoals de G4, G40, Politie en WODC vertegenwoordigd. Door de Raad is een Adviesgroep ingesteld voor ondersteuning en advisering bij de uitvoering van de Veiligheidsmonitor. Ook hierin hebben vertegenwoordigers van deze organisaties zitting.

De dataverzameling van de Veiligheidsmonitor heeft plaatsgevonden door middel van internetvragenlijsten en papieren vragenlijsten, en is uitgevoerd door het CBS en onderzoeksbureau I&O Research in de periode augustus-november 2019. In totaal is een steekproef van ruim 325 duizend Nederlanders van 15 jaar of ouder gevraagd om aan het onderzoek deel te nemen. Ruim 135 duizend hebben een ingevulde vragenlijst geretourneerd; een respons van 41,6% die hoger is dan de respons van de editie 2017 (39,3%).

De Veiligheidsmonitor wordt sinds 2012 op een identieke wijze uitgevoerd, dat wil zeggen met dezelfde methode van dataverzameling en grotendeels dezelfde vragenlijst. Hierdoor is het goed mogelijk de onderzoeksuitkomsten in de periode 2012-2019 met elkaar te vergelijken. In dit rapport worden de uitkomsten van 2019 standaard vergeleken met 2012, het jaar van de nulmeting, en 2017, het jaar van de vorige Veiligheidsmonitor. Daarmee wordt zowel de middellangetermijnontwikkeling als de kortetermijnontwikkeling in beeld gebracht.

De Veiligheidsmonitor zoals we die sinds 2012 kennen heeft een aantal voorgangers, namelijk de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR; 2005-2007) en de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM; 2008-2011). Deze VMR en IVM wijken qua methode van dataverzameling en qua vragenlijst af van de actuele versie van de Veiligheidsmonitor. Door deze 'methodebreuken' is het niet zonder meer mogelijk de uitkomsten van deze eerdere onderzoeken over de periode 2005-2011 te vergelijken met die van de Veiligheidsmonitor 2012 en volgende jaren. Om desondanks langetermijnontwikkelingen in beeld te kunnen brengen, is een methodologische reparatieprocedure voor deze methodebreuken ontwikkeld, waardoor voor een set van kernindicatoren de uitkomsten van de jaren 2005-2011 vergelijkbaar zijn met die vanaf 2012. Ook deze trenduitkomsten zijn in dit rapport opgenomen.

Verder is het mogelijk de onderzoeksuitkomsten te verbijzonderen naar kenmerken van respondenten. Hierbij kan gedacht worden aan onder andere geslacht, leeftijd, herkomst en stedelijkheidsgraad van de gemeente waar men woont.

Door de relatief grote responsomvang van de Veiligheidsmonitor is het ten slotte mogelijk de landelijke uitkomsten geografisch uit te splitsen naar de 10 regionale eenheden, 43 districten en 167 basisteams van politie. Daarnaast zijn ook de uitkomsten van de 52 grootste (70 000+) gemeenten van ons land opgenomen.

Meer informatie over de opzet en uitvoering van de Veiligheidsmonitor treft u aan in de Onderzoeksverantwoording die in de bijlage is opgenomen.

1.1 Samenvatting

Deze samenvatting laat de onderzoeksresultaten van de Veiligheidsmonitor 2019 voor de diverse thema's op hoofdlijnen zien. Eerst wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste landelijke uitkomsten. Daarna volgt een korte samenvatting van de regionale uitkomsten. Deze uitkomsten worden beschreven voor het jaar 2019 met enerzijds het landelijke gemiddelde en anderzijds het jaar 2012 als referentiepunt. Het geheel correspondeert in grote lijnen met de kleurenoverzichten waarin de scores op de belangrijkste VM-indicatoren op het niveau van regionale politie-eenheden en -districten visueel zijn weergegeven. Een toelichting op het gebruik van dit overzicht wordt gegeven in de tekstbox die vooraf gaat aan het overzicht.

Landelijke uitkomsten

Leefbaarheid en overlast in buurt

- De tevredenheid over de fysieke voorzieningen is iets hoger dan in 2017 en 2012.
- De tevredenheid over de sociale cohesie is iets hoger dan in 2017 en 2012.
- Op de langere termijn, respectievelijk vanaf 2008 en 2005, is het oordeel over de fysieke voorzieningen en over de sociale cohesie weinig veranderd.
- Het rapportcijfer voor de leefbaarheid in de buurt bedraagt een 7,6. Dit is iets hoger dan in 2017 en 2012.
- De fysieke verloedering waar Nederlanders in hun buurt veel overlast van ervaren is minder dan in 2017 en 2012. De ervaren sociale overlast is niet veranderd in vergelijking met 2017 maar minder dan in 2012. De ervaren verkeersoverlast is hoger dan in 2017 en gelijk aan die in 2012.
- In totaliteit is de ervaren buurtoverlast gelijk aan die in 2017 en minder dan in 2012.

Veiligheidsbeleving

- In 2019 voelt 32 procent van de Nederlanders zich wel eens onveilig in het algemeen. Dit is lager dan in 2017 en 2012
- De algemene onveiligheidsgevoelens zijn in vergelijking met 2005, het eerste vergelijkbare meetjaar, met 34 procent gedaald.
- 14 procent van de Nederlanders voelt zich in 2019 wel eens onveilig in eigen buurt; ook dit is lager dan in 2017 (16 procent) en 2012 (18 procent).
- In 2019 liggen de onveiligheidsgevoelens in de buurt 14 procent lager dan in 2008, het eerste jaar dat deze op een vergelijkbare manier gemeten zijn.
- In vergelijking met 2017 geven minder Nederlanders in 2019 aan 's avonds de deur niet open te doen omdat ze het niet veilig vinden. Ook voelt een kleinere groep zich 's avonds alleen thuis onveilig en is de groep die bang is om zelf slachtoffer te worden van criminaliteit gedaald. Het aandeel dat omloopt of omrijdt vanwege onveilige plekken of zich 's avonds op straat onveilig voelt is wel vergelijkbaar met 2017. Ten opzichte van 2012 zijn de onveiligheidsgevoelens 's avonds en het vermijdingsgedrag in de buurt over het algemeen ook afgenomen.
- Van alle Nederlanders voelt 36 procent zich wel eens onveilig op plekken waar groepen jongeren rondhangen. Een op de vijf voelt zich wel eens onveilig rondom uitgaansgelegenheden. Verder voelt 6 procent zich wel eens onveilig in hun eigen huis. Dat is minder dan in voorgaande jaren.

Slachtofferschap criminaliteit

- In 2019 is 2 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van geweld, 9 procent van vermogensdelicten en 5 procent van vandalisme.
- Het slachtofferschap van vandalisme- en vermogensdelicten is gedaald ten opzichte van 2017; het slachtofferschap van geweld is in de afgelopen twee jaar gelijk gebleven.
- In totaal is 14 procent in 2019 slachtoffer geweest van één of meer van deze vormen van ‘traditionele’ criminaliteit; dit is lager dan in 2017 (15 procent) en 2012 (20 procent)
- Op de langere termijn, vanaf 2005, is het slachtofferschap van criminaliteit met 50 procent afgenomen.
- In 2019 werd van 23 procent van de ondervonden delicten door slachtoffers van traditionele criminaliteit aangifte gedaan bij de politie. Dit is vergelijkbaar met 2017 (24 procent) en minder dan in 2012 (29 procent).
- Een op de negen Nederlanders (13 procent) is in 2019 slachtoffer geweest van cybercrime; dit is hoger dan in 2017 en 2012.
- Van de cybercrimedelicten komt hacken in 2019 het meest voor (6 procent). Dit wordt gevolgd door koop- of verkoopfraude (5 procent), pesten via het internet (4 procent) en identiteitsfraude (1 procent).
- In 2019 werd van 8 procent van de ondervonden delicten door slachtoffers van cybercrime aangifte gedaan bij de politie. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Burgers en politie

- 19 procent van de Nederlanders heeft in 2019 contact gehad met de politie in de eigen gemeente; dit is minder dan in voorgaande jaren.
- 66 procent was (zeer) tevreden over dit contact; dit is hoger dan in 2017 en 2012.
- Op de lange termijn, vanaf 2005, is de tevredenheid over het contact met de politie in de eigen gemeente met 23 procent toegenomen.
- 28 procent is (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in de buurt; 35 procent is (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in het algemeen. Een relatief groot deel geeft aan hierover geen oordeel te hebben.
- De tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt en in het algemeen is toegenomen in vergelijking met 2017 en 2012.
- Sinds 2005 is de tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt met 14 procent gestegen.

Preventie

- Bijna zeven op de tien Nederlanders nemen in 2019 vaak waardevolle spullen mee uit de auto om diefstal te voorkomen.
- 45 procent laat 's avonds vaak het licht branden wanneer er niemand thuis is.
- Sociaal-preventief gedrag in totaliteit is tussen 2017 en 2019 licht toegenomen.
- 63 procent van de Nederlanders heeft extra veiligheidssloten.
- 12 procent heeft thuis een alarminstallatie.
- De aanwezigheid van preventieve voorzieningen in/rond de woning is in vergelijking met 2017 iets gedaald.

70 000+ gemeenten

- Bijna de helft van de inwoners (49 procent) van de 70 000+ gemeenten ervaart in 2019 veel buurtoverlast; vooral in de vier grootste steden wordt veel overlast ervaren; de buurtoverlast is vergelijkbaar met 2017.
- 18 procent van de inwoners van de 70 000+ gemeenten voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt. Deze onveiligheidsgevoelens zijn het hoogst in de G4 (23 procent), gevolgd door de G40 (17 procent) en de overige 70 000+ gemeenten (13 procent). De buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens in de 70 000+ gemeenten zijn daarmee lager dan in 2017.
- 17 procent van de inwoners van de 70 000+ gemeenten is in 2019 slachtoffer geweest van één of meer vormen van criminaliteit. Dit is lager dan in 2017 (19 procent). Het slachtofferschap is het grootst in de G4 (21 procent), gevolgd door de G40 (15 procent) en de overige 70 000+ gemeenten (12 procent). Met name in de G40 en de overige 70 000+ gemeenten is het slachtofferschap gedaald ten opzichte van 2017. In de G4 is het slachtofferschap gelijkgebleven.
- De tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt is in de 70 000+ gemeenten iets hoger dan het landelijke gemiddelde (29 tegen 28 procent); de tevredenheid is vergelijkbaar met 2017. Vooral de inwoners van de vier grootste steden zijn relatief positief over het functioneren van de politie in de buurt.

Toelichting bij overzicht Regionale eenheden en districten 2019

Het kleurenoverzicht hieronder geeft voor een aantal VM-indicatoren weer hoe de 10 regionale eenheden (vetgedrukt in de linker kolom van het overzicht) en de 43 daarbinnen liggende politiedistricten scoren. In het eerste overzicht wordt door middel van kleurschakeringen significante verschillen met het landelijke gemiddelde in 2019 aangegeven. In het daarna volgende overzicht staan significante verschillen tussen 2019 en 2012 weergegeven.

De scores op de indicatoren kunnen in twee richtingen wijzen. Bij positief geformuleerde indicatoren (zoals 'rapportcijfer leefbaarheid' of 'tevredenheid contact politie') is een hogere score gunstiger, terwijl bij negatief geformuleerde indicatoren (zoals 'fysieke verloedering' of 'slachtofferschap totaal') een hogere score juist ongunstiger is. Om de scores voor de positief en negatief geformuleerde indicatoren in het overzicht eenduidig te kunnen interpreteren zijn de scores daarom niet uitgedrukt in termen van 'hoger' of 'lager', maar in termen van 'gunstiger', of 'ongunstiger'. In de overige hoofdstukken van deze rapportage gebeurt dit niet, omdat de indicatoren daar meer op zichzelf worden beschreven. Voor de inhoud en betekenis van de indicatoren wordt verwezen naar de betreffende hoofdstukken.

Regionale uitkomsten

Uit het overzicht komen enkele duidelijke patronen naar voren:

- Inwoners van de districten in het noorden en oosten van het land (Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente en Noord en Oost Gelderland) en ook van de districten Oost Utrecht, Noord Holland Noord, Leiden – Bollenstreek, Alphen aan den Rijn – Gouda, Zeeland, 's Hertogenbosch, Helmond en Noord- en Midden-Limburg zijn gemiddeld positiever over (de meeste) zaken als fysieke verloedering, sociale overlast, verkeersoverlast en veiligheidsbeleving. Ook wat betreft de mate van slachtofferschap

van criminaliteit doet een aantal van deze districten het beter dan gemiddeld. Qua tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt doen vooral districten in Den Haag en Amsterdam het bovengemiddeld goed. Op het gebied van de aanwezigheid van preventieve voorzieningen in of rond de woning scoren bijna alle districten in Zeeland – West-Brabant, Oost-Brabant en Limburg hoger dan gemiddeld.

- Inwoners van veel districten in de grootstedelijke regionale eenheden Amsterdam, Rotterdam en Limburg zijn gemiddeld minder positief over de leefbaarheid en overlast in de buurt en ze voelen zich gemiddeld ook onveiliger. Ook in de districten Utrecht Stad, Den Haag Centrum, Den Haag West en Den Haag Zuid is dat het geval. In alle districten van de regionale eenheid Amsterdam, in veel districten van de regionale eenheden Rotterdam en Den Haag en in Utrecht Stad ligt het slachtofferschap van criminaliteit in totaliteit hoger dan gemiddeld in Nederland. Inwoners van de meeste districten in Amsterdam en Den Haag oordelen daarentegen positiever over het functioneren van de politie in de buurt. Aan preventie rondom de woning wordt in alle districten van Amsterdam en veel districten van Rotterdam en Den Haag relatief weinig gedaan.
- Tussen 2012 en 2019 is het totale slachtofferschap in alle districten van Oost-Nederland, Noord-Holland, Den Haag, Zeeland-West-Brabant, Oost-Brabant en Limburg, en in de meeste districten van Noord-Nederland, Midden-Nederland en Rotterdam, afgenomen. In Amsterdam is dit bij de meeste districten gelijk gebleven. Met name het slachtofferschap van vermogens- en vandalismedelicten is gedaald in vergelijking met 2012. Ook leefbaarheid, fysieke verloedering en onveiligheidsgevoelens worden door inwoners van veel districten in 2019 gunstiger ingeschat dan in 2012. Voor de meeste andere indicatoren geldt dat de scores in veel districten niet afwijken van 2012. Daar waar wel verschuivingen hebben plaatsgevonden zijn deze in bijna alle gevallen gunstig. Cybercrime en preventieve voorzieningen rond de woning wijken hierin wel af, doordat deze zich in een aantal districten juist ongunstiger hebben ontwikkeld tussen 2012 en 2019. Regionale eenheden die zich op de onderzochte indicatoren gunstig hebben ontwikkeld zijn met name Zeeland – West-Brabant, Den Haag en Rotterdam.

Regionale eenheden en districten - 2019: vergelijking ten opzichte van het landelijke gemiddelde

Regionale eenheden en districten - 2019: vergelijking t.o.v. NL		Rapportcijfer leefbaarheid	Fysieke verwoeding	Sociale overlast	Verkeersoverlast	Wel eens onveilig in buurt	Wel eens onveilig	Gewelddelicten	Vermogensdelicten	Vandalismedelicten	Slachtofferschap totaal	Cybercrime totaal	Tevredenheid contact politie	Tevredenheid functioneren politie	Preventieve voorzieningen wor	
+ = Gunstiger dan NL gemiddeld																
0 = Gelijk aan NL gemiddeld																
- = Ongunstiger dan NL gemiddeld																
Noord-Nederland																
Fryslân		+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	0	0	0	0	-
Groningen		0	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Drenthe		+	+	+	+	+	+	0	+	0	+	0	0	0	0	0
Oost-Nederland																
IJsselland		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	0	+
Twente		+	+	+	+	+	+	0	+	0	+	0	+	0	0	+
Noord en Oost Gelderland		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	0	0	+
Gelderland Midden		0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Gelderland Zuid		0	+	+	+	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Midden-Nederland																
Gooi en Vechtstreek		+	+	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	0	-
Flevoland		+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oost Utrecht		+	+	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Utrecht Stad		-	0	-	-	-	-	0	-	-	-	0	0	0	0	-
West Utrecht		+	+	+	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Noord-Holland																
Noord Holland Noord		+	+	+	+	+	+	0	+	0	+	0	0	0	0	0
Zaanstreek Waterland		0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kennemerland		0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	0	0	0	-
Amsterdam																
Amsterdam Noord		+	-	-	0	-	-	-	-	-	-	0	0	0	+	-
Amsterdam Oost		-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	0	0	0	+	-
Amsterdam Zuid		+	0	0	+	0	0	0	-	0	-	0	0	0	+	-
Amsterdam West		-	-	-	-	-	-	0	-	-	0	0	0	0	0	-
Den Haag																
Den Haag Centrum		+	-	-	-	-	-	0	0	-	-	0	0	0	+	-
Den Haag West		-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	0	0	0	+	-
Den Haag Zuid		+	-	0	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	+	-
Zoetermeer - Leidschendam		0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+	0
Westland - Delft		0	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	-
Leiden - Bollenstreek		+	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	-
Alphen aan den Rijn - Gouda		0	+	+	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0
Rotterdam																
Rijnmond Noord		0	-	-	-	-	-	0	0	-	-	+	0	0	0	-
Rotterdam Stad		-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Rijnmond Oost		-	-	-	0	-	-	0	-	0	-	0	0	0	0	-
Rotterdam Zuid		-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	+	0	0	0	-
Rijnmond Zuid-West		-	-	0	-	0	0	0	+	0	+	0	0	0	0	+
Zuid-Holland Zuid		0	0	0	-	+	+	0	+	0	+	0	0	0	0	+
Zeeland - West-Brabant																
Zeeland		0	0	0	-	0	0	0	+	0	+	0	0	0	-	+
De Markiezaten		+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	0	0	0	0	+
De Baronie		-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	+
Hart van Brabant		0	0	0	-	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+
Oost-Brabant																
's Hertogenbosch		+	+	+	0	+	+	0	+	+	+	0	0	0	-	+
Eindhoven		+	+	+	0	+	+	0	+	0	+	+	0	0	0	+
Helmond		+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Limburg																
Noord en Midden Limburg		0	+	+	+	0	0	0	0	+	+	0	0	0	-	+
Parkstad-Limburg		-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	-	+
Zuid-West-Limburg		-	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0	0	-	-	+

Regionale eenheden en districten - 2019: vergelijking ten opzichte van 2012

Regionale eenheden en districten - 2019: vergelijking t.o.v. 2012		Rapportcijfer leefbaarheid	Fysieke verloedering	Sociale overlast	Verkeersoverlast	Wel eens onveilig in buurt	Wel eens onveilig	Gewelddelicten	Vermogensdelicten	Vandalismedelicten	Slachtofferschap totaal	Cybercrime totaal	Tevredenheid contact politie	Tevredenheid functioneren politie	Preventieve voorzieningen wor
+ = Gunstiger dan in 2012															
0 = Gelijk aan 2012															
- = Ongunstiger dan in 2012															
? = Niet beschikbaar															
Noord-Nederland															
Fryslân		+	+	0	0	+	+	0	+	+	+	-	0	0	0
Groningen		+	+	0	0	0	0	0	0	+	0	-	0	0	0
Drenthe		+	+	0	0	+	0	0	+	0	+	0	0	0	0
Oost-Nederland															
IJsselland		0	+	0	0	+	+	0	+	+	+	0	+	+	0
Twente		+	+	0	0	+	+	0	+	+	+	0	+	+	0
Noord en Oost Gelderland		+	+	0	0	+	+	0	+	+	+	0	0	+	0
Gelderland Midden		+	0	0	0	+	+	0	+	+	+	0	0	+	-
Gelderland Zuid		+	0	0	0	+	0	0	+	+	+	0	0	0	0
Midden-Nederland															
Gooi en Vechtstreek		+	+	0	0	+	+	0	+	+	+	0	+	+	-
Flevoland		+	+	0	0	0	+	0	+	+	+	0	0	0	0
Oost Utrecht		+	+	0	0	+	0	0	+	0	+	0	0	0	0
Utrecht Stad		+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
West Utrecht		+	0	0	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	-
Noord-Holland															
Noord Holland Noord		+	+	0	0	+	+	0	+	+	+	0	0	+	-
Zaanstreek Waterland		0	0	0	0	0	0	0	+	+	+	0	0	0	0
Kennemerland		+	+	0	0	0	+	0	+	+	+	0	0	0	0
Amsterdam															
Amsterdam Noord		+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Amsterdam Oost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
Amsterdam Zuid		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Amsterdam West		+	0	0	0	0	0	0	+	0	+	0	0	0	0
Den Haag															
Den Haag Centrum		+	+	0	0	+	+	+	+	+	+	0	+	+	-
Den Haag West		+	+	0	0	+	+	0	+	+	+	0	0	0	0
Den Haag Zuid		+	+	0	0	+	+	0	+	+	+	0	+	0	-
Zoetermeer - Leidschendam		+	0	0	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	-
Westland - Delft		+	+	0	0	+	0	0	+	0	+	0	0	0	0
Leiden - Bollenstreek		+	+	0	0	0	0	0	+	+	+	0	0	0	0
Alphen aan den Rijn - Gouda		+	+	0	0	+	+	+	+	0	+	0	+	0	0
Rotterdam															
Rijnmond Noord		0	0	0	0	0	0	0	+	0	+	0	0	0	0
Rotterdam Stad		0	0	+	0	0	0	0	+	0	+	0	?	0	-
Rijnmond Oost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rotterdam Zuid		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rijnmond Zuid-West		+	0	0	0	0	+	0	+	0	+	-	0	0	0
Zuid-Holland Zuid		+	+	0	0	+	+	+	+	+	+	0	+	+	-
Zeeland - West-Brabant															
Zeeland		+	+	0	0	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0
De Markiezaten		0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	0	0	0
De Baronie		+	0	0	0	0	0	0	+	+	+	0	0	0	0
Hart van Brabant		+	0	0	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	0
Oost-Brabant															
's Hertogenbosch		+	+	0	0	+	+	0	+	+	+	0	+	0	0
Eindhoven		+	0	0	0	+	0	0	+	+	+	0	0	0	0
Helmond		0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	-	0	0	0
Limburg															
Noord en Midden Limburg		+	0	+	0	0	+	0	+	+	+	0	+	+	0
Parkstad-Limburg		0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0
Zuid-West-Limburg		+	0	+	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	0

1.2 Leeswijzer

Kern van dit rapport zijn de hoofdstukken 2 tot en met 6 waarin achtereenvolgens de uitkomsten voor de 5 hoofdthema's (leefbaarheid en overlast woonbuurt, veiligheidsbeleving, slachtofferschap criminaliteit, burgers en politie, preventie) worden beschreven. Elk hoofdstuk bevat de landelijke uitkomsten van 2019, de vergelijking met de

uitkomsten van 2012 en 2017, in een aantal gevallen trends over de periode 2005–2019, uitsplitsingen naar achtergrondkenmerken en regionale uitsplitsingen van de landelijke uitkomsten.

De bijlagen bevatten tabellen met achterliggend landelijk, politieregionaal en gemeentelijk cijfermateriaal behorende bij deze hoofdstukken, trendcijfers en een lijst met deelnemende gemeenten aan de Veiligheidsmonitor 2019.

Afgesloten wordt met een onderzoeksverantwoording, een lijst met recent verschenen literatuur op basis van de Veiligheidsmonitor, een verwijzing naar meer cijfers op StatLine en een overzicht van medewerkers die aan deze publicatie hebben bijgedragen.

Weergave regionale uitkomsten

In de hoofdstukken 2 tot en met 5 zijn de regionale uitkomsten weergegeven in de vorm van kaarten van Nederland met een vijfklassenindeling. Deze kaarten geven de spreiding van het onderzochte fenomeen over het land weer. Bij alle kaarten is de vijfklassenindeling tot stand gekomen door het verschil tussen de hoogste en laagste waarde door vijf te delen. Stel de percentages voor een bepaalde indicator lopen uiteen van 20,0 in regio X tot 60,0 in regio Y, dan zijn de vijf klassen (gebaseerd op het verschil van $40,0 : 5 = 8,0$): (1) 'minder dan 28,0', (2) '28,0 tot 36,0', (3) '36,0 tot 44,0', (4) '44,0 tot 52,0' en (5) '52,0 of meer'.

In de tabellenbijlagen is weergegeven in welke regionale eenheden, politiedistricten en basisteams ([bijlage II](#)) respectievelijk in welke 70 000+ gemeenten ([bijlage III](#)) de uitkomsten – rekening houdend met de betrouwbaarheidsmarges – hoger of lager zijn dan gemiddeld.

Daarnaast zijn in deze tabellen voor bovengenoemde gebieden de percentages inclusief de bijbehorende betrouwbaarheidsmarges opgenomen. In de webpublicatie zijn deze percentages en marges via de mouse-over/touchscreen-functie in de kaarten beschikbaar.

2.

**Leefbaarheid
en overlast
in woonbuurt**

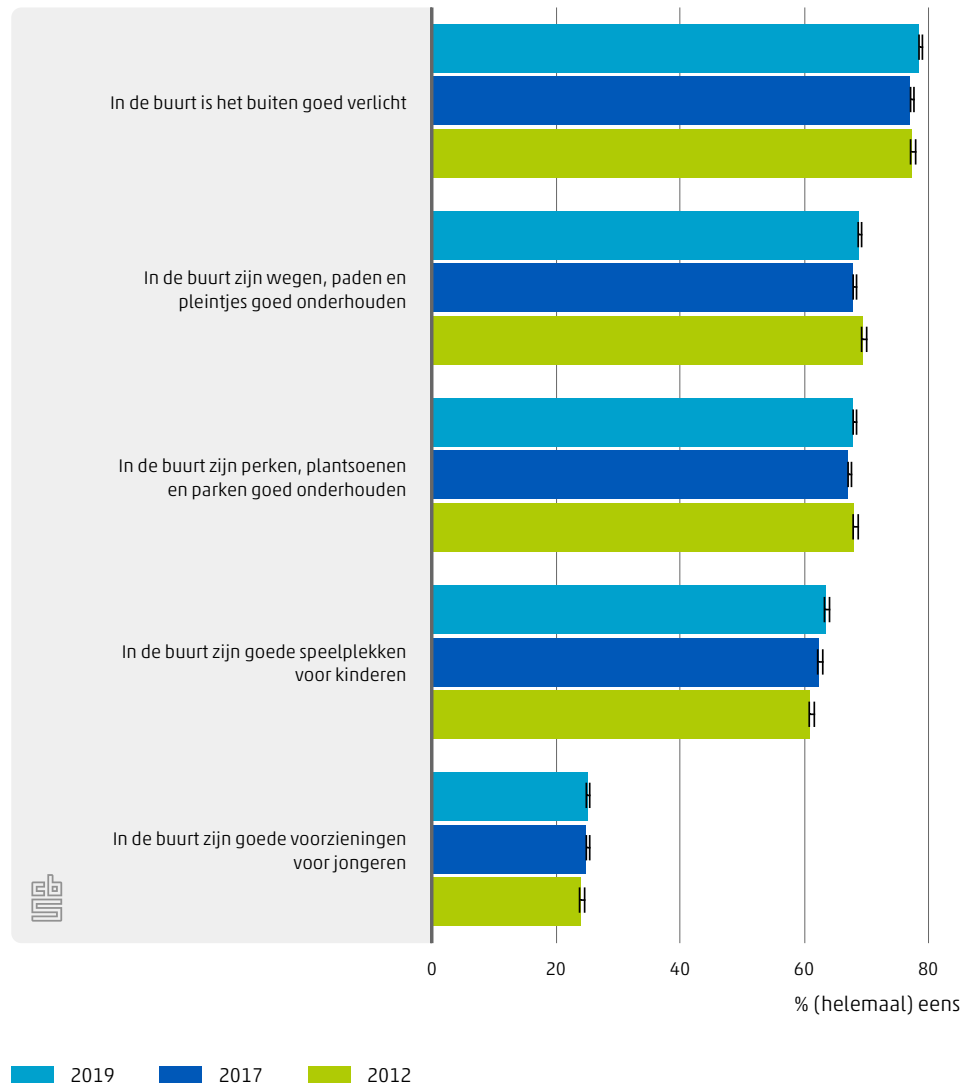
In dit hoofdstuk staat het thema leefbaarheid en overlast in de woonbuurt centraal. Eerst komt aan de orde hoe Nederlanders de fysieke voorzieningen en sociale cohesie in hun buurt ervaren. Vervolgens gaat het om de overlast in de buurt. Welke vormen van overlast komen het meest voor en van welke heeft men de meeste last? Meer cijfermateriaal over dit onderwerp, uitgesplitst naar [regio](#) en [persoonskenmerken](#), is beschikbaar via StatLine.

2.1 Fysieke voorzieningen en sociale cohesie in buurt

Fysieke voorzieningen

In de Veiligheidsmonitor is respondenten door middel van een aantal stellingen gevraagd naar hun mening over fysieke voorzieningen in hun woonbuurt. In 2019 zijn bijna vier op de vijf Nederlanders (79 procent) het (helemaal) eens met de stelling dat het in hun buurt buiten goed verlicht is. Dit percentage is hoger dan in 2017 (77 procent) en in 2012 (78 procent), het startjaar van de Veiligheidsmonitor. Het merendeel vindt ook dat de wegen, paden en pleintjes (69 procent) en de perken, plantsoenen, parken (68 procent) goed onderhouden zijn. Deze cijfers zijn hoger dan in 2017. De tevredenheid over het onderhoud van de wegen et cetera daarentegen is lager dan in 2012 (70 procent); de tevredenheid over het onderhoud van perken enzovoorts is vergelijkbaar met 2012. Bijna twee op de drie (64 procent) zijn het er (helemaal) mee eens dat er in de buurt goede speelplekken voor kinderen zijn. Dit is hoger dan in 2017 (63 procent) en 2012 (61 procent). De tevredenheid over jongerenvoorzieningen is aanzienlijk lager. Een kwart (25 procent) vindt dat er goede voorzieningen voor jongeren in de buurt zijn. Dit is gelijk aan 2017 en hoger dan in 2012 (24 procent).

2.1.1 Fysieke voorzieningen in buurt

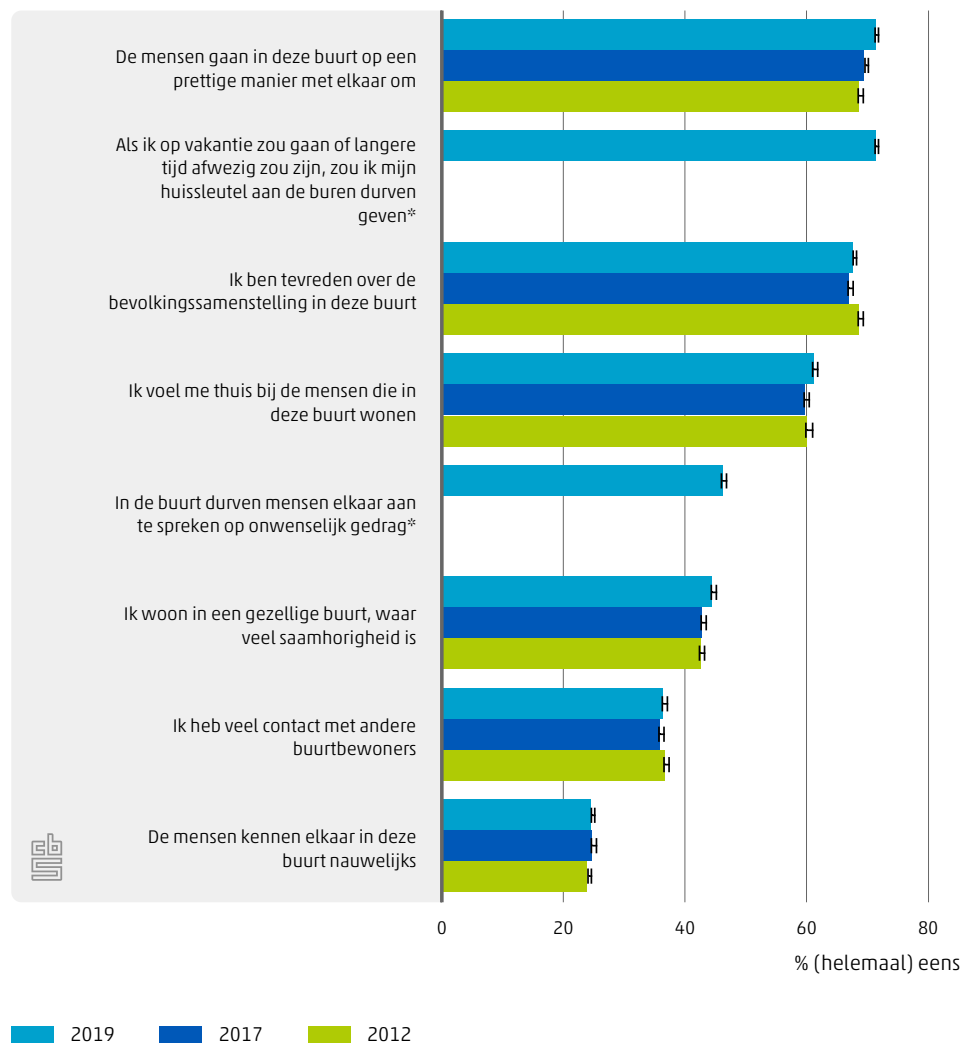

Sociale cohesie

Ook de sociale cohesie in de eigen woonbuurt is door middel van stellingen onderzocht. In 2019 ervaart 72 procent het als prettig hoe mensen in de buurt met elkaar omgaan. Dit is hoger dan in 2017 (70 procent) en in 2012 (69 procent). Eveneens 72 procent zou de huissleutel aan de burens durven te geven als ze op vakantie zouden gaan of langere tijd afwezig zouden zijn. 68 procent is tevreden over de bevolkingsamenstelling in de eigen buurt. Dit is hoger dan in 2017 (67 procent), maar lager dan in 2012 (69 procent). De stelling 'Ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen' wordt door 62 procent van de Nederlanders onderschreven. Dit is hoger dan in 2017 en 2012 (beide jaren 60 procent). Een kleiner aandeel geeft in 2019 aan dat de mensen in de buurt elkaar durven aan te spreken op onwenselijk gedrag (46 procent), ervaart de eigen woonbuurt als een gezellige buurt met veel saamhorigheid (45 procent) en zegt veel contact te hebben met andere buurtbewoners (37 procent). Het aandeel dat veel saamhorigheid ervaart is hoger dan in 2017 en 2012 (beide jaren 43 procent). De enige negatief geformuleerde stelling

'De mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks' wordt door een kwart (25 procent) onderschreven. Dit is vergelijkbaar met 2017 en 2012.

2.1.2 Sociale cohesie in buurt

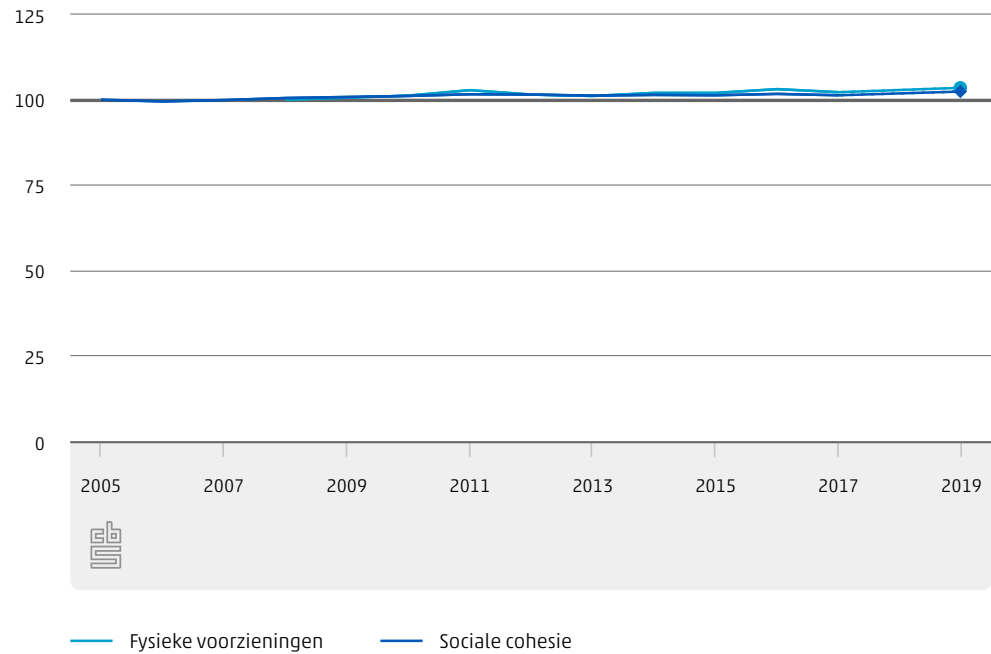
* In 2019 voor het eerst onderzocht.

Trends in fysieke voorzieningen en sociale cohesie

Op basis van alle stellingen over fysieke voorzieningen en vier stellingen over sociale cohesie (mensen kennen elkaar nauwelijks; mensen gaan op een prettige manier met elkaar om; gezellige buurt met veel saamhorigheid; thuis voelen bij de bewoners van de buurt) zijn schaalscores voor respectievelijk fysieke voorzieningen en sociale cohesie berekend. Deze schaalscores lopen van 0 tot en met 10, waarbij een hogere score overeenkomt met een positiever oordeel over fysieke voorzieningen respectievelijk sociale cohesie. In 2019 bedraagt de gemiddelde schaalscore voor fysieke voorzieningen een 6,4. Deze score ligt iets hoger dan in 2017 en 2012 (beide jaren 6,3). De gemiddelde schaalscore voor sociale cohesie is een 6,3. Ook dit is iets hoger dan in 2017 en 2012 (beide jaren 6,2). Over de periode 2008–2019 is het oordeel over de fysieke voorzieningen in de buurt weinig veranderd. Ook het oordeel over de sociale cohesie in de buurt, dat gemeten is tussen 2005 en 2019, laat een stabiel beeld zien.

2.1.3 Fysieke voorzieningen en sociale cohesie^{1) 2)} - trends

Indexcijfers (2005/2008 = 100)

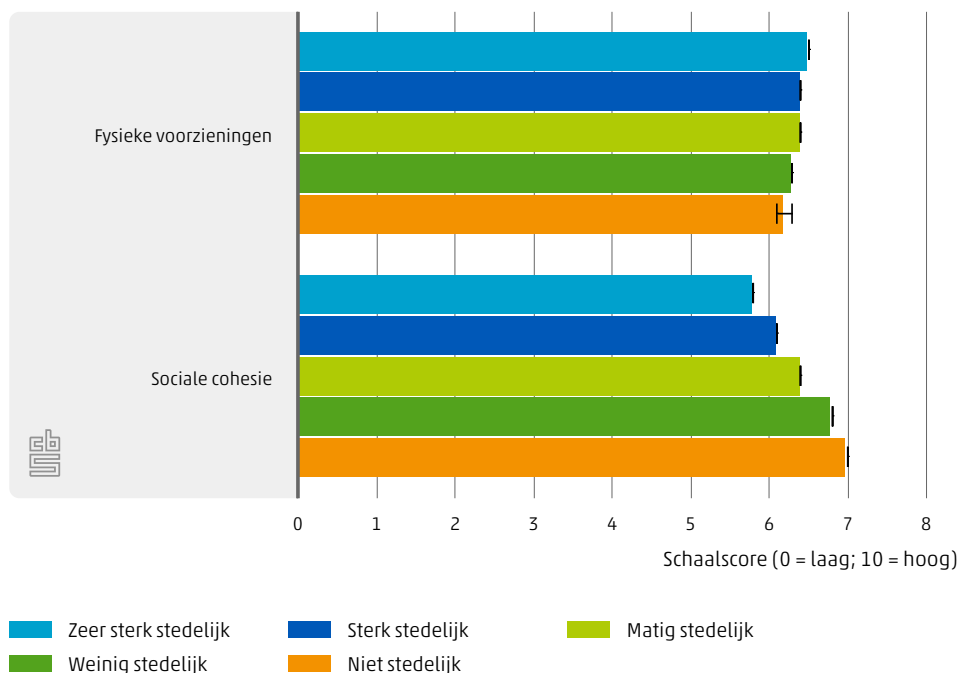
- ¹⁾ Exclusief 2 nieuwe items in 2019.
²⁾ In 2018 heeft geen meting plaatsgevonden.

Fysieke voorzieningen en sociale cohesie naar stedelijkheid

Het oordeel over de fysieke voorzieningen in de buurt is in (zeer) sterk stedelijke gebieden en matig stedelijke gebieden positiever dan in weinig of niet stedelijke gebieden, maar de verschillen zijn klein.

Het oordeel over de sociale cohesie in de buurt daarentegen verschilt sterk naar stedelijkheidsgraad en is omgekeerd aan het beeld bij fysieke voorzieningen: inwoners van minder verstedelijkte gebieden ervaren duidelijk vaker sociale cohesie in hun buurt dan inwoners van meer verstedelijkte gebieden.

2.1.4 Fysieke voorzieningen en sociale cohesie¹⁾ in buurt - naar stedelijkheid, 2019

¹⁾ Exclusief 2 nieuwe items in 2019.

Nederlanders geven de leefbaarheid in hun buurt in 2019 gemiddeld een 7,6 als rapportcijfer. Dit is iets hoger dan in 2017 (7,5) en 2012 (7,4).

2.2 Overlast in buurt

Om een beeld te krijgen van het vóórkomen van buurtoverlast en de beleving hiervan is respondenten een 13-tal vormen van overlast voorgelegd, met de vraag of die vorm van overlast wel eens voorkomt in de eigen buurt en, zo ja, in welke mate men daar dan zelf overlast van ervaart (antwoordmogelijkheden: 'veel overlast', 'een beetje overlast', 'weinig overlast', 'geen antwoord'). 12 van de 13 afzonderlijke overlastvormen zijn hieronder ingedeeld in drie categorieën: fysieke overlast, sociale overlast en verkeersoverlast, gevolgd door overlast totaal (alle 13 vormen van overlast samengenomen). In de Veiligheidsmonitor 2019 is voor het eerst ook gevraagd naar een 'andere vorm van overlast', waarbij de respondent in de internetvragenlijst de mogelijkheid werd geboden om in te vullen welke dit is. Omwille van de vergelijkbaarheid met eerdere jaren zijn deze andere vormen van overlast niet in 'overlast totaal' meegenomen.

Fysieke verloedering

Fysieke verloedering bestaat uit vier overlastvormen, te weten: 'rommel op straat', 'straatmeubilair, zoals vuilnisbakken, bankjes of bushokjes, dat vernield is', 'bekladde muren of gebouwen', en 'hondenpoep op de stoep, straat of in de perken'.

Het grootste overlastprobleem in de fysieke sfeer is hondenpoep. 16 procent van de Nederlanders geeft aan hier zelf veel overlast van te ervaren.¹⁾ Van rommel op straat heeft 8 procent zelf veel overlast. Vernieling van straatmeubilair en bekladde muren of gebouwen worden minder als overlast gevend ervaren.

In totaal zegt ruim een op de vijf Nederlanders (21 procent) veel overlast te hebben van een of meer vormen van fysieke verloedering. Dit is minder dan in 2017 (22 procent) en 2012 (25 procent). De overlast van bekladde muren of gebouwen, vernieling van straatmeubilair en hondenpoep is minder dan in 2012. Van rommel op straat daarentegen heeft men meer overlast dan in 2012. Ook in vergelijking met 2017 is de overlast van rommel op straat toegenomen, net zoals de overlast van vernieling van straatmeubilair. De overlast van hondenpoep is ook ten opzichte van 2017 afgenomen.

Sociale overlast

Sociale overlast omvat de volgende vijf vormen van overlast: 'dronken mensen op straat', 'drugsgebruik of drugshandel, bijvoorbeeld op straat of in coffeeshops', 'overlast door buurtbewoners', 'mensen die op straat worden lastiggevallen' en 'rondhangende jongeren'. De grootste overlast in de sociale sfeer is afkomstig van rondhangende jongeren en van buurtbewoners. In 2019 geeft telkens 5 procent aan hier veel overlast van te ervaren. Van drugsgebruik of drugshandel heeft 4 procent veel overlast. 3 procent van de mensen ervaart veel overlast van dronken mensen op straat. Het lastigvallen van mensen op straat ervaart men met 1 procent het minst als overlastprobleem.

In totaal zegt in 2019 een op de tien Nederlanders (11 procent) veel overlast te hebben van een of meer vormen van sociale overlast. Dit is vergelijkbaar met 2017, maar minder dan in 2012. Ten opzichte van 2012 is er minder overlast van rondhangende jongeren, dronken mensen op straat, en mensen die op straat worden lastiggevallen. De overlast van drugsgebruik of drugshandel en de overlast door buurtbewoners zijn niet veranderd ten opzichte van 2012. In vergelijking met 2017 is de drugsoverlast toegenomen en is de overlast van rondhangende jongeren afgenomen.

Verkeersoverlast

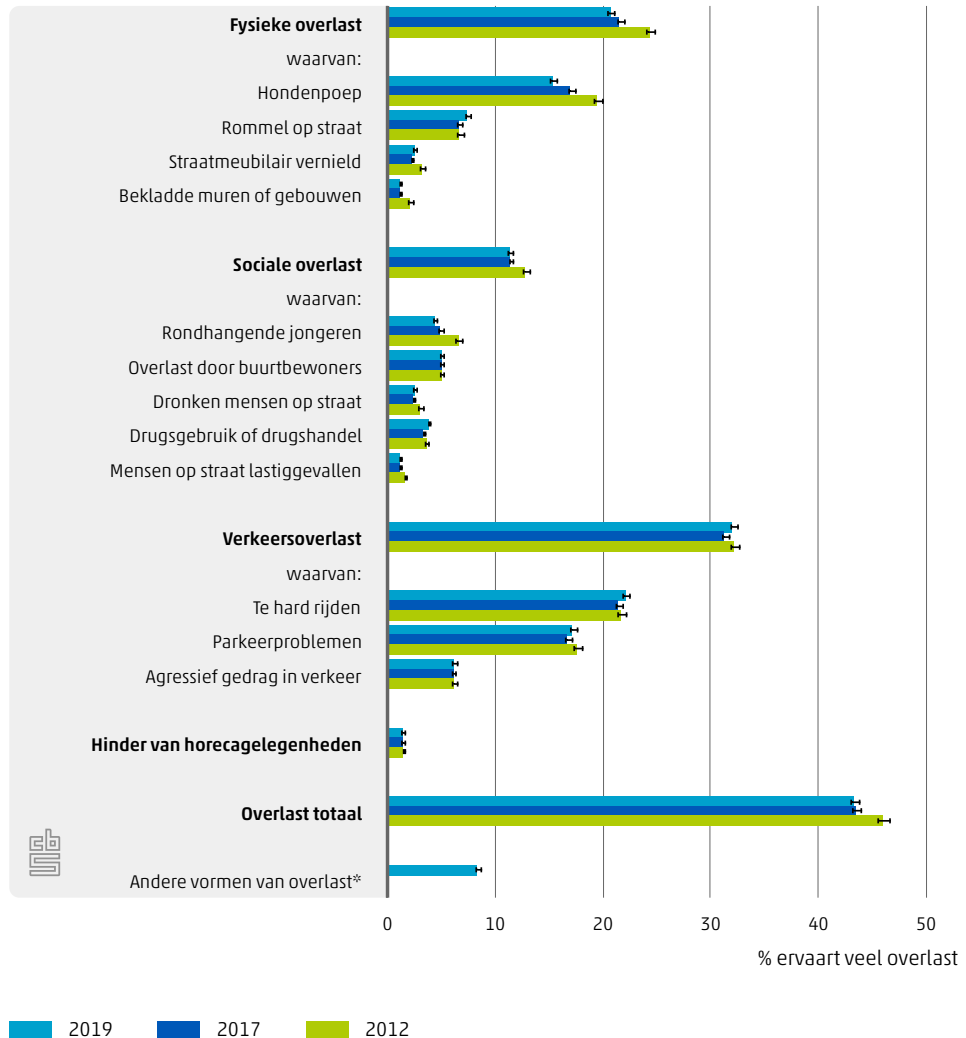
Bij verkeersoverlast in de buurt gaat het om 'te hard rijden', 'parkeerproblemen, bijvoorbeeld fout geparkeerde voertuigen of drukte', en 'agressief gedrag in het verkeer'. Te hard rijden is het grootste overlastprobleem. In 2019 geeft ruim een op de vijf (22 procent) aan hier veel overlast van te ervaren. Van parkeerproblemen heeft een op de zes (17 procent) veel overlast. Van agressief gedrag in het verkeer wordt met 6 procent de minste overlast ervaren. In totaal zeggen in 2019 ruim drie op de tien Nederlanders (32 procent) dat ze veel overlast ervaren van een of meer vormen van verkeersoverlast. Dat is iets meer dan in 2017 en gelijk aan 2012. Met name de overlast van te hard rijden is gestegen ten opzichte van 2017.

1) Bij de berekening van het aandeel personen dat 'veel overlast' ervaart is telkens gepercenteerd op de totale populatie, en dus niet alleen op degenen die zeggen dat de betreffende overlastvorm wel eens voorkomt.

Overlast totaal

Het aandeel mensen dat veel overlast ervaart van een of meer van de in totaal 13 onderscheiden overlastvormen geeft de totaal ervaren overlast weer.²⁾ In 2019 zegt 43 procent van de Nederlanders veel overlast te ervaren van tenminste één overlastvorm. Dit is vergelijkbaar met 2017, maar lager dan in 2012 toen dit aandeel 46 procent bedroeg.

2.2.1 Overlast in buurt - naar soort overlast

* In 2019 voor het eerst onderzocht.

43% ervaart veel overlast in de buurt

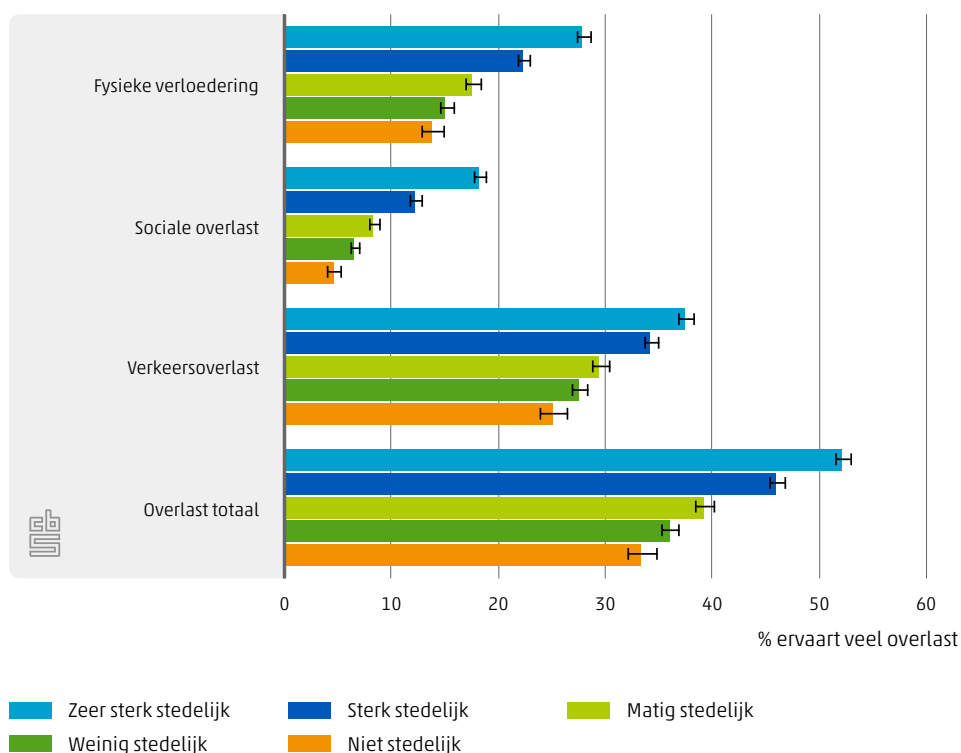
²⁾ Het betreft vier overlastvormen in de categorie fysieke verloedering, vijf overlastvormen in de categorie sociale overlast, drie overlastvormen in de categorie verkeersoverlast, aangevuld met de overlastvorm 'hinder van horecagelegenheden, zoals cafés, restaurants of snackbars'. De categorie 'andere vorm van overlast' blijft buiten beschouwing.

Overlast naar stedelijkheid

In meer verstedelijkte gebieden ervaren inwoners duidelijk meer buurtoverlast dan in minder verstedelijkte gebieden. In 2019 geeft in zeer sterk stedelijke gebieden meer dan de helft van de inwoners (52 procent) aan veel overlast van een of meer van de 13 genoemde overlastvormen te ervaren, tegen een derde (34 procent) van de inwoners in niet-stedelijke gebieden.

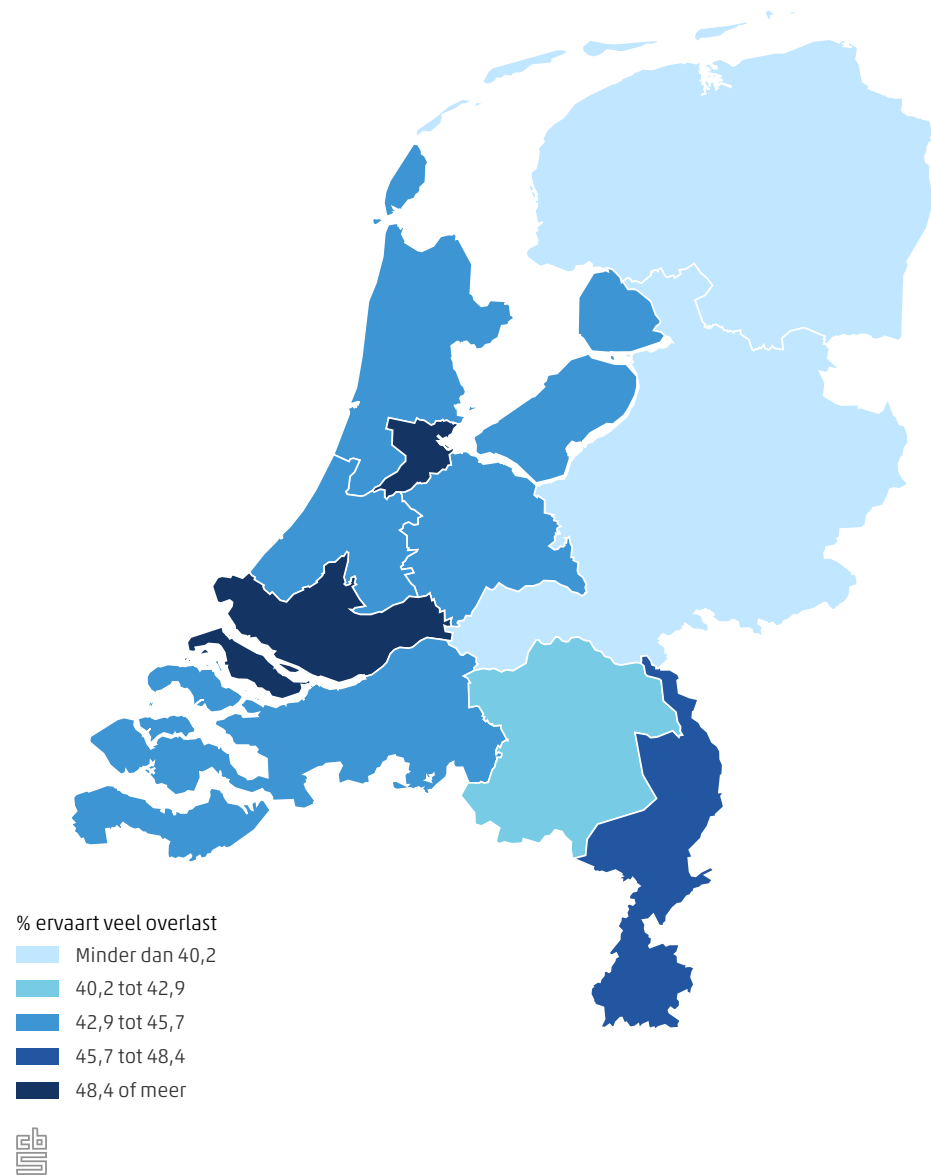
2.2.2 Overlast in buurt - naar stedelijkheid, 2019

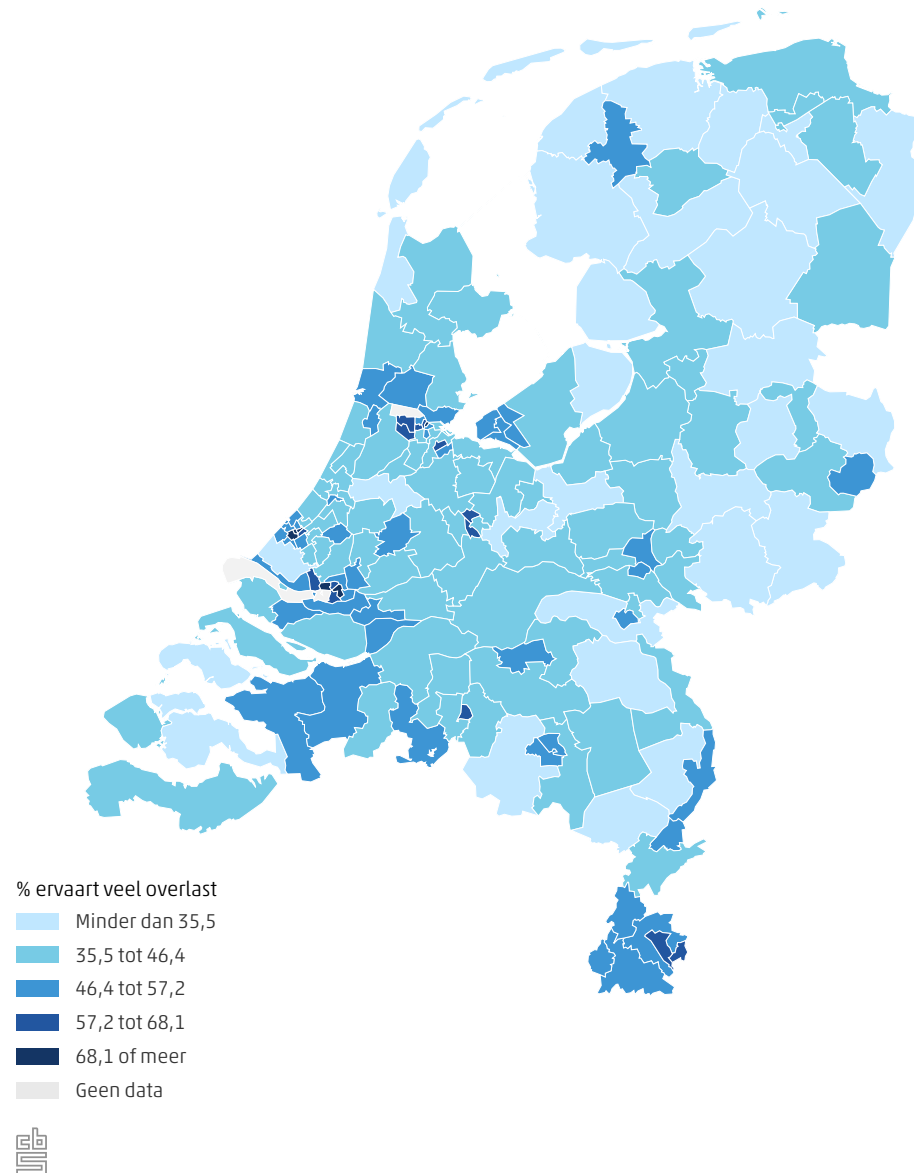
Overlast naar politieregio

Op het schaalniveau van de tien regionale eenheden varieert het aandeel inwoners dat veel overlast in de buurt ervaart in 2019 van 38 procent in de regionale eenheden Noord-Nederland en Oost-Nederland tot 51 procent in de regionale eenheden Amsterdam en Rotterdam. Op het niveau van de 167 basisteams lopen de uitkomsten uiteen van 25 procent in basisteam Horst/Peel en Maas tot 79 procent in basisteam De Heemstraat.

2.2.3a Overlast totaal in buurt - naar regionale eenheid, 2019

2.2.3b Overlast totaal in buurt - naar basisteam, 2019

In [tabellenbijlage II](#) is weergegeven in welke regionale eenheden, politiedistricten en basisteams de buurtoverlast – rekening houdend met de betrouwbaarheidsmarges rond de uitkomsten – hoger of lager is dan het landelijke gemiddelde. Zo is de overlast hoger dan gemiddeld in de regionale eenheden Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Limburg, en is de overlast lager dan gemiddeld in de eenheden Noord-Nederland, Oost-Nederland en Oost-Brabant.

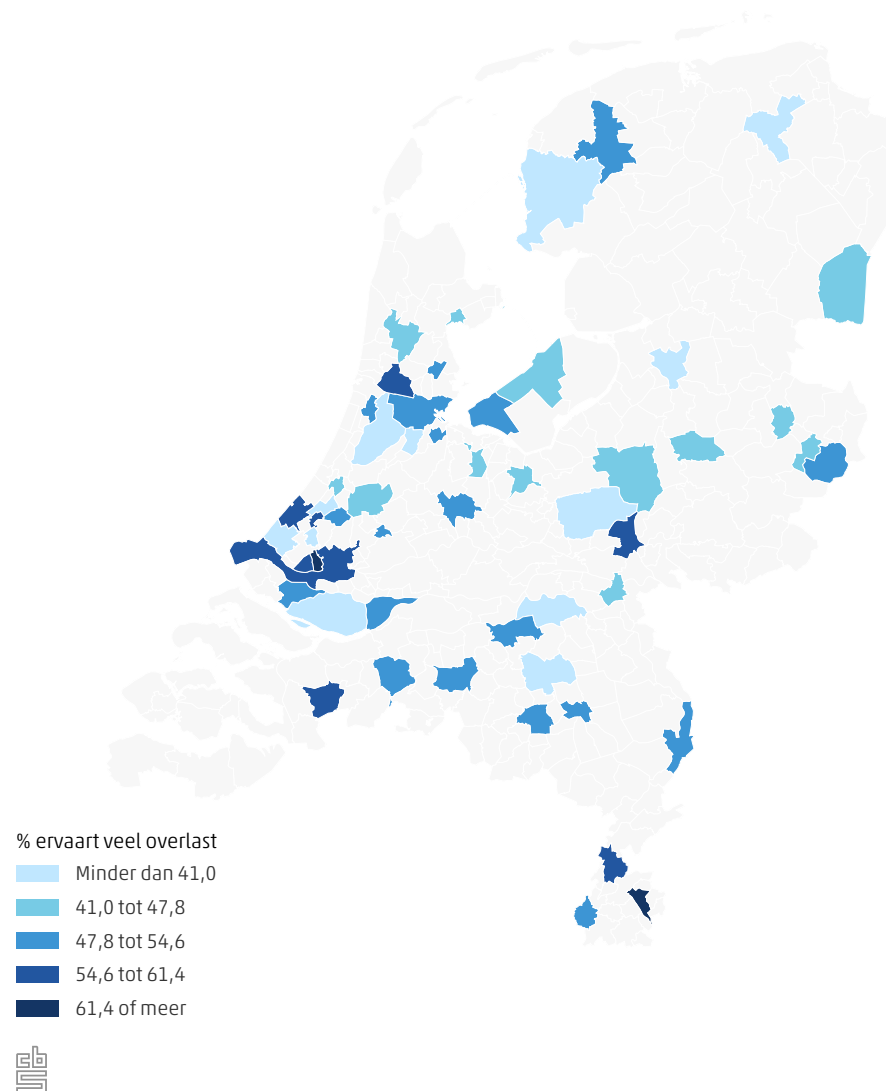
Overlast naar 70.000+ gemeente

In de 70 000+ gemeenten is meer sprake van buurtoverlast dan landelijk gemiddeld. In deze gemeenten ervaart in 2019 bijna de helft van de inwoners (49 procent) veel buurtoverlast. Landelijk is dit 44 procent (zie figuur 2.2.1). In vergelijking met 2017 is de ervaren buurtoverlast in de 70 000+ gemeenten niet wezenlijk veranderd.

Binnen de groep van 70 000+ gemeenten wordt de meeste buurtoverlast ervaren in de G4 (55 procent), gevolgd door de G40 (48 procent) en ten slotte de overige 70 000+ gemeenten (41 procent). Ook deze overlastpercentages zijn vergelijkbaar met die van 2017.

Op het niveau van de 52 afzonderlijke 70 000+ gemeenten varieert het aandeel inwoners dat veel overlast in de buurt ervaart in 2019 van 34 procent in Westland tot 64 procent in Schiedam.

2.2.4 Overlast in buurt - naar 70 000+ gemeente, 2019

In de [tabellenbijlage III](#) is weergegeven in welke 70 000+ gemeenten de buurtoverlast - rekening houdend met de betrouwbaarheidsmarges rond de uitkomsten - hoger of lager is dan het gemiddelde van deze 70 000+ gemeenten. In de gemeenten Amsterdam, Arnhem, Dordrecht, Heerlen, Rotterdam, 's Gravenhage, Schiedam, Sittard-Geleen, Venlo, Vlaardingen en Zaanstad is de overlast hoger dan gemiddeld. Lager dan gemiddeld is de buurtoverlast in de gemeenten Almelo, Alphen aan den Rijn, Amstelveen, Apeldoorn, Delft, Ede, Groningen, Haarlemmermeer, Hengelo, Hoeksche Waard, Leiden, Leidschendam-Voorburg, Meierijstad, Oss, Súdwest Fryslân, Westland en Zwolle

3.

Veiligheidsbeleving

In dit hoofdstuk staat centraal hoe de burger de veiligheid beleeft. Het gaat dan om gevoelens van onveiligheid, niet alleen in het algemeen maar ook in de eigen woonbuurt en op een aantal specifieke plekken in de eigen woonplaats. Naast deze affectieve dimensie van veiligheidsbeleving komen ook gedragsdimensies van veiligheidsbeleving (vermijdingsgedrag) en cognitieve dimensies van veiligheidsbeleving (de verstandelijke inschatting van het vóórkomen en de ontwikkeling van criminaliteit) aan de orde. Meer achtergrondcijfers over verschillen in veiligheidsbeleving naar [regio](#), en naar [persoonskenmerken](#) zijn te vinden op StatLine.

3.1 Onveiligheidsgevoelens in buurt en algemeen

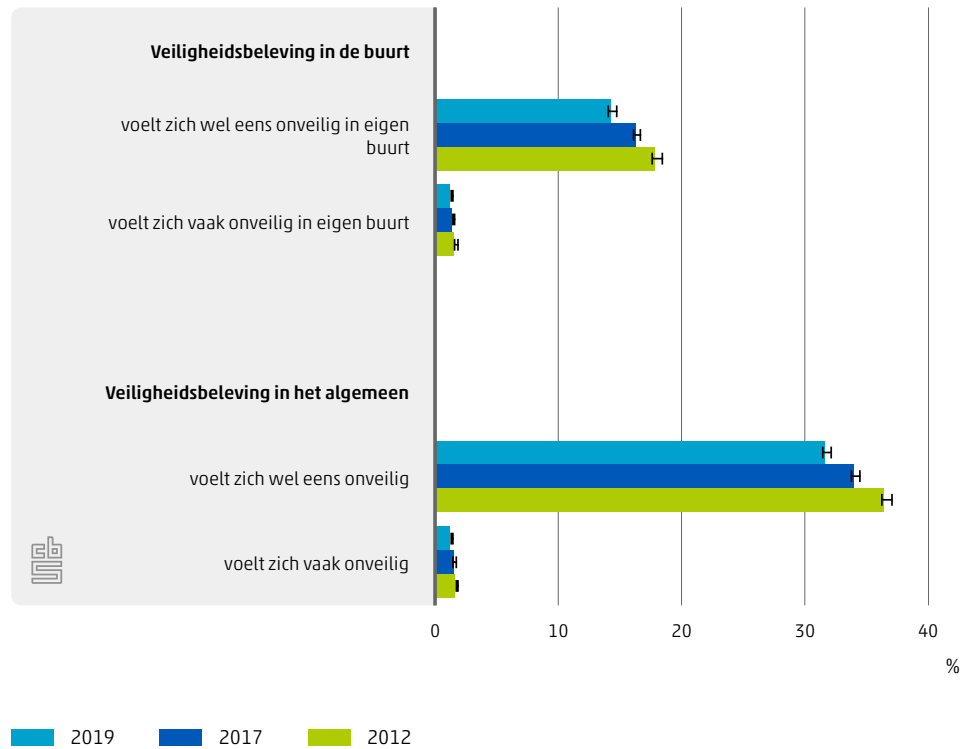
In 2019 voelt 14 procent zich wel eens onveilig in de eigen buurt. Dat is lager dan in 2017 (16 procent) en 2012 (18 procent). Ruim 1 procent voelt zich in 2019 vaak onveilig in de eigen buurt. Dit is vergelijkbaar met 2017, maar iets lager dan in 2012.

Naast de veiligheidsbeleving in de buurt is in de Veiligheidsmonitor ook naar de veiligheidsbeleving in algemene zin gevraagd. In 2019 voelt 32 procent van de mensen zich wel eens onveilig. Dit aandeel is meer dan het dubbele van dat van de onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt. Het percentage dat zich wel eens onveilig voelt is lager dan in 2017 (34 procent) en 2012 (37 procent). In 2019 voelt 1 procent zich in algemene zin vaak onveilig. Dat is ook lager dan in 2017 en 2012.

14% voelt zich wel eens
onveilig in eigen buurt

3.1.1 Veiligheidsbeleving in buurt en in algemeen

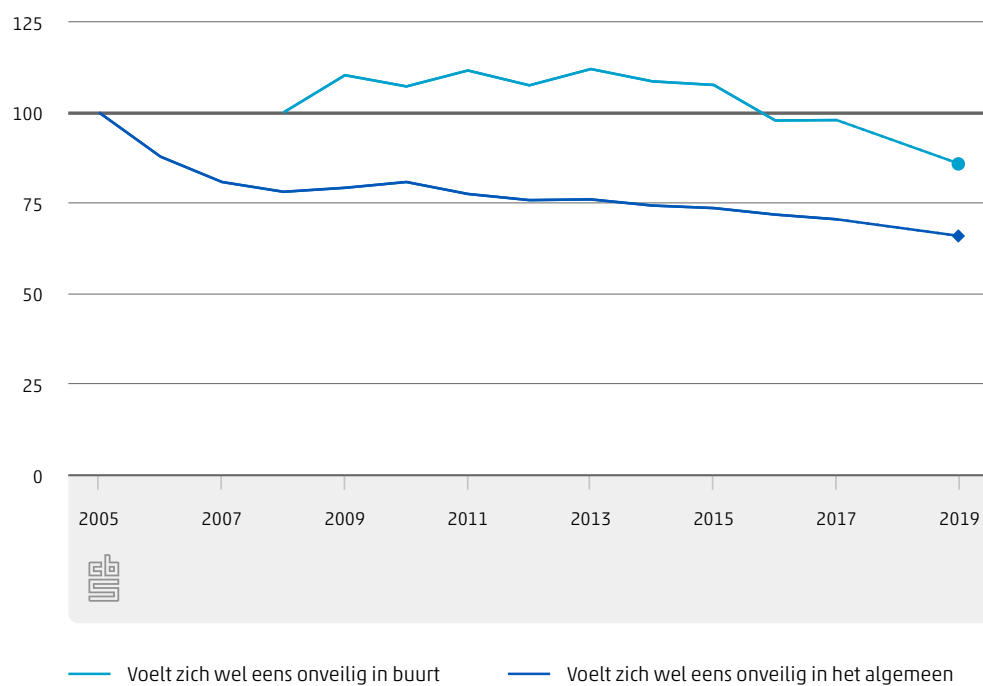

In de periode 2005–2019 heeft de algemene veiligheidsbeleving zich gunstig ontwikkeld. De daling van de onveiligheidsgevoelens was het sterkst in de periode 2005–2008, maar de laatste jaren is eveneens sprake van een afnemende tendens. De buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens, die gemeten zijn tussen 2008 en 2019, zijn tussen 2008 en 2009 toegenomen. Daarna zijn fluctuaties zichtbaar, met een daling tussen 2015 en 2016. In vergelijking met 2017 zijn de buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens in 2019 wederom lager. Sinds 2008 zijn de onveiligheidsgevoelens in de buurt met 14 procent afgenomen.

Trends in onveiligheidsgevoelens

3.1.2 Veiligheidsbeleving - trends¹⁾

Indexcijfers (2005/2008 = 100)

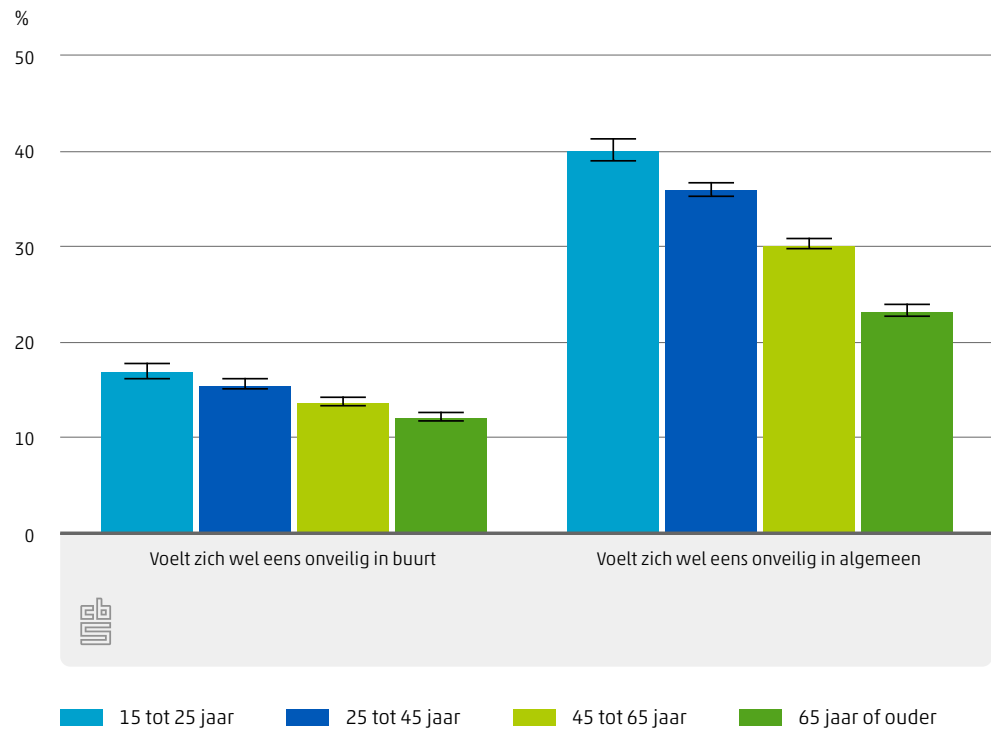
¹⁾ In 2018 heeft geen meting plaatsgevonden.

Onveiligheidsgevoelens naar leeftijd

De veiligheidsbeleving verschilt naar leeftijd: 15-24-jarigen en 25-44-jarigen voelen zich onveiliger dan 45-64-jarigen en vooral 65-plussers. Het verschil naar leeftijd is bij algemene onveiligheidsgevoelens duidelijk groter dan bij buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens.

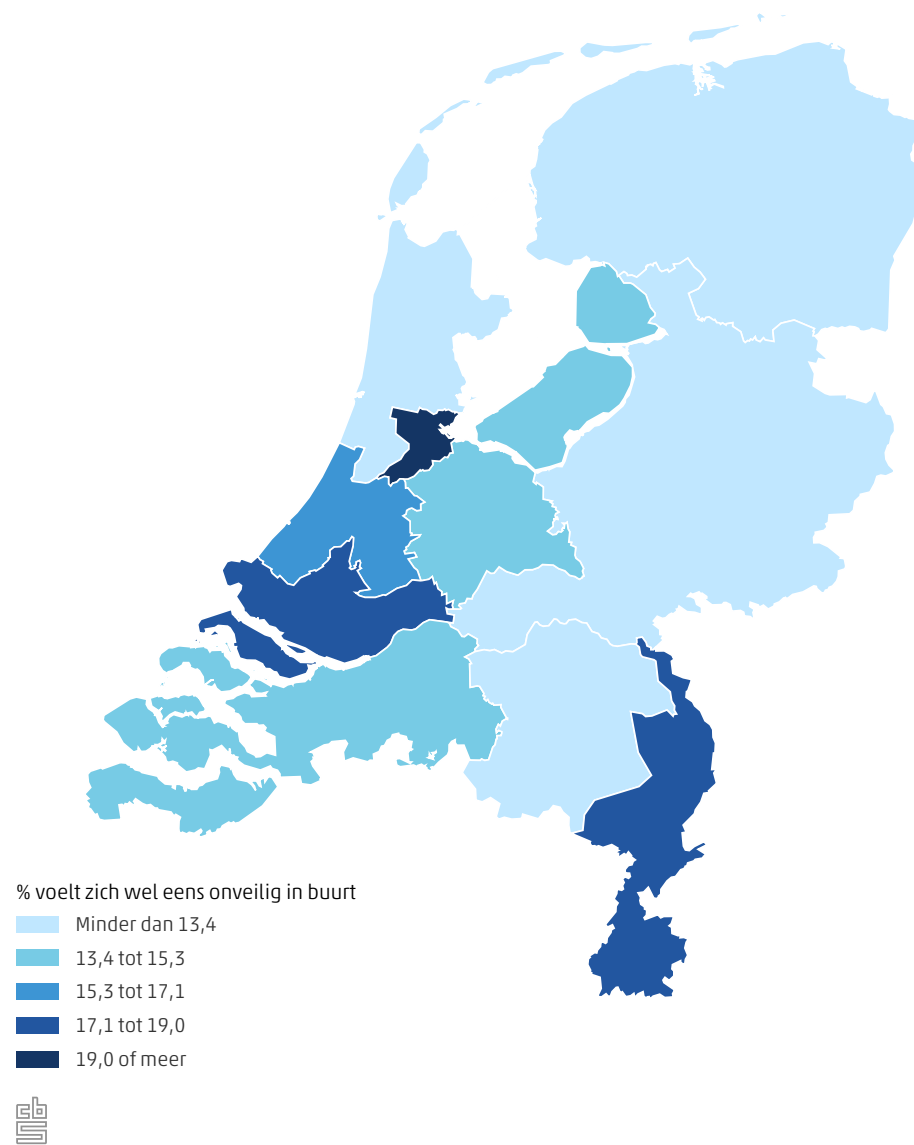
3.1.3 Veiligheidsbeleving in buurt en in algemeen - naar leeftijd, 2019

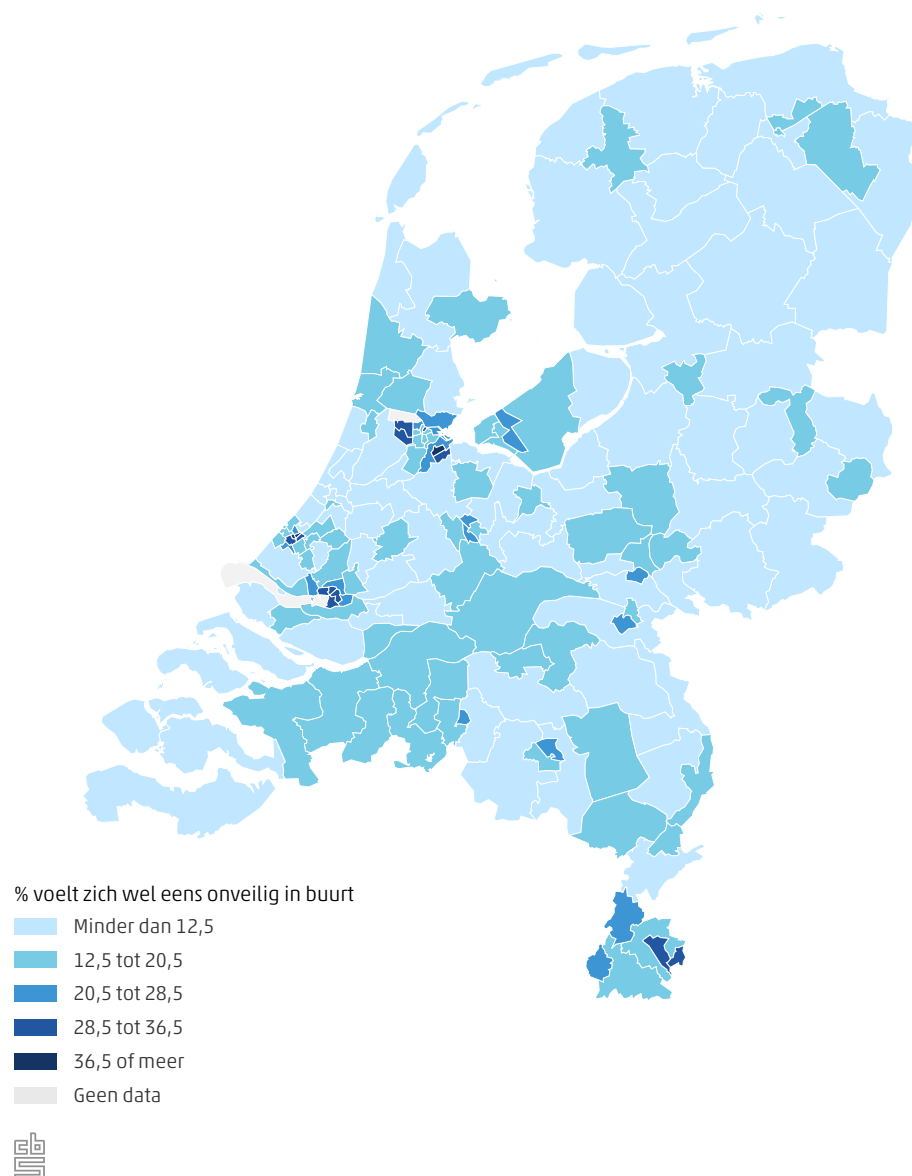
Onveiligheidsgevoelens naar politieregio

Op het schaalniveau van de tien regionale eenheden varieert het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt in 2019 van 21 procent in Amsterdam tot 12 procent in Noord-Nederland en Oost-Nederland. Op het niveau van de 167 basisteams lopen de onveiligheidsgevoelens uiteen van 45 procent in basisteam De Heemstraat tot 4 procent in Noordoost-Twente.

3.1.4a Veiligheidsbeleving in buurt - naar regionale eenheid, 2019

3.1.4b Veiligheidsbeleving in buurt - naar basisteam, 2019

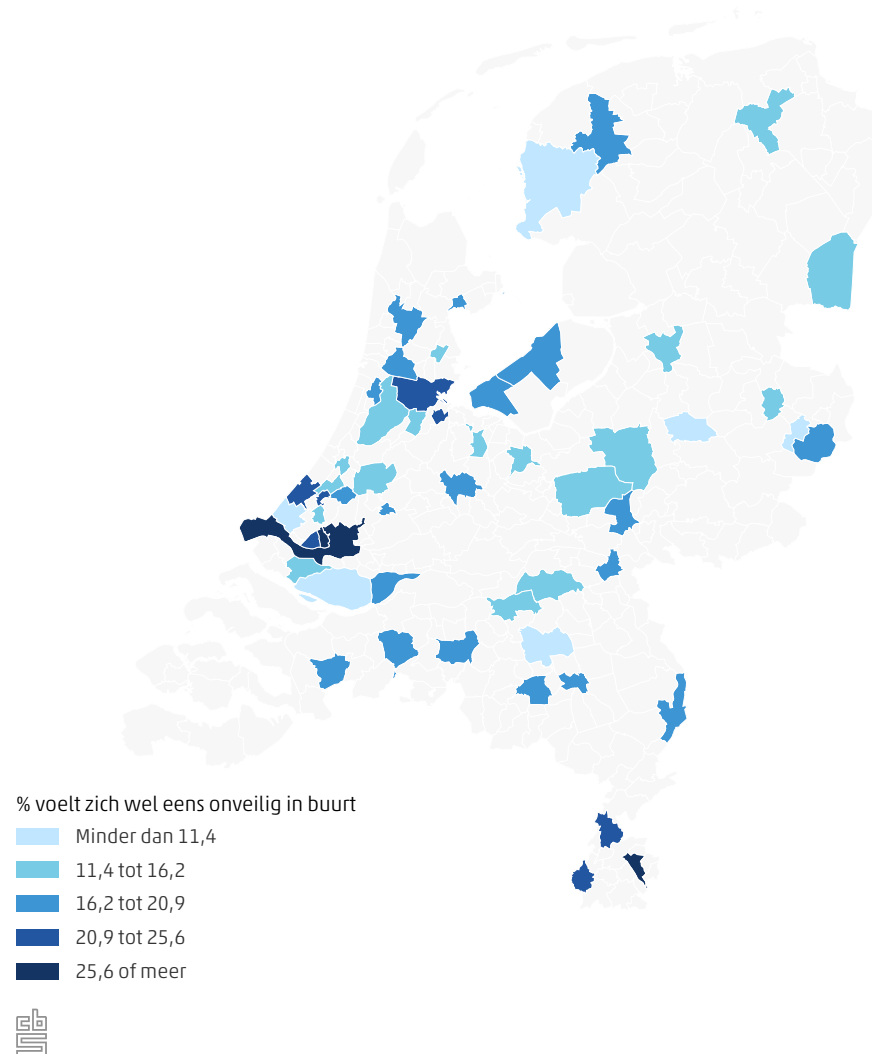
In de [tabellenbijlage II](#) is weergegeven in welke regionale eenheden, politiedistricten en basisteams de onveiligheidsgevoelens in de buurt – rekening houdend met de betrouwbaarheidsmarges rond de uitkomsten – hoger of lager zijn dan het landelijke gemiddelde. Zo voelt men zich onveiliger dan gemiddeld in de regionale eenheden Amsterdam, Den Haag, Limburg en Rotterdam, en veiliger dan gemiddeld in de eenheden Brabant, Noord-Holland, Noord-Nederland en Oost-Nederland.

Onveiligheidsgevoelens naar 70 000+ gemeente

Van de inwoners van de 70 000+ gemeenten voelt 18 procent zich wel eens onveilig in de eigen buurt. Deze onveiligheidsgevoelens zijn met 23 procent het hoogst in de G4, gevolgd door de G40 met 17 procent en de overige 70 000+ gemeenten met 13 procent. De buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens in de 70 000+ gemeenten zijn daarmee lager dan in 2017.

Op het niveau van de 52 afzonderlijke 70 000+ gemeenten varieert het aandeel inwoners dat veel overlast in de buurt ervaart in 2019 van 30 procent in de gemeente Heerlen tot 7 procent in de gemeente Hoeksche Waard.

3.1.5 Veiligheidsbeleving in buurt - naar 70000+ gemeente, 2019

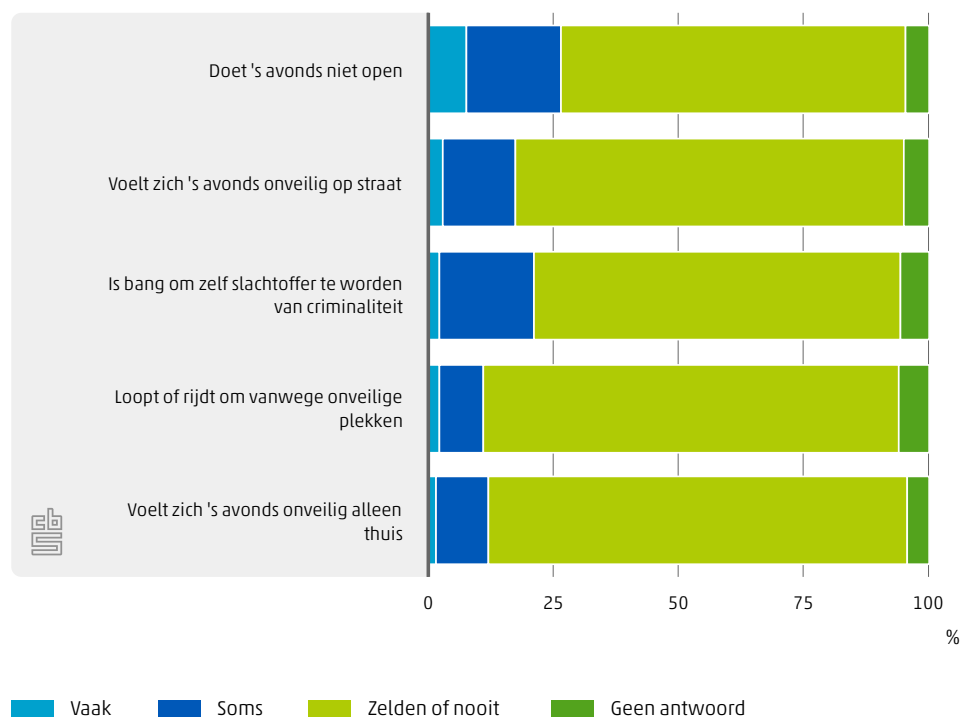
In de [tabellenbijlage III](#) is weergegeven in welke 70 000+ gemeenten de onveiligheidsgevoelens in de buurt – rekening houdend met de betrouwbaarheidsmarges rond de uitkomsten – hoger of lager is dan het gemiddelde van deze 70 000+ gemeenten. Zo voelt men zich onveiliger dan gemiddeld in de gemeenten Amsterdam, 's Gravenhage, Heerlen, Maastricht, Rotterdam, Schiedam, Sittard-Geleen en Vlaardingen, en veiliger dan gemiddeld in de gemeenten Almelo, Alphen aan den Rijn, Amersfoort, Amstelveen, Apeldoorn, 's Hertogenbosch, Deventer, Emmen, Groningen, Haarlemmermeer, Hengelo, Hoeksche Waard, Leiden, Leidschendam-Voorburg, Meierijstad, Nissewaard, Súdwest Fryslân, Westland en Zwolle.

3.2 Onveiligheidsgevoelens 's avonds en vermijdingsgedrag

In 2019 doet 8 procent 's avonds vaak niet open omdat men het niet veilig vindt, 19 procent doet dat soms niet. Verder voelt 3 procent van de mensen zich 's avonds vaak onveilig op straat in de eigen buurt; 15 procent heeft deze onveiligheidsgevoelens soms. Het aandeel dat vaak bang is om zelf slachtoffer te worden van criminaliteit bedraagt 2 procent; 19 procent heeft deze angst soms. 2 procent loopt of rijdt vaak om vanwege onveilige plekken; 9 procent doet dat soms. Het aandeel dat zich 's avonds alleen thuis vaak onveilig voelt ligt ook op 2 procent, 11 procent heeft deze onveiligheidsgevoelens soms.

Het merendeel van de mensen (84 procent) voelt zich 's avonds alleen thuis zelden of nooit onveilig en loopt of rijdt niet om vanwege onveilige plekken (83 procent). Ook voelt 78 procent van de personen zich zelden of nooit onveilig op straat in de eigen buurt en is 73 procent zelden of nooit bang om slachtoffer te worden van criminaliteit. Daarnaast vertoont 69 procent zelden of nooit vermijdingsgedrag door 's avonds de deur niet open te doen.

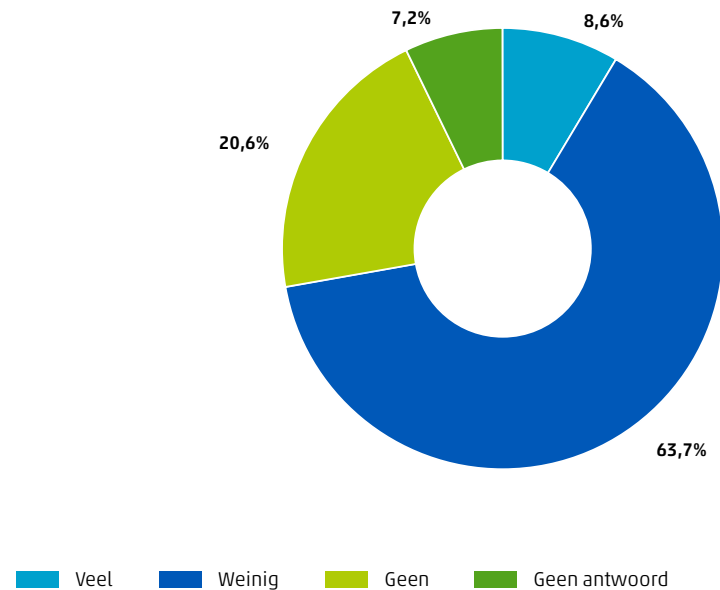
3.2.1 Onveiligheidsgevoelens 's avonds en vermijdingsgedrag in buurt, 2019

3.3 Oordeel plaatsvinden en ontwikkeling criminaliteit

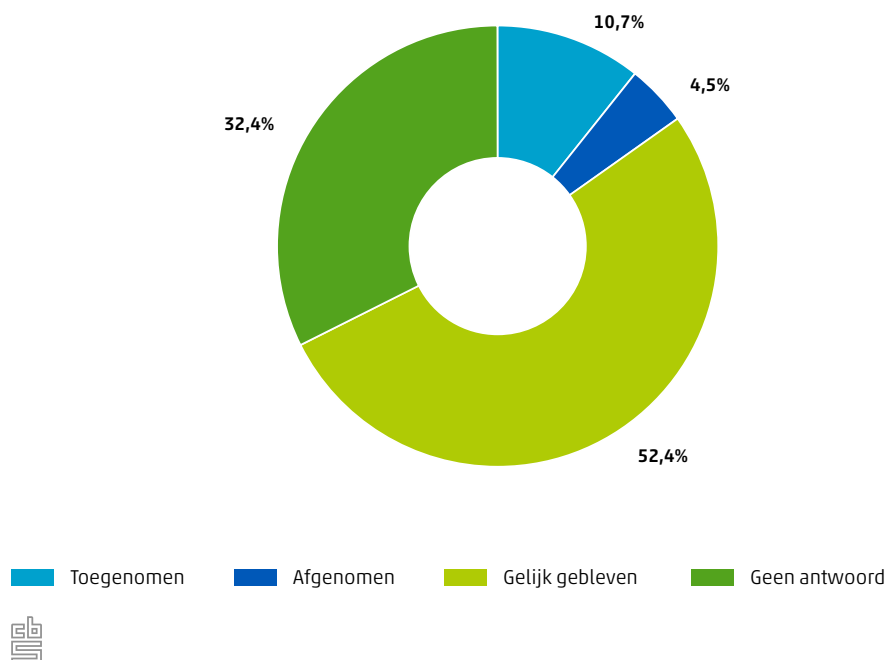
Negen procent van de mensen heeft in 2019 het idee dat er veel criminaliteit in de eigen buurt voorkomt. Het grootste deel (64 procent) denkt dat er weinig criminaliteit plaatsvindt, en 21 procent denkt dat er géén criminaliteit voorkomt.

3.3.1 Oordeel plaatsvinden criminaliteit in buurt, 2019

Wat betreft de ontwikkeling van de criminaliteit in de buurt is het aandeel dat denkt dat de criminaliteit in de afgelopen 12 maanden is toegenomen groter dan het aandeel dat denkt dat deze is afgenomen (11 tegen 5 procent). Ruim de helft denkt dat de criminaliteit gelijk gebleven is.

3.3.2 Oordeel ontwikkeling criminaliteit in buurt, 2019

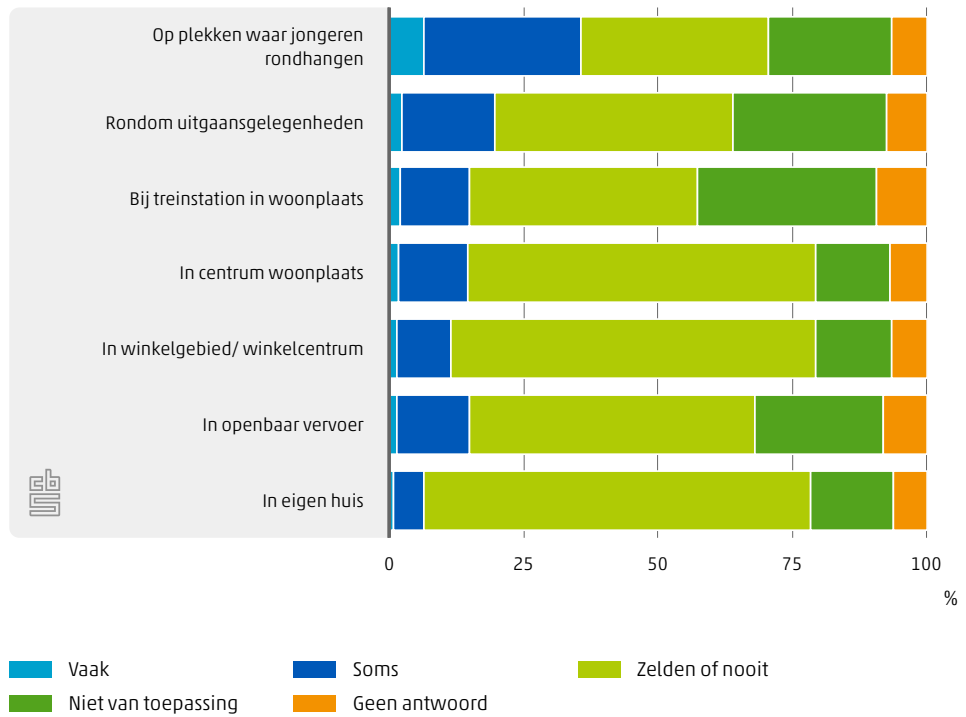

3.4 Onveiligheidsgevoelens op plekken in woonplaats

In de Veiligheidsmonitor is de respondenten een aantal plekken in de eigen woonplaats voorgelegd met de vraag om aan te geven of en hoe vaak men zich hier onveilig voelt. Indien een bepaalde plek niet in de eigen woonplaats voorkomt of indien de respondent nooit op de betreffende plek komt, kon men 'niet van toepassing' antwoorden.

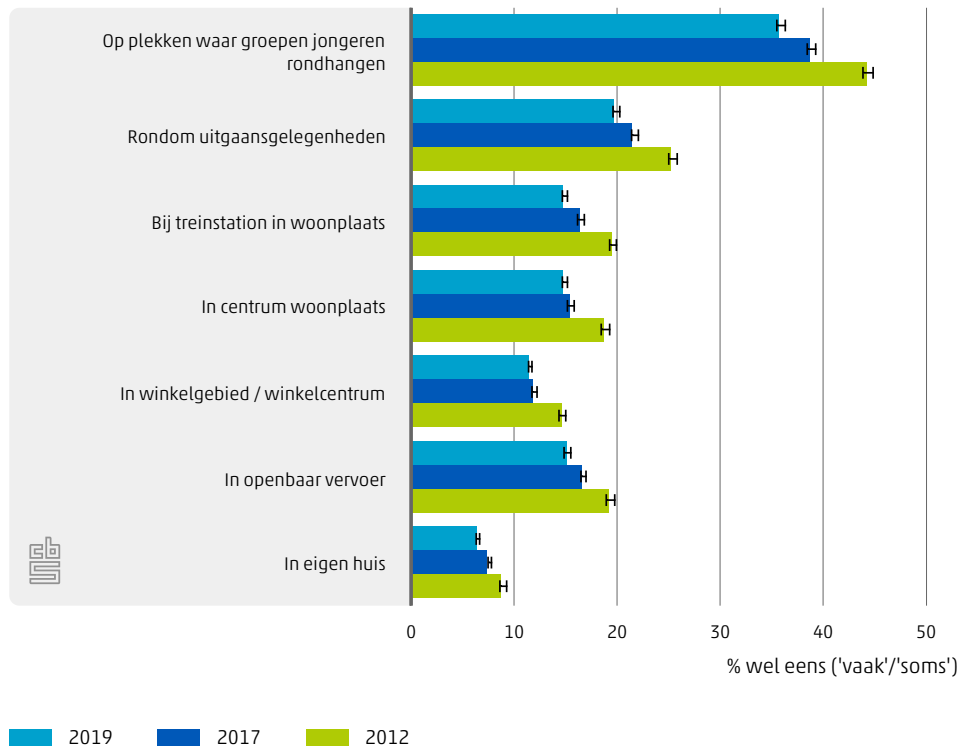
In 2019 zijn de onveiligheidsgevoelens het hoogst op plekken waar jongeren rondhangen: 36 procent voelt zich hier wel eens (dat wil zeggen 'vaak' of 'soms') onveilig. Ook de onveiligheidsgevoelens rondom uitgaansgelegenheden zijn relatief groot. Hier voelt 20 procent zich wel eens onveilig. Het laagst zijn de onveiligheidsgevoelens thuis; in de eigen woning voelt 7 procent zich wel eens onveilig.

3.4.1 Onveiligheidsgevoelens op plekken in woonplaats, 2019

Voor de meeste plekken geldt dat de onveiligheidsgevoelens in 2019 lager zijn dan in 2017. Alleen rondom winkelgebieden of winkelcentra verschillen deze gevoelens niet in vergelijking met 2017. In vergelijking met 2012 zijn de onveiligheidsgevoelens in de eigen woonplaats op alle plekken gedaald.

3.4.2 Onveiligheidsgevoelens op plekken in woonplaats

4.

Slachtofferschap

criminaliteit

In dit hoofdstuk staat centraal de mate waarin de inwoners van Nederland persoonlijk en als burger in een periode van 12 maanden geconfronteerd worden met een of meer vormen van criminaliteit.^{1) 2)} Zowel het percentage slachtoffers als het aantal delicten waarmee deze slachtoffers te maken krijgen worden gepresenteerd. Het betreft niet alleen de 'traditionele' criminaliteit, zoals geweld en diefstal, maar ook 'cybercrime', dat wil zeggen vormen van criminaliteit waarvan personen via internet of via andere digitale media slachtoffer kunnen worden. Ook de melding en aangifte van traditionele criminaliteit en cybercrime door slachtoffers bij de politie komen aan de orde. Meer cijfers over slachtofferschap en ondervonden delicten zijn opgenomen in de StatLinetabellen [Slachtofferschap delicten; regio en Ondervonden delicten; regio](#) en de tabellen [Slachtofferschap delicten; kenmerken](#) en [Ondervonden delicten; kenmerken](#).

4.1 Traditionele criminaliteit

Slachtofferschap traditionele criminaliteit

In 2019 is 14 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van een of meerdere gewelds-, vermogens- of vandalismedelicten; een percentage dat lager ligt dan in 2017 (15 procent) en 2012 (20 procent). In de meeste gevallen ging het om een vermogensdelict, gevolgd door vandalismedelicten en ten slotte geweldsdelicten.

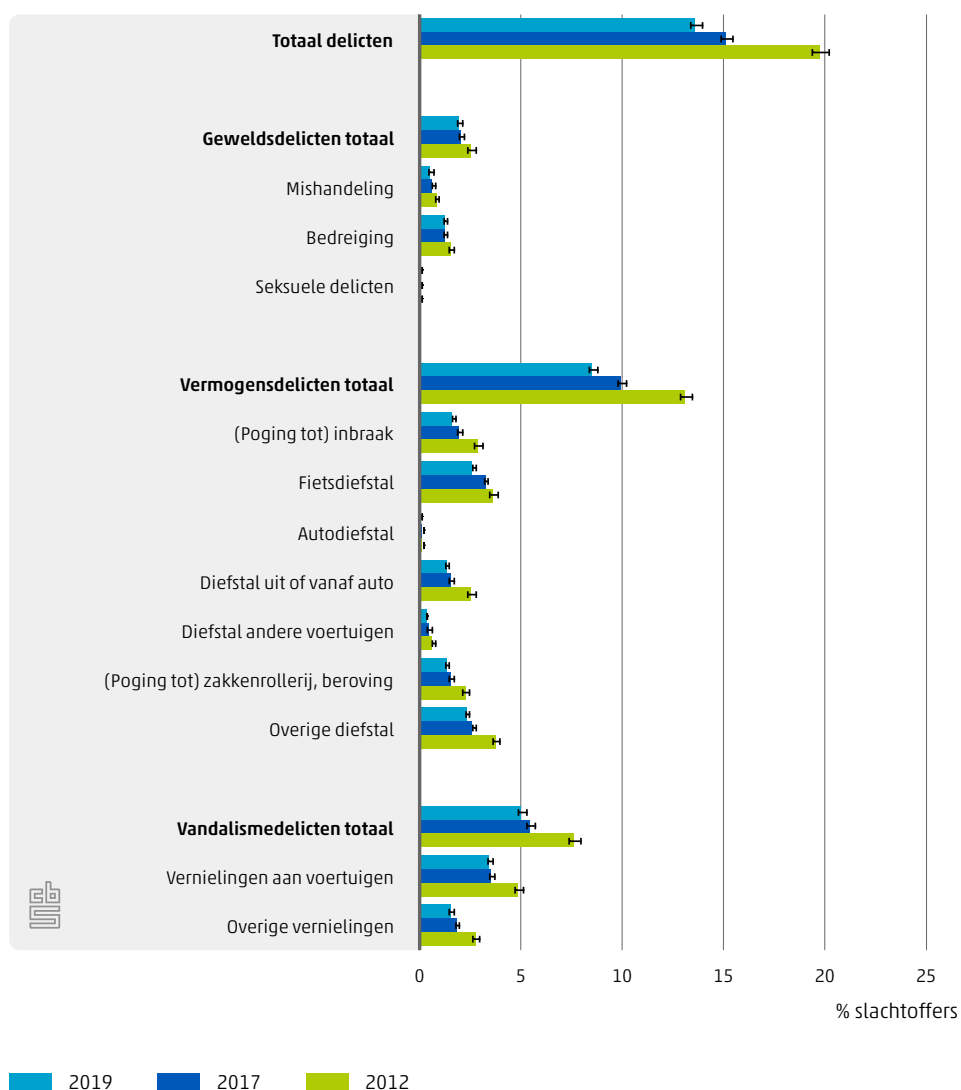
Twee procent van de Nederlanders is in 2019 slachtoffer geweest van een of meerdere geweldsdelicten. Dit is vergelijkbaar met 2017, maar iets lager dan in 2012. Geweldsdelicten kunnen worden onderscheiden naar de mate waarin daadwerkelijk geweld is gebruikt, of daarmee alleen is bedreigd, en of de dader(s) (vermeende) seksuele bedoelingen hadden.³⁾ Bijna anderhalf procent van de bevolking werd in 2019 slachtoffer van een geweldsdelict waarbij alleen sprake was van bedreiging. 0,6 procent van de bevolking werd geconfronteerd met mishandeling. Van geweld met seksuele bedoelingen werd 0,1 procent van de bevolking slachtoffer. Het aandeel slachtoffers in de drie onderscheiden categorieën is in vergelijking met 2017 weinig veranderd. Ten opzichte van 2012 zijn over het algemeen lichte dalingen zichtbaar in het slachtofferschap van bedreiging en mishandeling.

1) Het gaat over personen van 15 jaar en ouder. Gegevens over autodelicten (diefstal van of uit de auto) zijn afgeleid van personen van 18 jaar en ouder, maar gepercentreerd op het totale aantal personen van 15 jaar en ouder.

2) In dit hoofdstuk blijft dit slachtofferschap beperkt tot gebeurtenissen die burgers zelf en als privépersoon hebben meegemaakt.

3) Anders dan in eerdere edities is vanaf de VM 2012 niet gevraagd naar afzonderlijke slachtofferschappen van respectievelijk mishandeling, bedreiging en geweld met seksuele bedoelingen, maar naar slachtofferschap van geweld in het algemeen, waarbij (mits binnen 12 maanden) is doorgevraagd naar details van het laatste voorval.

4.1.1 Slachtofferschap traditionele criminaliteit

14% is slachtoffer van
traditionele criminaliteit

In totaliteit is 9 procent van de Nederlanders in 2019 slachtoffer geweest van een of meer vermogensdelicten. Dat is minder dan in 2017 (10 procent) en in 2012 (13 procent). Van de onderscheiden vormen van vermogensdelicten komt fietsdiefstal in 2019 het meest voor: bijna 3 procent is hiervan slachtoffer geweest. Met woninginbraak of een poging daartoe is bijna 2 procent geconfronteerd; van diefstal uit of vanaf een auto (bijvoorbeeld autoradio, tas, spiegel, wioldoppen) en van (poging tot) zakkenrollerij/beroving is telkens ongeveer anderhalf procent slachtoffer geweest. Van autodiefstal is 0,1 procent in 2019 slachtoffer geweest en van diefstal van een ander voertuig zoals een brommer of scooter

0,4 procent. Ruim 2 procent heeft te maken gehad met andere, niet nader genoemde vormen van diefstal.

In vergelijking met 2017 en 2012 is het slachtofferschap van (poging tot) inbraak, fietsdiefstal, diefstal uit of vanaf de auto en overige vormen van diefstal afgenomen. Het slachtofferschap van autodiefstal, diefstal van andere voertuigen en (poging tot) zakkenrollerij verschilt niet met 2017, maar ligt wel iets lager dan in 2012.

In totaliteit is 5 procent van de Nederlanders in 2019 slachtoffer geweest van een of meer vandalismedelicten. Dit is lager dan in 2017 (ruim 5 procent) en 2012 (8 procent). Van vernielingen aan voertuigen is, net als in 2017, ruim 3 procent slachtoffer geweest. Met overige vormen van vernieling, bijvoorbeeld aan huis of tuin, kreeg 2 procent te maken. In 2017 lag dit aandeel iets lager. Zowel voor vernielingen aan voertuigen als voor overige vernielingen geldt dat het aandeel slachtoffers iets is afgenomen ten opzichte van 2012.

Aantal delicten traditionele criminaliteit

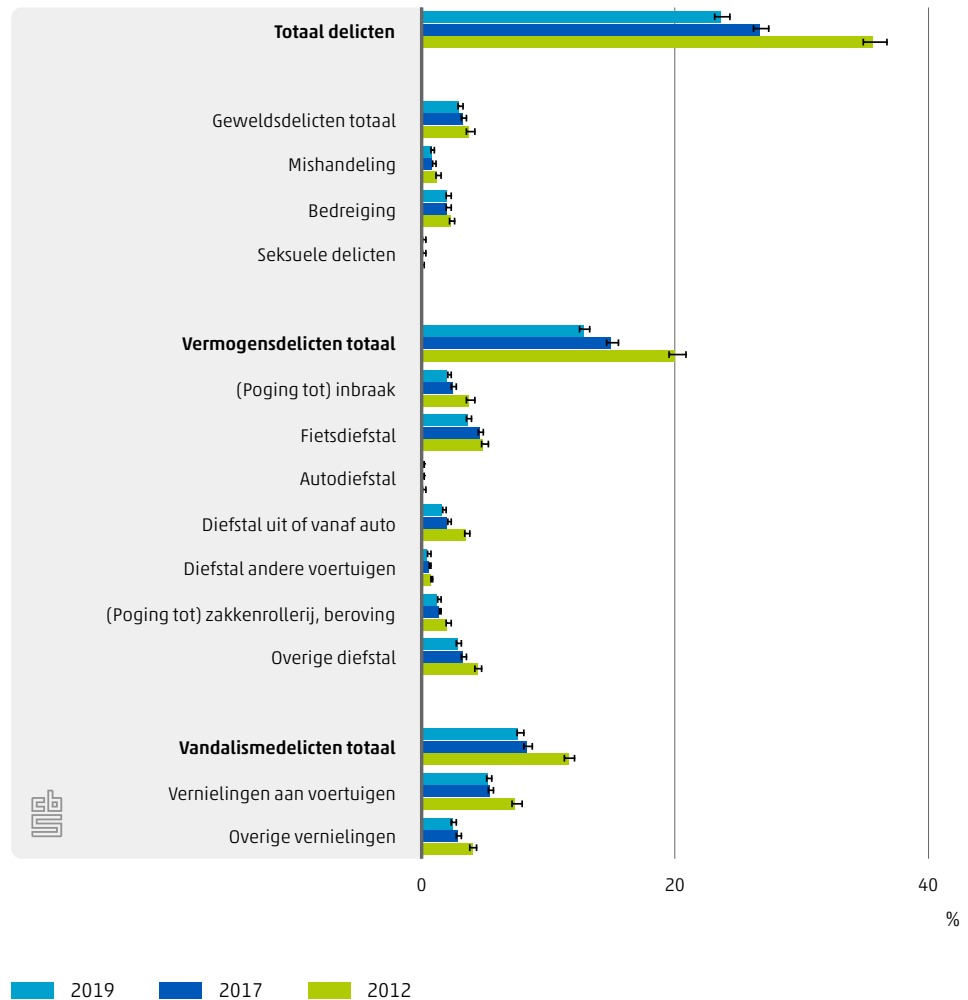
Het aantal gewelds-, vermogens- en vandalismedelicten samen bedroeg in 2019 24 per 100 inwoners. Evenals het aandeel slachtoffers, is dit ook minder dan in 2017 (27 per 100) en 2012 (36 per 100).

Het aantal ondervonden geweldsdelicten bedroeg ruim 3 per 100 inwoners in 2019. Dit cijfer is vergelijkbaar met 2017, maar iets lager dan in 2012. Van de drie onderscheiden categorieën van geweldsdelicten laat mishandeling een vergelijkbare ontwikkeling zien. Het aantal ondervonden delicten van bedreiging en seksuele delicten is niet veranderd over de tijd.

Het aantal vermogensdelicten bedroeg 13 per 100 inwoners in 2019. Dit aantal is wat gedaald ten opzichte van 2017 (15 per 100 inwoners) en 2012 (20 per 100 inwoners). Wanneer gekeken wordt naar het aantal delicten bij de verschillende vormen van vermogenscriminaliteit zijn vergelijkbare, afnemende trends zichtbaar, met uitzondering van autodiefstal.

Het aantal vandalismedelicten bedroeg bijna 8 per 100 inwoners in 2017. Ook dit aantal is afgenomen ten opzichte van 2017 (ruim 8 per 100) en 2012 (12 per 100). Het aantal ondervonden delicten in de categorie vernielingen aan voertuigen bedroeg in 2019 5 per 100 inwoners. Van overige vormen van vernieling, bijvoorbeeld aan huis of tuin, is dit 2 per 100. Zowel voor vernielingen aan voertuigen als voor overige vernielingen geldt dat het aantal delicten is afgenomen ten opzichte van 2012. Het aantal ondervonden delicten van overige vernielingen ligt in 2019 ook iets lager dan in 2017. In het geval van vernielingen aan voertuigen is er geen wezenlijk verschil tussen 2017 en 2019.

4.1.2 Ondervonden delicten traditionele criminaliteit

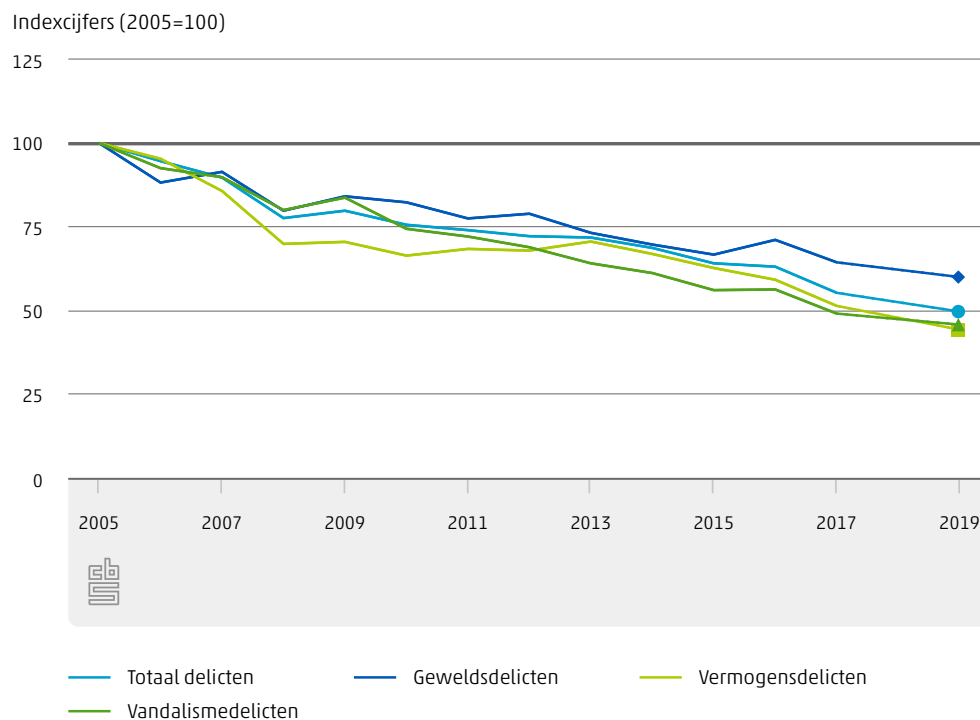

Trends slachtofferschap traditionele criminaliteit

Over de periode 2005–2019 laat de ontwikkeling van slachtofferschap van traditionele criminaliteit een gunstig beeld zien. Het totale slachtofferpercentage vertoont een duidelijk dalende trend. Deze daling was het sterkst in de periode 2005–2008, maar na een korte stijging tussen 2008 en 2009 is ook daarna sprake van een dalende tendens. In de afgelopen twee jaar is het slachtofferschap verder gedaald. Het slachtofferschap van vermogensdelicten is van 2008 tot 2013 min of meer stabiel gebleven, maar de laatste jaren is ook bij deze delictvorm weer sprake van een forse afname.

Het sterkst afgenomen sinds 2005 is het slachtofferschap van vermogensdelicten. Dit is met 56 procent gedaald (indexcijfer 2019 = 44), gevolgd door vandalisme (indexcijfer = 46) en geweldsmisdrijven (indexcijfer = 60). In totaliteit is het slachtofferschap van criminaliteit sinds 2005 met 50 procent gedaald (indexcijfer 2019 = 50).

4.1.3 Slachtofferschap traditionele criminaliteit - trends¹⁾

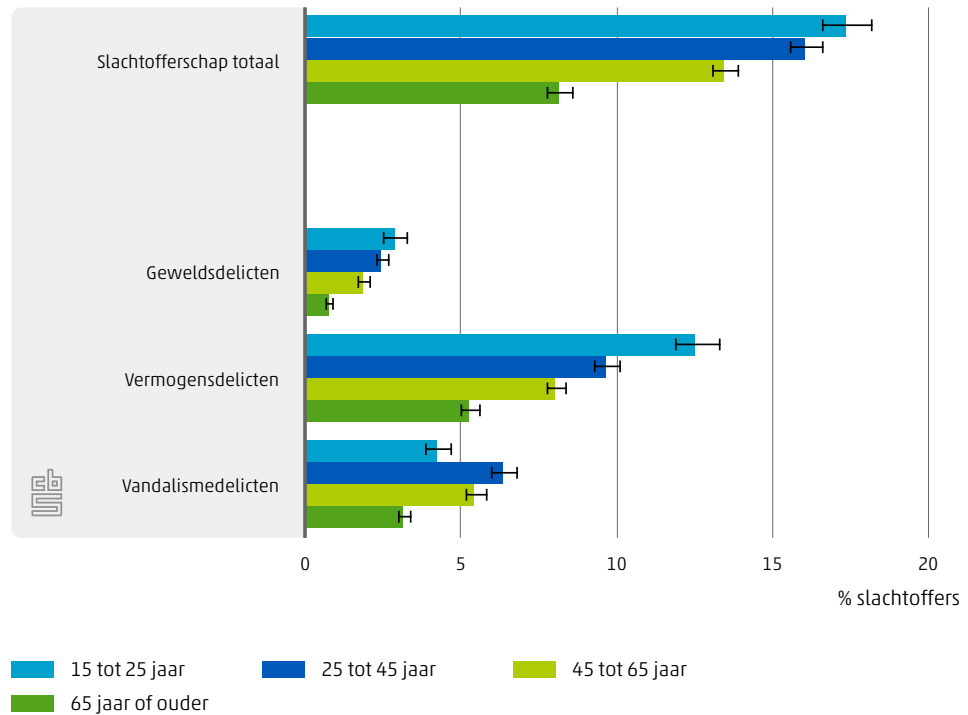
¹⁾ In 2018 heeft geen meting plaatsgevonden.

Slachtofferschap traditionele criminaliteit naar leeftijd

Het slachtofferschap van criminaliteit varieert naar leeftijd. Jongere leeftijdsgroepen zijn vaker slachtoffer dan oudere. In totaliteit zijn 15-24-jarigen met 17 procent en 25-44-jarigen met 16 procent twee keer zo vaak slachtoffer dan 65-plussers (8 procent).

Bij vermogensdelicten en vooral gewelddelicten zijn de leeftijdsverschillen relatief nog groter. Alleen bij vandalisme bestaat een ander beeld. Hier zijn de 25-44-jarigen en 45-64-jarigen vaker slachtoffer dan de ouderen én jongeren.

4.1.4 Slachtofferschap traditionele criminaliteit - naar leeftijd, 2019

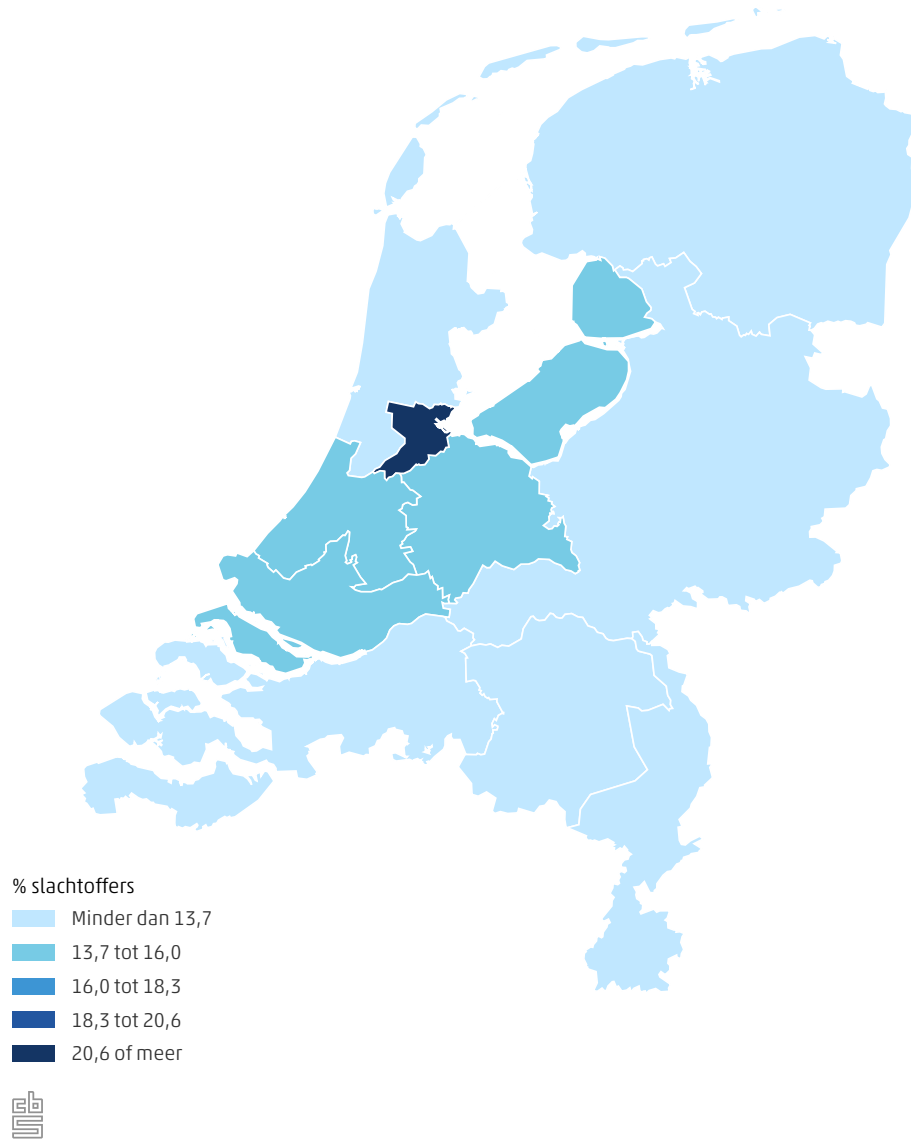

Slachtofferschap traditionele criminaliteit naar politieregio

Binnen de tien regionale eenheden varieert het aandeel inwoners dat aangeeft zelf slachtoffer te zijn geweest van veelvoorkomende criminaliteit in 2019 van 11 procent in Oost-Nederland tot 23 procent in Amsterdam. Bij de basisteams loopt het slachtofferschapsperscentage uiteen van 6 procent in basisteams Vechtdal en Achterhoek-Oost tot 35 procent in basisteam Centrum-Burgwallen.

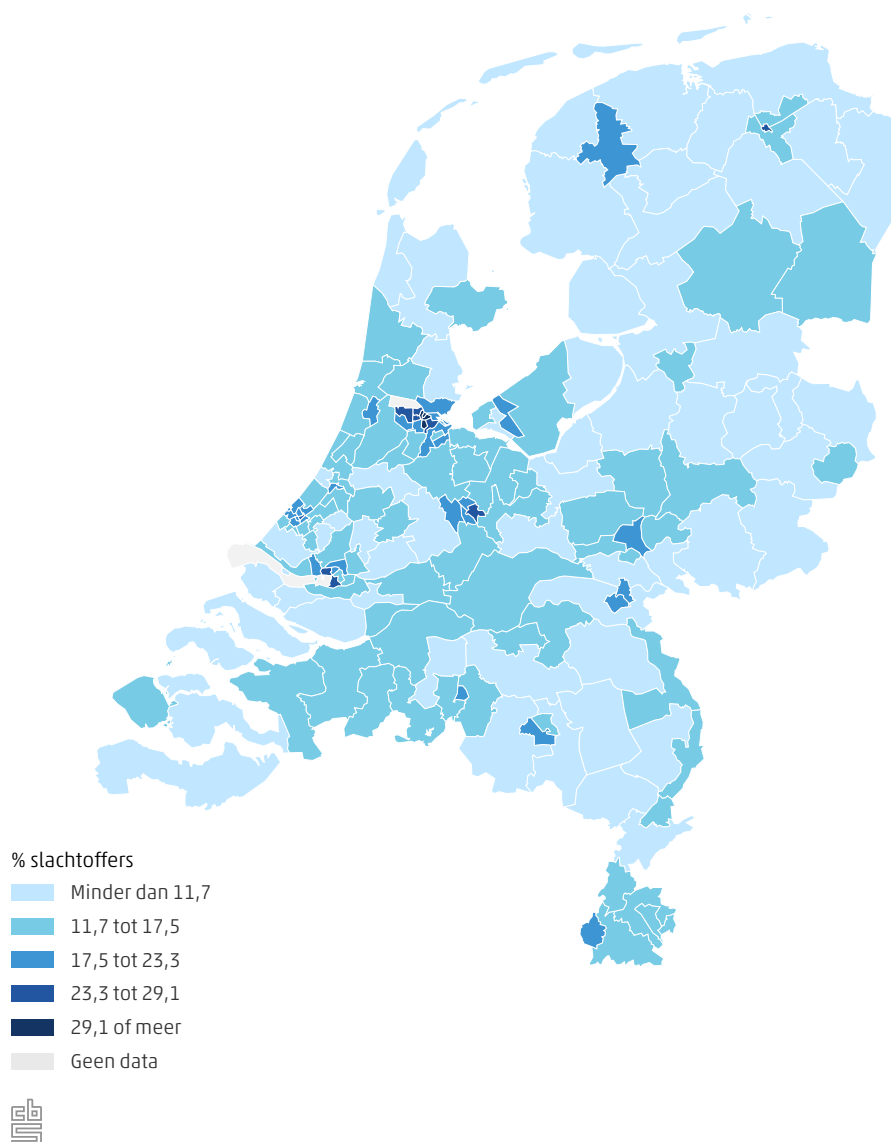
In [tabellenbijlage II](#) is weergegeven in welke regionale eenheden, politiedistricten en basisteams het slachtofferschap van traditionele criminaliteit – rekening houdend met de betrouwbaarheidsmarges rond de uitkomsten – hoger of lager is dan het landelijke gemiddelde. Zo is het slachtofferschapsperscentage hoger dan gemiddeld in de regionale eenheden Midden-Nederland, Amsterdam, Den Haag en Rotterdam, en is het slachtofferschapsperscentage lager dan gemiddeld in de eenheden Noord-Nederland, Oost-Nederland, Zeeland – West-Brabant en Oost-Brabant.

4.1.5a Slachtofferschap traditionele criminaliteit - naar regionale eenheid, 2019

4.1.5b Slachtofferschap traditionele criminaliteit - naar basisteam, 2019

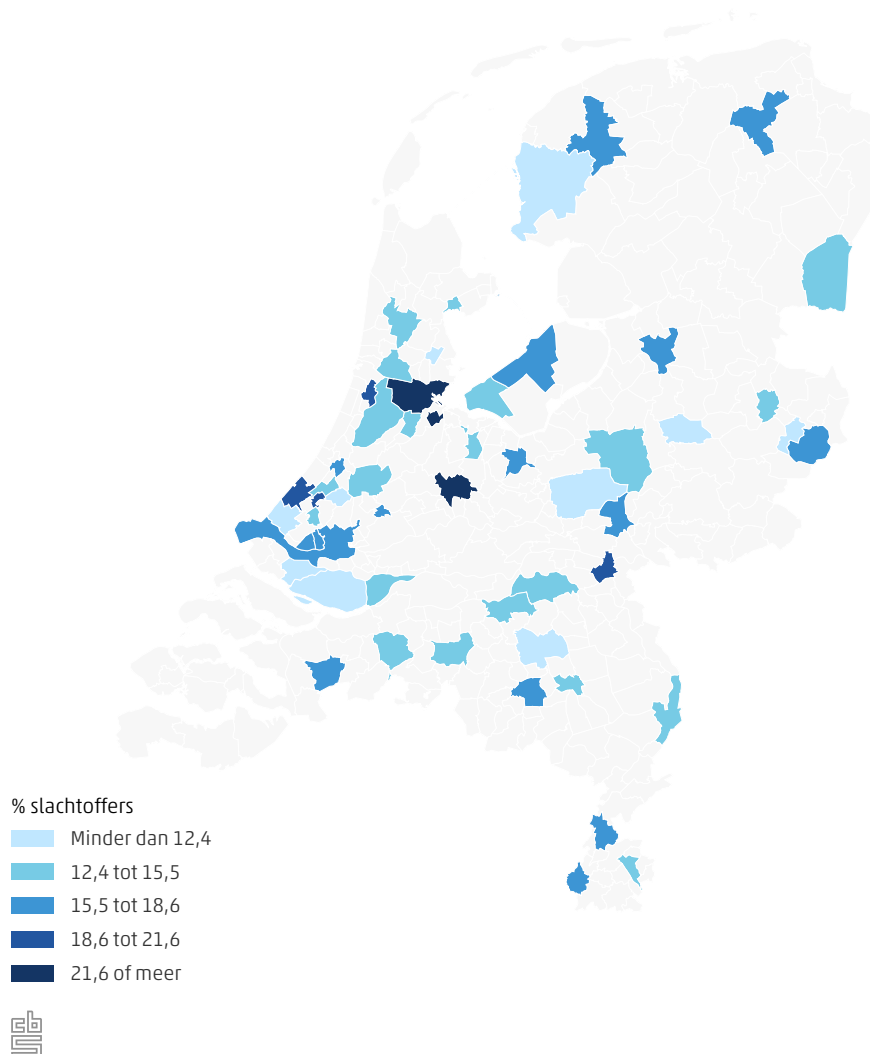
Slachtofferschap traditionele criminaliteit naar 70 000+ gemeente

Het aandeel dat in 2019 slachtoffer is geweest van een of meerdere delicten is met 17 procent in de 70 000+ gemeenten groter dan landelijk gemiddeld (14 procent; zie figuur 4.1.1). Daarbij is het slachtofferschap met 21 procent duidelijk het hoogst in de G4. In de G40 is 15 procent van de inwoners eenmaal of vaker slachtoffer geweest van een delict en in de overige 70 000+ gemeenten is dit 12 procent.

Het aandeel slachtoffers in de 70 000+ gemeenten is in 2019 wat lager dan in 2017, toen dit 19 procent bedroeg. Ook binnen de G40 en de overige 70 000+ gemeenten is een daling in het slachtofferschap zichtbaar. Dit geldt niet voor de G4.

Op het niveau van de 52 afzonderlijke 70 000+ gemeenten varieert het aandeel inwoners dat zelf slachtoffer is geweest van traditionele criminaliteit in 2019 van 9 procent in Meierijstad tot 25 procent in Amsterdam.

4.1.6 Slachtofferschap traditionele criminaliteit - naar 70.000+ gemeente, 2019

In [tabellenbijlage III](#) is weergegeven in welke 70 000+ gemeenten het slachtofferschapspercentage – rekening houdend met de betrouwbaarheidsmarges rond de uitkomsten – hoger of lager is dan het gemiddelde van deze 70 000+ gemeenten. In de gemeenten Amsterdam, Haarlem, 's Gravenhage en Utrecht is het aandeel slachtoffers hoger dan gemiddeld. Lager dan gemiddeld is dit aandeel in de gemeenten Alphen aan den Rijn, Apeldoorn, Breda, Deventer, Ede, Haarlemmermeer, Hengelo, Hoeksche Waard, Leidschendam-Voorburg, Meierijstad, Nissewaard, Purmerend, 's Hertogenbosch, Súdwest Fryslân, Westland en Zoetermeer.

4.2 Cybercrime

Vanaf 2012 wordt in de Veiligheidsmonitor naast slachtofferschap van 'traditionele' criminaliteit ook aandacht besteed aan slachtofferschap van cybercrime, dat wil zeggen criminaliteit die te maken heeft met internet of andere digitale informatiedragers.

Slachtofferschap cybercrime

In 2019 is 13 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van een of meerdere cybercrimedelicten; een aandeel dat iets hoger ligt dan in 2017 (11 procent) en 2012 (12 procent). Hacken komt het meest voor, gevolgd door koop- en verkoopfraude, cyberpesten en ten slotte identiteitsfraude.

De eerste vorm van cybercrime die is onderzocht is (digitale) identiteitsfraude, dat wil zeggen het zonder toestemming gebruiken van persoonsgegevens voor financieel gewin. In de context van cybercrime gaat het dan om 'skimming', het kopiëren van een bankpas of creditcard in een winkel of bij een pinautomaat, en om 'phishing/pharming', het kopiëren van betalingsinformatie via het internet, bijvoorbeeld via een gehackte computer of via een valse website.

In 2019 is 0,5 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van een of meer vormen van identiteitsfraude. Dit is iets meer dan in 2017 (0,4 procent) maar lager dan in 2012 (1,5 procent). De daling tussen 2012 en 2019 wordt voornamelijk veroorzaakt door de afname van skimming. Het aandeel Nederlanders dat hiervan slachtoffer werd, daalde van 1,1 procent in 2012 naar 0,1 procent in 2019. Het slachtofferschap van skimming veranderde in de afgelopen twee jaar niet, maar in 2019 zijn er wel iets meer slachtoffers van phishing/pharming dan in 2017. Het slachtofferschap van phishing/pharming verschilt echter niet tussen 2012 en 2019.

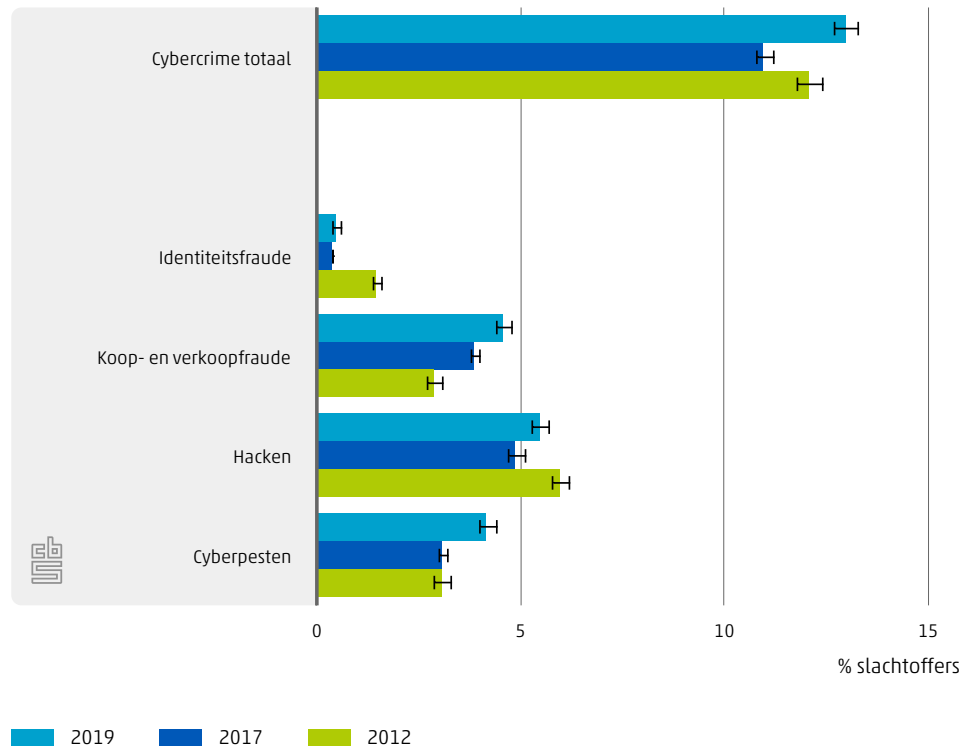
Een tweede vorm van cybercrime die is onderzocht is koop- en verkoopfraude via het internet. Hierbij gaat het om het niet leveren van gekochte goederen of diensten (koopfraude) en/of het niet betalen voor geleverde goederen of diensten (verkoopfraude). In 2019 is 4,6 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van koop- en verkoopfraude. Dit is hoger dan in 2017 (3,9 procent) en 2012 (2,9 procent).

De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door de stijging van koopfraude. Het aandeel Nederlanders dat hiervan slachtoffer is geweest, nam toe van 2,7 procent in 2012 naar 4,3 procent in 2019. Het slachtofferschap van verkoopfraude steeg licht tussen 2012 en 2019 van 0,2 procent naar 0,3 procent. Koopfraude komt dus veel meer voor dan verkoopfraude.

13% is slachtoffer
van cybercrime

4.2.1 Slachtofferschap cybercrime

Bij hacken gaat het om het met kwade bedoelingen inbreken of inloggen op iemands computer, e-mailaccount, website of profielsite (bijvoorbeeld Facebook, Twitter). In 2019 is 5,5 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van deze vorm van cybercrime. Dit is iets meer dan in 2017 (4,9 procent), maar minder dan in 2012 (6,0 procent). Onder cyberpesten, pesten via het internet, worden in de Veiligheidsmonitor verschillende verschijningsvormen geschaard, variërend van laster en stalken tot chantage/afpersing en bedreiging met geweld.

In 2019 is 4,2 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van een of meerdere vormen van cyberpesten. Dit is een toename ten opzichte van 2017 en 2012 (beide jaren 3,1 procent).

Laster, chantage en andere (dan de genoemde) vormen van cyberpesten komen met elk ongeveer 1 procent slachtoffers in 2019 het meest voor, gevolgd door stalken en bedreiging met geweld. In 2019 (1,0 procent) zijn er meer slachtoffers van chantage dan in de jaren daarvoor (in 2012 en 2017 beide 0,3 procent). Ook is er een lichte toename van het aandeel slachtoffers van andere (dan de genoemde) vormen van cyberpesten. In 2019 ging het om 1,3 procent en in 2012 en 2017 om 1,1 procent. De overige vormen van cyberpesten zijn niet veranderd.

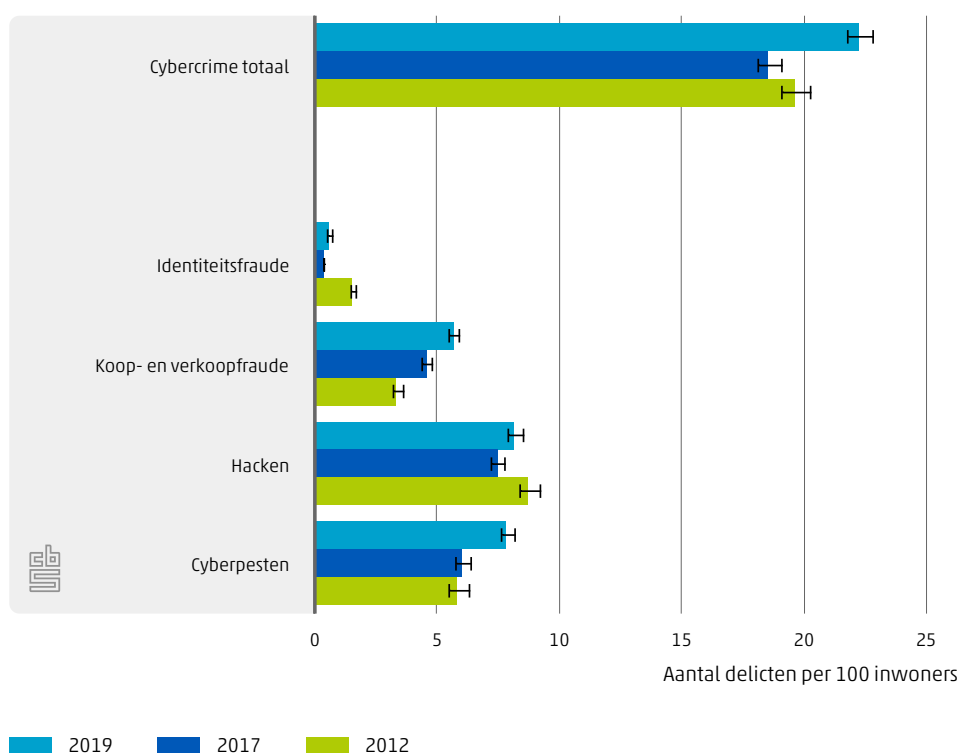
Aantal delicten cybercrime

Het aantal ondervonden delicten op het gebied van cybercrime in totaliteit bedroeg 22 per 100 inwoners. Net als het aandeel slachtoffers van cybercrime, is dit hoger dan in 2017 (19 per 100) en 2012 (20 per 100).

Dit geldt eveneens voor het aantal ondervonden delicten van koop- en verkoopfraude en van cyberpesten. Het aantal delicten van koop- en verkoopfraude is toegenomen van 3,4 per 100 inwoners in 2012 naar 5,7 per 100 inwoners in 2019. Bij cyberpesten is een toename zichtbaar van 5,9 per 100 inwoners in 2012 naar 7,9 per 100 inwoners in 2019. Daarbij is het aantal delicten per 100 ongeveer twee keer zo groot als het percentage slachtoffers. Dit betekent dat slachtoffers van cyberpesten gemiddeld bijna 2 delicten meemaken, wat een relatief hoge frequentie is in vergelijking met andere vormen van slachtofferschap.

Het aantal delicten van identiteitsfraude bedroeg in 2019 0,6 per 100 inwoners. Dit is iets hoger dan in 2017 (0,4 per 100), maar minder dan in 2012 (1,6 per 100). Ook het aantal delicten van hacken is iets toegenomen tussen 2017 (7,5 per 100) en 2019 (8,2 per 100). Er is bij deze vorm van cybercrime echter geen verschil tussen 2012 en 2019. In de meeste gevallen heeft de hack plaatsgevonden door in te breken op een website of profielsite (3,2 delicten per 100 inwoners).

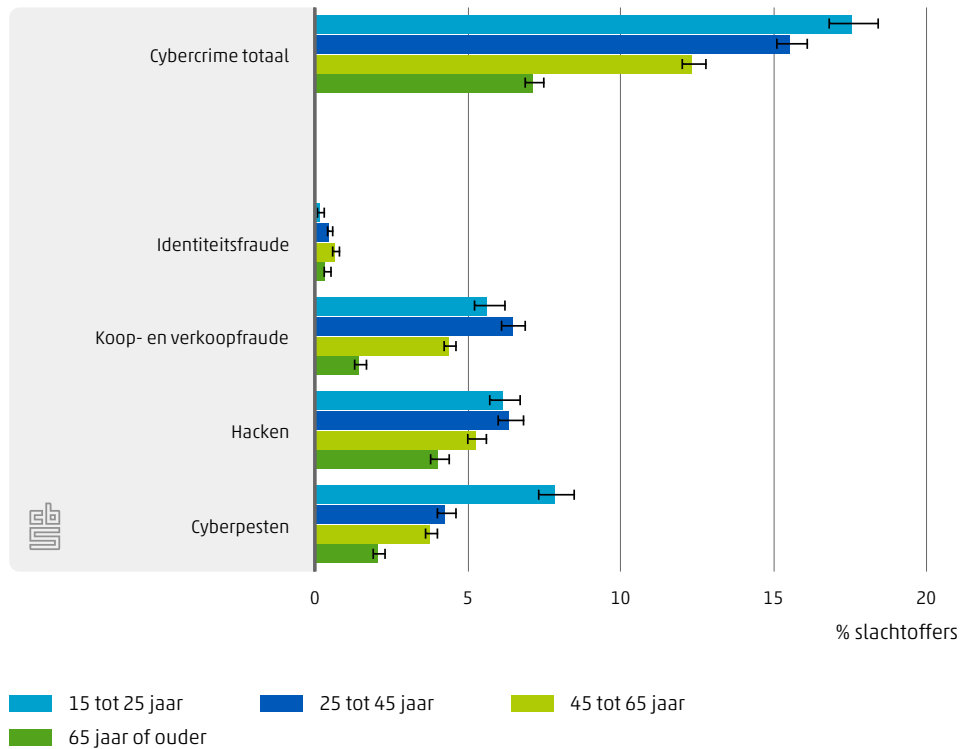
4.2.2 Ondervonden delicten cybercrime

Slachtofferschap cybercrime naar leeftijd

Evenals het slachtofferschap van traditionele criminaliteit varieert het slachtofferschap van cybercrime naar leeftijd. Ook hier is het totaalbeeld dat jongere leeftijdsgroepen vaker slachtoffer zijn dan oudere. In totaliteit is in 2019 het aandeel 15-24-jarige slachtoffers met 18 procent ongeveer 2,5 keer zo groot als het aandeel 65-plussers (7 procent). Ook bij cyberpesten zien we dat jongere leeftijdsgroepen vaker slachtoffer zijn dan oudere. Bij koop- en verkoopfraude en bij hacken zijn naast 15-24-jarigen ook 25-44-jarigen relatief vaak slachtoffer. Bij identiteitsfraude is het beeld afwijkend: hier zijn jongeren minder vaak slachtoffer dan de oudere leeftijdsgroepen.

4.2.3 Slachtofferschap cybercrime - naar leeftijd, 2019

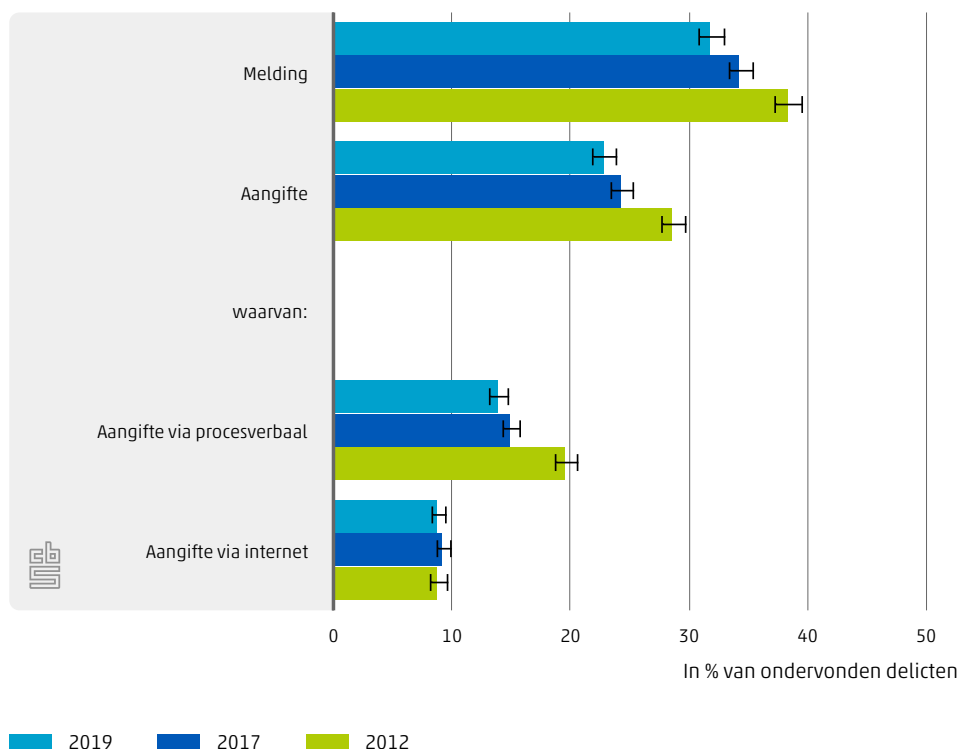
4.3 Melding en aangifte

Melding en aangifte traditionele criminaliteit

Van alle gewelds- vermogens- en vandalismedelicten samen werd 32 procent in 2019 bij de politie gemeld. Dit is minder dan in 2017 (34 procent) en 2012 (38 procent). In 23 procent van de ondervonden delicten werd daadwerkelijk aangifte gedaan; dit is vergelijkbaar met 2017, maar minder dan in 2012 (29 procent).

In 2019 is 14 procent aangegeven via een proces-verbaal; 9 procent via internet. Het aandeel aangiften via een proces-verbaal is sinds 2012 teruggelopen; het aandeel via internet is niet wezenlijk veranderd.

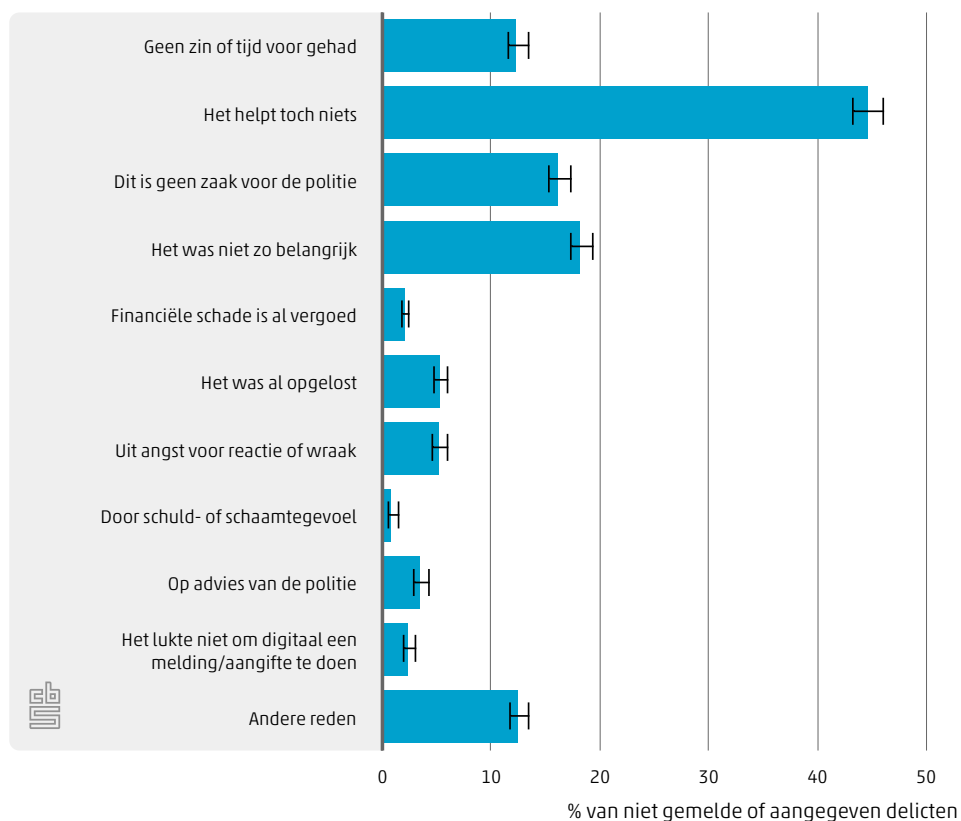
4.3.1 Melding en aangifte traditionele criminaliteit

Reden geen melding of aangifte traditionele criminaliteit

De belangrijkste reden om een ondervonden delict niet bij de politie te melden of aan te geven is 'het helpt toch niets'. In 45 procent van de gevallen werd dit als hoofdmotief opgegeven. Daarna volgen de redenen 'het was niet belangrijk' (18 procent), 'dit is geen zaak voor de politie' (16 procent) en 'geen zin of tijd voor gehad' (12 procent). De overige redenen worden minder vaak genoemd. In ruim een op de tien gevallen zijn er ook nog andere niet nader gespecificeerde redenen voor het niet melden of aangifte doen.

4.3.2 Reden geen melding of aangifte traditionele criminaliteit¹⁾, 2019

¹⁾ Bij deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk.

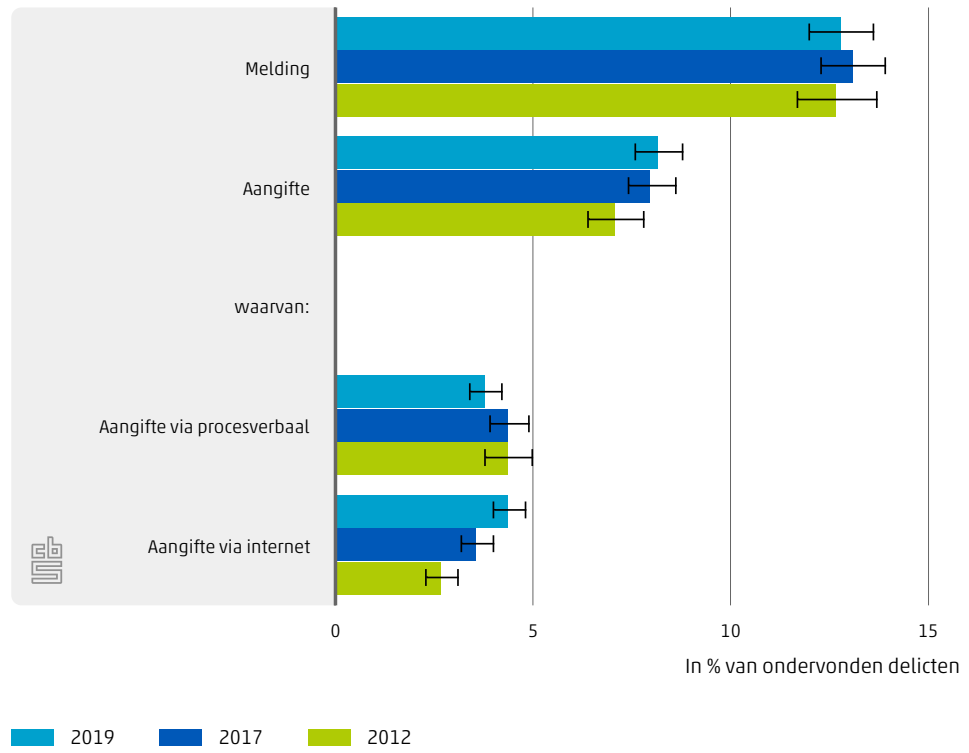
Melding en aangifte cybercrime

Van alle gevallen van identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken en cyberpesten samen is in 2019 ongeveer een op de acht (13 procent) gemeld bij de politie. Dit is vergelijkbaar met de jaren daarvoor.

Aangifte bij de politie werd in 2019 in ruim een op de twaalf gevallen (8 procent) gedaan. Ook dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Het aandeel dat via internet werd aangegeven is in 2019 ongeveer even groot als het aandeel dat via een proces-verbaal werd aangegeven. Dit was in 2017 ook het geval. In 2012 was het aandeel aangiften van cybercrime via internet kleiner dan het aandeel aangiften via een proces-verbaal.

4.3.3 Melding en aangifte cybercrime

5.

Burgers en politie

Dit hoofdstuk gaat over de relatie tussen burger en politie, en meer in het bijzonder over contacten tussen burgers en politie en het oordeel van de burgers over het functioneren van de politie. Een burger kan om verschillende redenen contact hebben met de politie. Men kan een delict aangeven of melden, maar het kan ook gaan om verkeerszaken, vragen om hulp, openbare orde-problemen of veiligheidskwesties. Het eerste deel van dit hoofdstuk gaat over dit soort contacten tussen burgers en politie. Ook de tevredenheid over de contacten komt aan de orde. In het tweede deel wordt het oordeel van de burger over het functioneren van de politie in de eigen woonbuurt en in het algemeen beschreven. Meer cijfers over burgers en politie, uitgesplitst naar [regio](#) en [persoonskenmerken](#), zijn beschikbaar via StatLine.

5.1 Contact met politie en tevredenheid over contact

In 2019 geeft 19 procent van de Nederlanders aan in de afgelopen twaalf maanden wel eens contact te hebben gehad met de politie in de eigen gemeente.¹⁾ Dat is minder dan in 2017 (22 procent) en 2012 (28 procent). Het gaat bij deze contacten bijvoorbeeld om een melding of aangifte van een delict, een bekeuring of waarschuwing, of zomaar een praatje met een agent op straat.

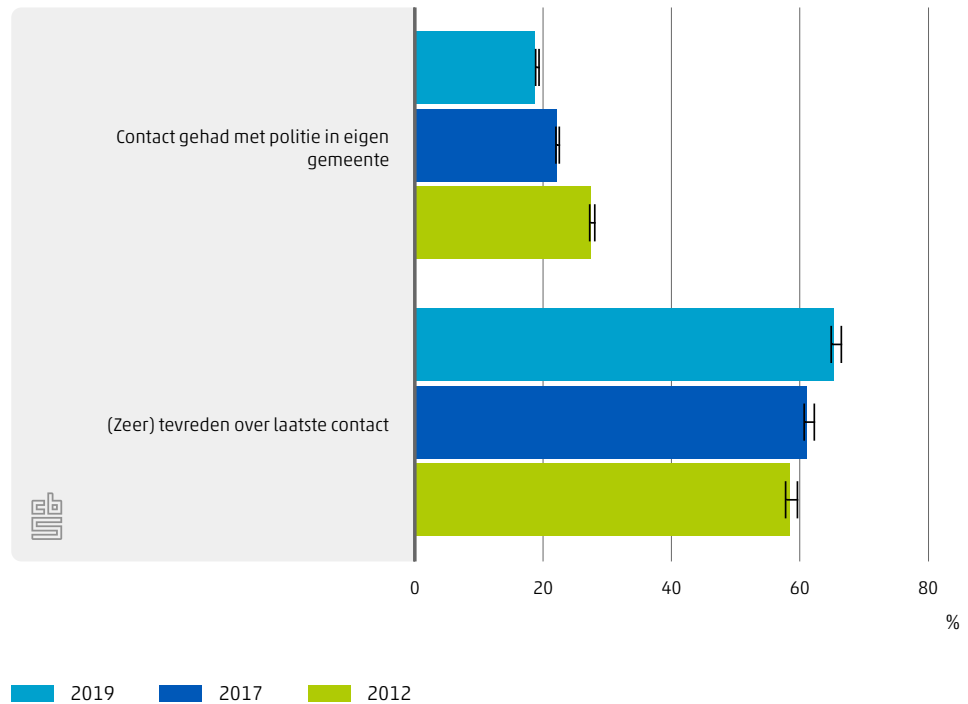
Van degenen die in het afgelopen jaar contact hebben gehad is 66 procent in 2019 (zeer) tevreden over het laatste contact met de politie. Deze tevredenheid is hoger dan in 2017 (61 procent) en 2012 (59 procent). Ten opzichte van 2012 is het aandeel contacten dus afgenomen, terwijl de tevredenheid over de contacten is toegenomen.

66% is tevreden over contact met politie in eigen gemeente

¹⁾ In de Veiligheidsmonitor 2019 is de vraagstelling over het contact met de politie wat aangepast. Waar eerder alleen gevraagd werd naar het contact met de politie in de gemeente, is in 2019 gevraagd of het ging om contact met de politie in de buurt, elders in de gemeente of buiten de gemeente. Om de cijfers te kunnen vergelijken met eerdere edities is hier het contact met de politie in de buurt en elders in de gemeente samengenomen. Het contact met de politie buiten de eigen gemeente is bij het vaststellen van dit cijfer buiten beschouwing gelaten.

5.1.1 Contact met politie en tevredenheid over contact¹⁾

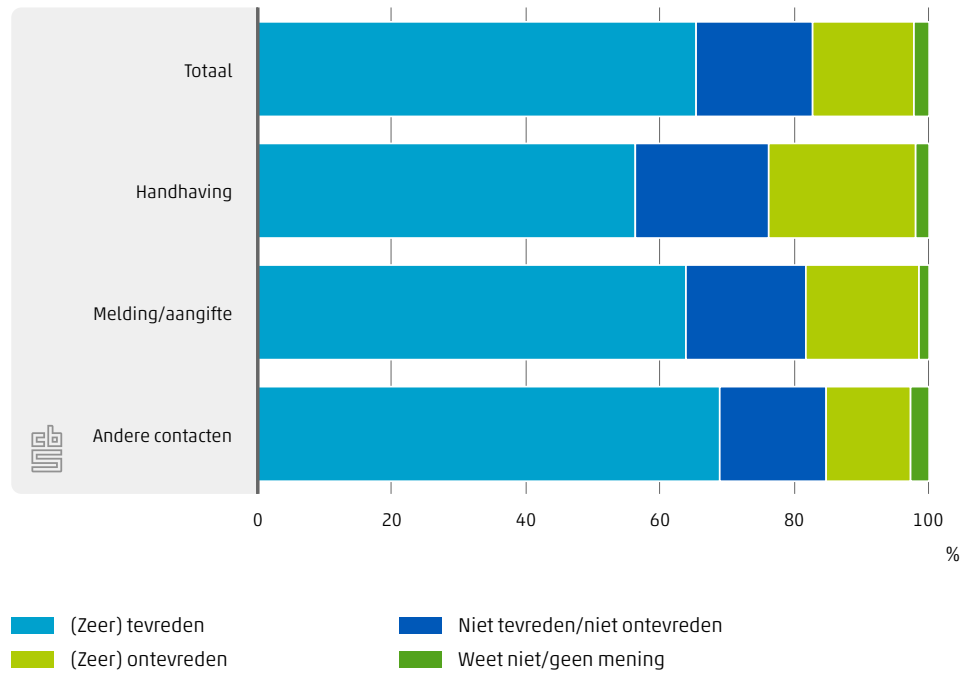

¹⁾ De vraagformulering is in 2019 gewijzigd (zie onderzoeksverantwoording).

De tevredenheid over handhavingscontacten met de politie in de eigen gemeente is het laagst. In 2019 is 56 procent hierover (zeer) tevreden en 22 procent (zeer) ontevreden. Over de contacten in verband met aangifte of melding is 64 procent in 2019 (zeer) tevreden en 17 procent (zeer) ontevreden. Het hoogst is de tevredenheid over andere contacten met de politie. Over deze contacten is 69 procent (zeer) tevreden en 12 procent (zeer) ontevreden.

In vergelijking met 2017 is het tevredenheidspercentage in 2019 met name groter bij de handhavingscontacten, maar ook bij de contacten in verband met aangifte of melding zijn personen vaker tevreden. Alleen het tevredenheidspercentage bij de overige contacten verschilt in 2019 niet wezenlijk ten opzichte van dat in 2017.

5.1.2 Tevredenheid contact politie naar reden contact, 2019¹⁾

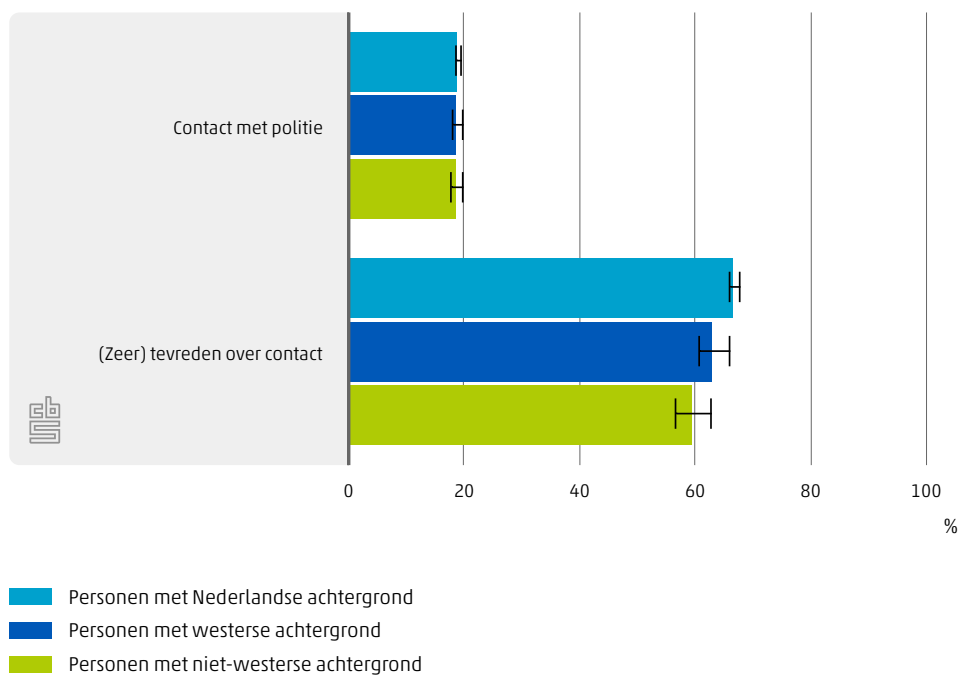

¹⁾ De vraagformulering is in 2019 gewijzigd (zie Onderzoeksverantwoording).

Contact met politie naar herkomst

Naar herkomst bestaan er in 2019 geen verschillen in de mate waarin personen contact hebben met de politie in de eigen gemeente. In 2017 hadden personen met een niet-westerse achtergrond nog minder vaak contact dan personen met een Nederlandse achtergrond. De tevredenheid over het contact met de politie is onder personen met een niet-westerse (60 procent) en westerse achtergrond (63 procent) wel lager dan onder personen met een Nederlandse achtergrond (67 procent).

5.1.3 Contact politie en tevredenheid contact - naar herkomst, 2019¹⁾

¹⁾ De vraagformulering is in 2019 gewijzigd (zie onderzoeksverantwoording).

Contact met politie buiten de gemeente

Nieuw in de Veiligheidsmonitor 2019 is dat ook gevraagd is naar het contact van burgers met de politie buiten de eigen woongemeente. In totaal geeft 4 procent van de personen aan dat het bij hun laatste contact ging om politie buiten de gemeente. Wanneer deze personen ook worden meegenomen heeft in totaal 23 procent contact gehad met de politie. Hiervan is 65 procent (zeer) tevreden over dit contact. Vanwege deze nieuwe vraagstelling is het niet mogelijk om dit cijfer te vergelijken met eerdere jaren.

5.2 Tevredenheid met functioneren politie

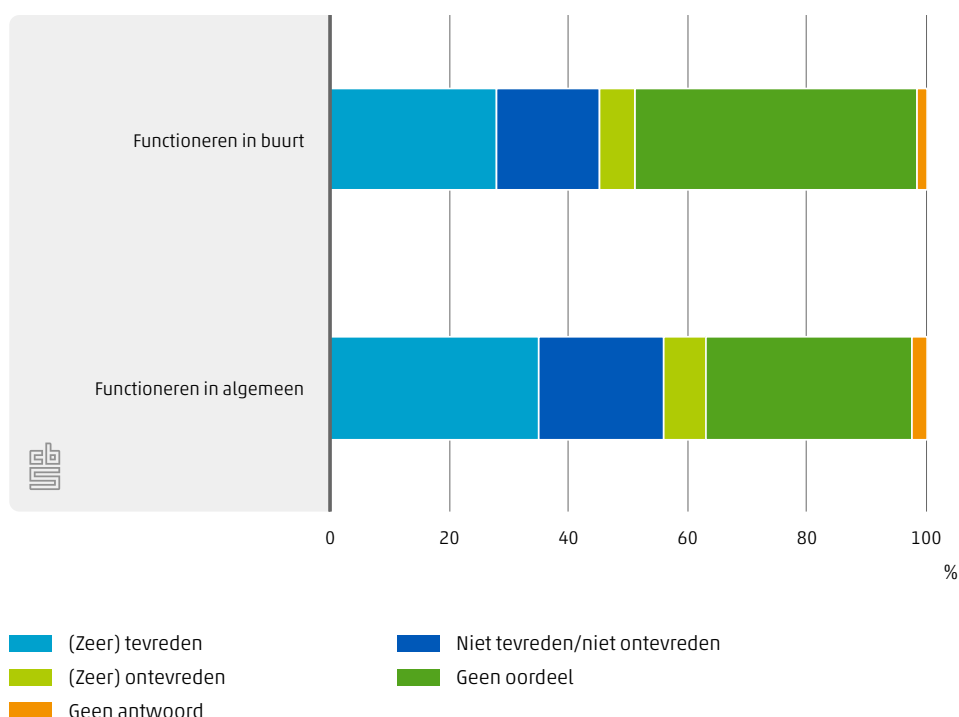
Functioneren politie in de buurt

In de Veiligheidsmonitor is aan alle respondenten gevraagd hoe tevreden of ontevreden ze zijn over het functioneren van de politie in de buurt. Hieruit blijkt dat 28 procent (zeer) tevreden is. Verder is 6 procent in 2019 (zeer) ontevreden en 17 procent is niet tevreden en niet ontevreden. Het grootste deel (47 procent) geeft aan dit niet te kunnen beoordelen. 2 procent heeft de vraag niet beantwoord. Wanneer de antwoorden 'kan dit niet beoordelen' en 'geen antwoord' buiten beschouwing worden gelaten, is met 54 procent meer dan de helft (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in de buurt, en 12 procent (zeer) ontevreden.

Functioneren politie in het algemeen

Naast het oordeel van de burger over het functioneren van de politie in de buurt is ten slotte ook diens oordeel over het functioneren van de politie in het algemeen onderzocht. Daarvoor is op de eerste plaats aan alle respondenten gevraagd hoe tevreden of ontevreden ze zijn over het functioneren van de politie in het algemeen. In 2019 is 35 procent hierover (zeer) tevreden. Verder is 7 procent in 2019 (zeer) ontevreden en 21 procent is niet tevreden en niet ontevreden. Net als bij de tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt geeft ook hier het grootste deel aan dit niet te kunnen beoordelen (35 procent) of geeft geen antwoord (2 procent). Wanneer degenen zonder oordeel of antwoord buiten beschouwing worden gelaten, is 56 procent (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in het algemeen, en 11 procent (zeer) ontevreden.

5.2.1 Tevredenheid functioneren politie in buurt en in algemeen, 2019

28% is tevreden over functioneren politie in buurt

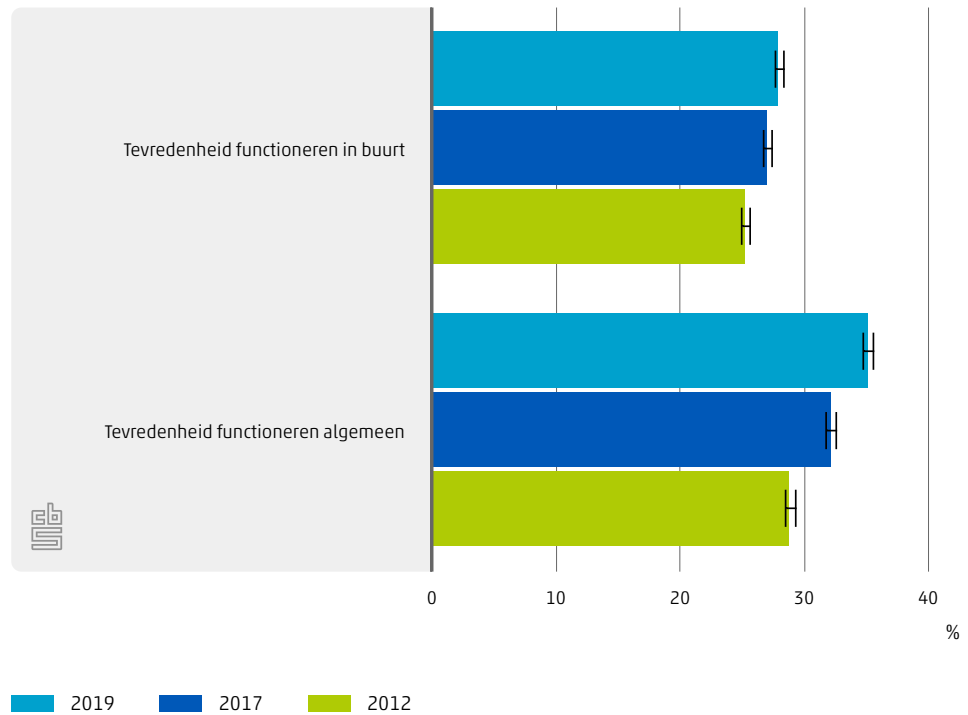

Ontwikkeling tevredenheid functioneren politie

De tevredenheid over het functioneren van de politie is in de afgelopen jaren toegenomen. Het aandeel Nederlanders dat (zeer) tevreden is over het functioneren van de politie in de buurt is gestegen van 25 procent in 2012 naar 28 procent in 2019. Het percentage dat (zeer)

tevreden is over het functioneren van de politie in het algemeen is toegenomen 29 procent in 2012 naar 35 procent in 2019.

5.2.2 Tevredenheid functioneren politie in buurt en in algemeen

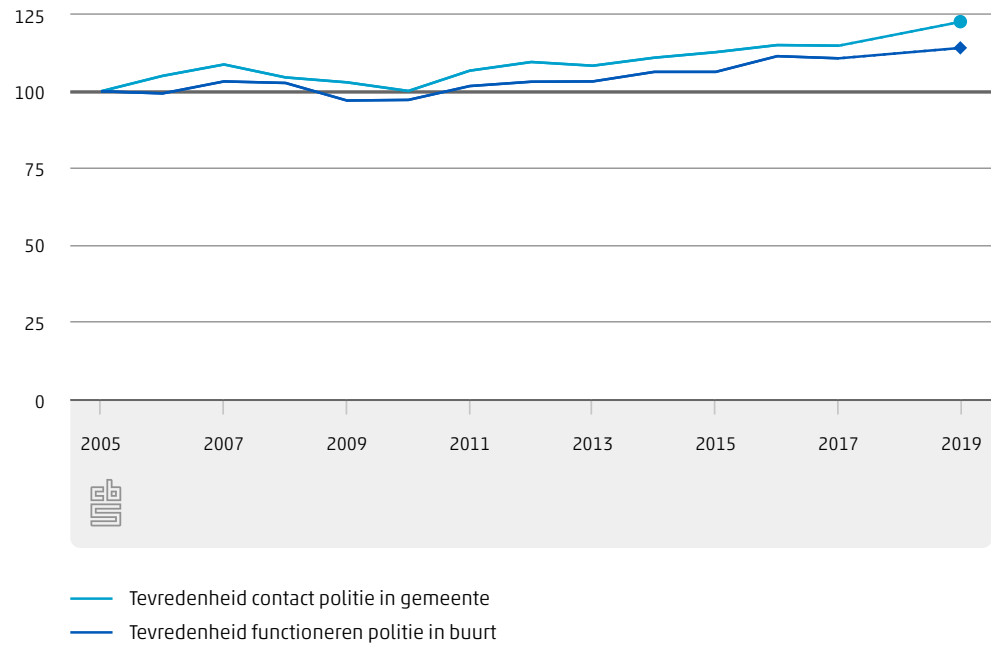
Trends tevredenheid contact en functioneren politie

In de periode 2005–2019 is de tevredenheid over het contact met de politie in de gemeente en over het functioneren van de politie in de buurt gestegen. Vooral de laatste jaren is de waardering voor beiden gegroeid. De stijging van de tevredenheid over het politiecontact sinds 2005 is iets groter dan die van de tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt (23 versus 14 procent).

5.2.3 Tevredenheid contact politie en functioneren politie in buurt - trends¹⁾

Indexcijfers (2005 = 100)

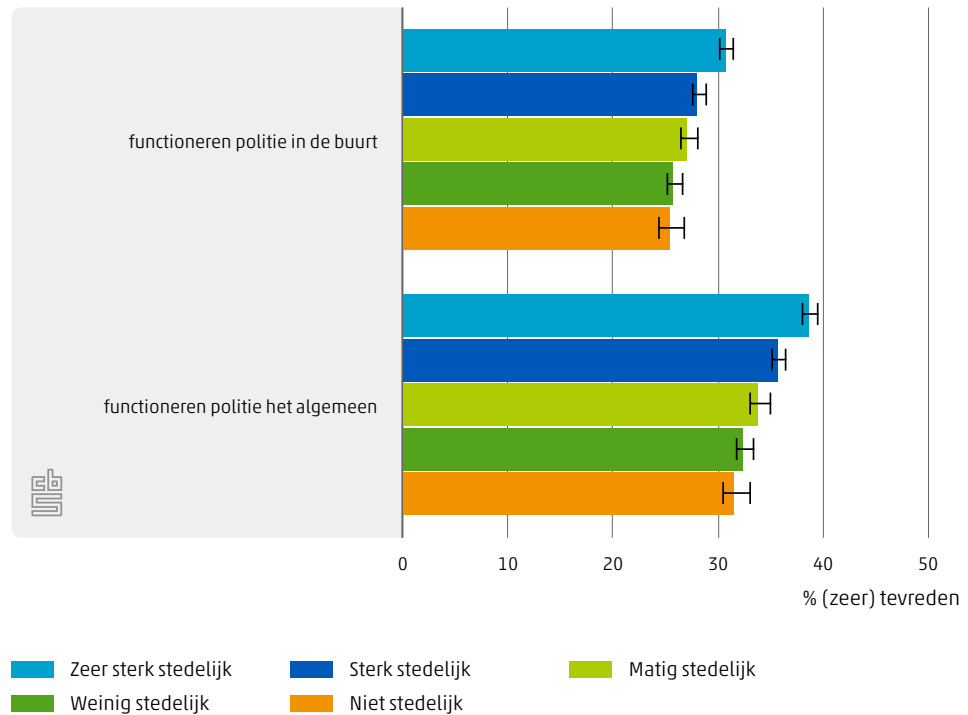
¹⁾ In 2018 heeft geen meting plaatsgevonden.

Tevredenheid functioneren politie naar stedelijkheid

In zeer sterk stedelijke gebieden is het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over het functioneren van de politie groter dan in minder verstedelijkte gebieden. Zo is 31 procent van de inwoners van sterk stedelijke gebieden (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in de buurt, terwijl dit aandeel in weinig en niet verstedelijkte gebieden rond de 25 procent ligt.

Een vergelijkbaar verschil bestaat bij het oordeel over het functioneren van de politie in het algemeen. In zeer sterk verstedelijkte gebieden is 39 procent hierover (zeer) tevreden, terwijl dit aandeel zich in minder verstedelijkte gebieden wat boven de 30 procent beweegt.

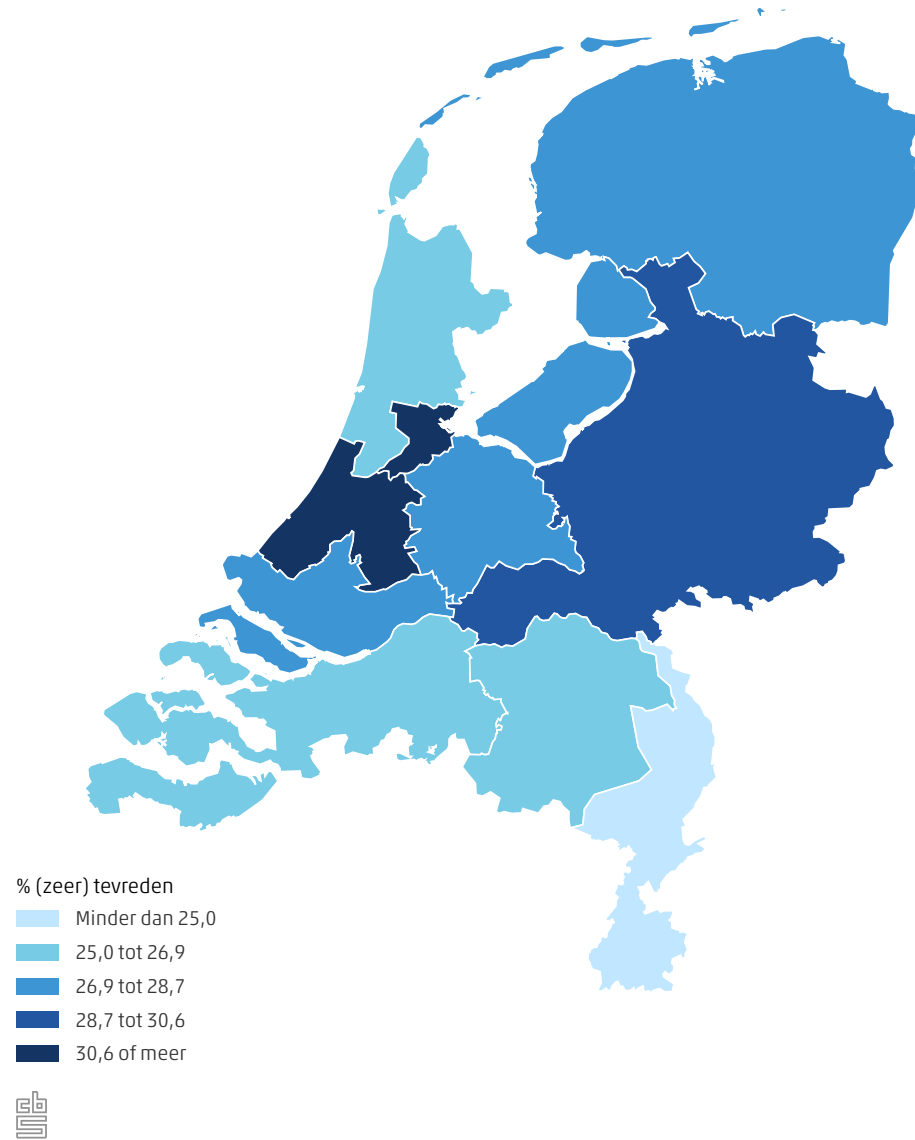
5.2.4 Tevredenheid functioneren politie - naar stedelijkheid, 2019

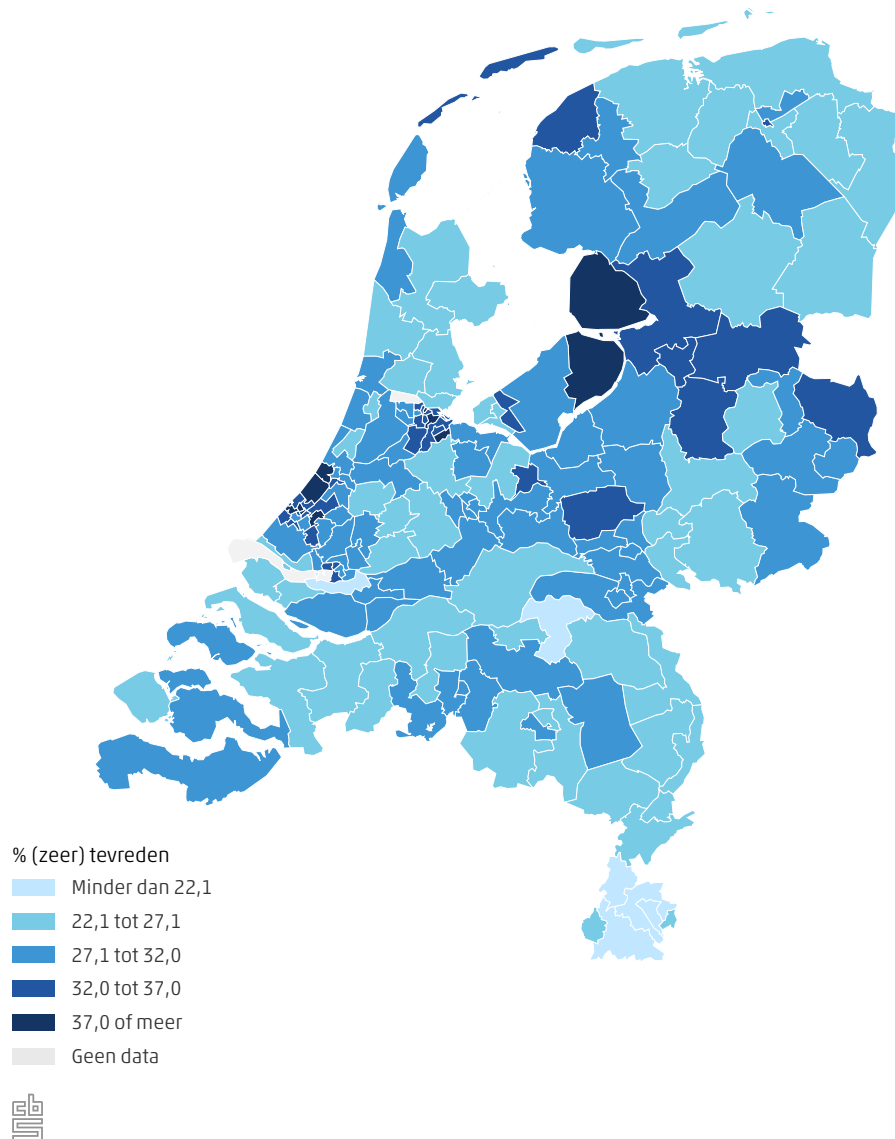
Tevredenheid functioneren politie in buurt naar politieregio

Op het schaalniveau van de tien regionale eenheden varieert het aandeel inwoners dat (zeer) tevreden is over het functioneren van de politie in de buurt in 2019 van 32 procent in de regionale eenheid Amsterdam tot 23 procent in de eenheid Limburg. Op het niveau van de 167 basisteams lopen de uitkomsten uiteen van 42 procent in het basisteam Jan Hendrikstraat tot 17 procent in het basisteam Heuvelland.

5.2.5a Tevredenheid functioneren politie in buurt - naar regionale eenheid, 2019

5.2.5b Tevredenheid functioneren politie in buurt - naar basisteam, 2019

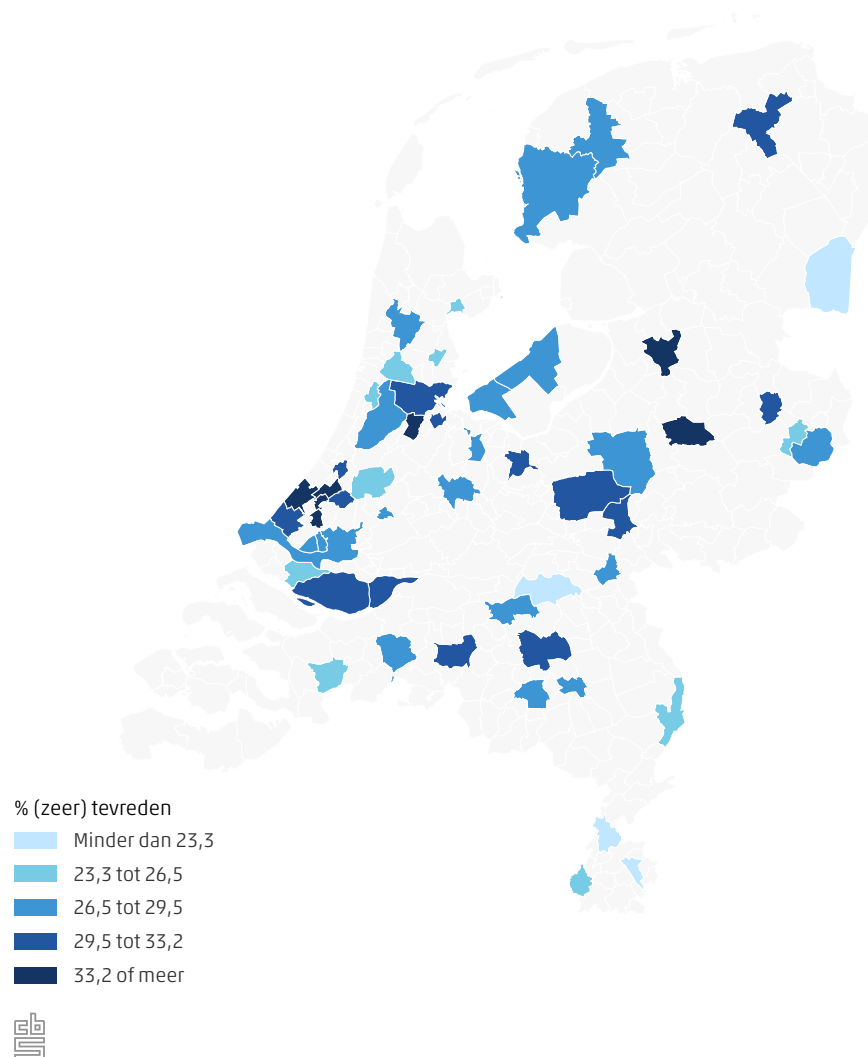
In [tabellenbijlage II](#) is weergegeven in welke regionale eenheden, politiedistricten en basisteams de tevredenheid met het functioneren van de politie in de buurt – rekening houdend met de betrouwbaarheidsmarges rond de uitkomsten – hoger of lager is dan het landelijke gemiddelde. Zo is de tevredenheid hoger dan gemiddeld in de regionale eenheden Amsterdam en Den Haag, en lager dan gemiddeld in de eenheden Limburg, Noord-Holland, Oost-Brabant en Zeeland – West-Brabant.

Tevredenheid functioneren politie in buurt naar 70 000+ gemeente

De inwoners van de 70 000+ gemeenten zijn in 2019 iets tevredener over het functioneren van de politie in de buurt dan landelijk gemiddeld. In de 70 000+ gemeenten geeft 29 procent aan (zeer) tevreden te zijn over het functioneren van de politie in de buurt tegen 27 procent landelijk. Vooral in de G4 is men hierover met 32 procent relatief positief. In de

G40 is dit 28 procent en in de overige 70 000+ gemeenten 30 procent. In vergelijking met 2017 is deze tevredenheid voor het totaal van de 70 000+ gemeenten niet veranderd. Op het niveau van de 52 afzonderlijke 70 000+ gemeenten varieert het aandeel inwoners dat tevreden is met het functioneren in 2019 van 36 procent in de gemeente 's Gravenhage tot 20 procent in de gemeente Emmen.

5.2.6 Tevredenheid functioneren politie in buurt - naar 70 000+ gemeente, 2019

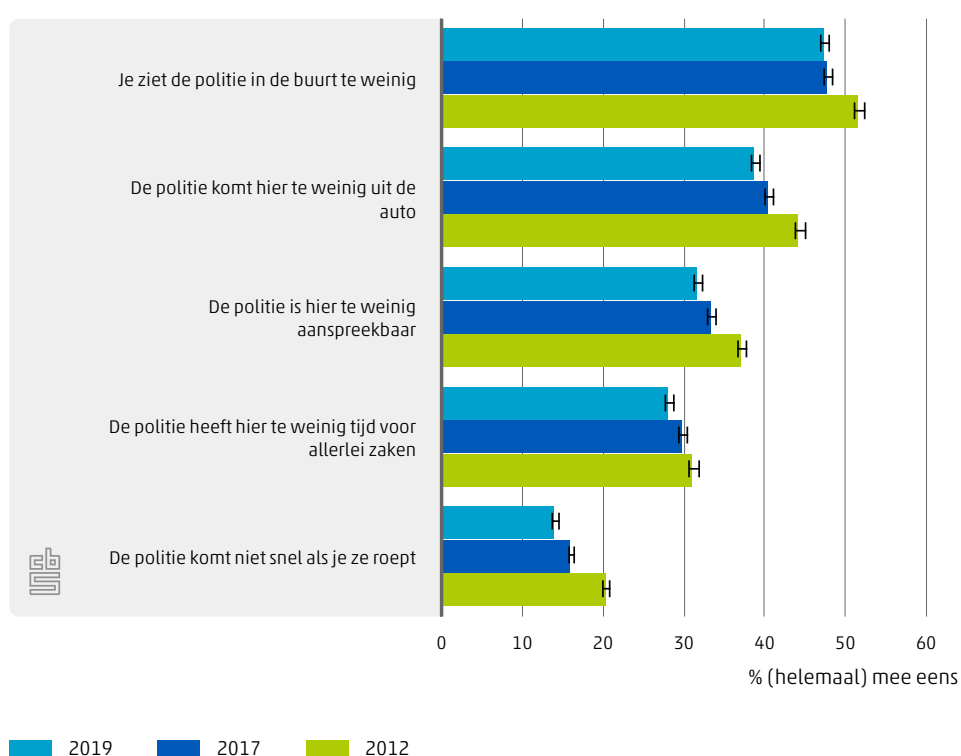
In [tabellenbijlage III](#) is weergegeven in welke 70 000+ gemeenten de tevredenheid met het totale functioneren van de politie in de buurt – rekening houdend met de betrouwbaarheidsmarges rond de uitkomsten – hoger of lager is dan het gemiddelde van deze 70 000+ gemeenten. In de gemeenten Amsterdam, 's Gravenhage, Leiden en Leidschendam-Voorburg is deze tevredenheid hoger dan gemiddeld en in de gemeenten Alphen aan den Rijn, Emmen, Haarlem, Heerlen, Maastricht, Oss, Sittard-Geleen en Venlo lager dan gemiddeld.

Beschikbaarheid politie in de buurt

Behalve het oordeel over het functioneren van de politie in de buurt is ook het oordeel over de beschikbaarheid van de politie door middel van – negatief geformuleerde – stellingen onderzocht. In 2019 zijn mensen met 47 procent het meest negatief over de zichtbaarheid van de politie; 39 procent vindt dat de politie 'te weinig uit de auto komt in de buurt'. Het minst onderschreven wordt de stelling dat de politie 'niet snel komt als je ze roept' (14 procent).

In vergelijking met 2017 is het aandeel dat het (helemaal) eens is met deze negatieve stellingen in 2019 lager. Dat geldt alleen niet voor de stelling 'Je ziet de politie in de buurt te weinig', waarbij er tussen 2017 en 2019 geen verschil zichtbaar is. Ten opzichte van 2012 zijn minder mensen het (helemaal) eens met alle negatieve stellingen; het oordeel over de beschikbaarheid van de politie in de buurt is dus over de hele linie verbeterd.

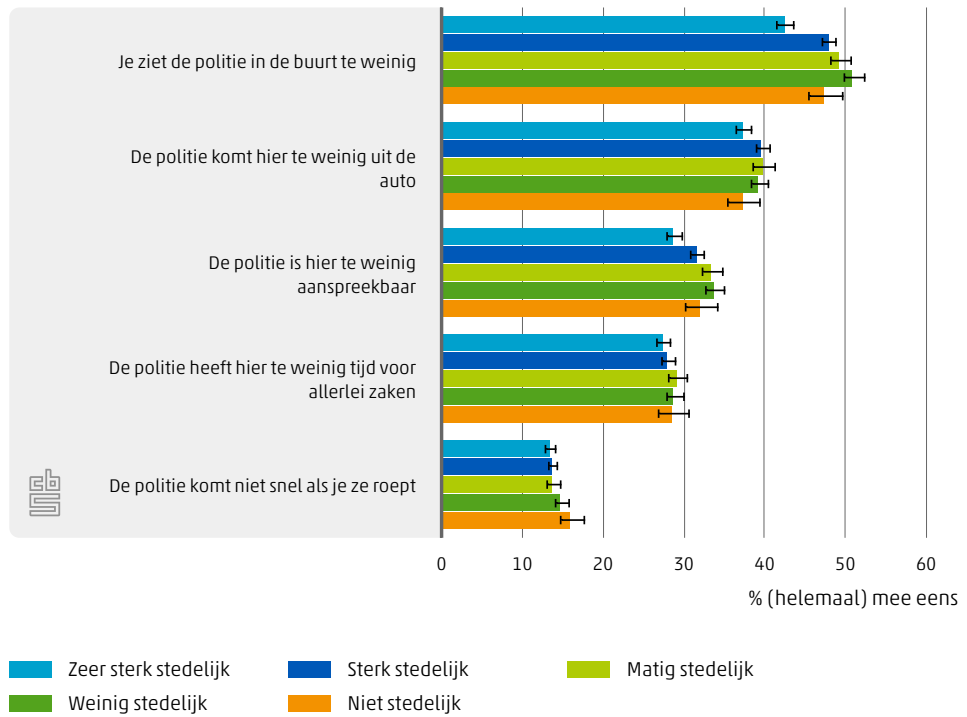
5.2.7 Oordeel beschikbaarheid politie in buurt, 2019

Beschikbaarheid politie in buurt naar stedelijkheid

In zeer sterk stedelijke gebieden zijn de inwoners het met een aantal negatieve stellingen over de beschikbaarheid van de politie in de buurt minder eens dan in sterk-, matig-, weinig- of niet-stedelijke gebieden. Dat geldt niet voor de stelling 'De politie heeft hier te weinig tijd voor allerlei zaken', waarbij de percentages naar stedelijkheid niet wezenlijk van elkaar verschillen. En bij de stelling 'De politie komt hier te weinig uit de auto' verschillen zeer sterk stedelijke gebieden tevens niet van de niet-stedelijke gebieden.

5.2.8 Oordeel beschikbaarheid politie in buurt - naar stedelijkheid, 2019

6.

Preventie

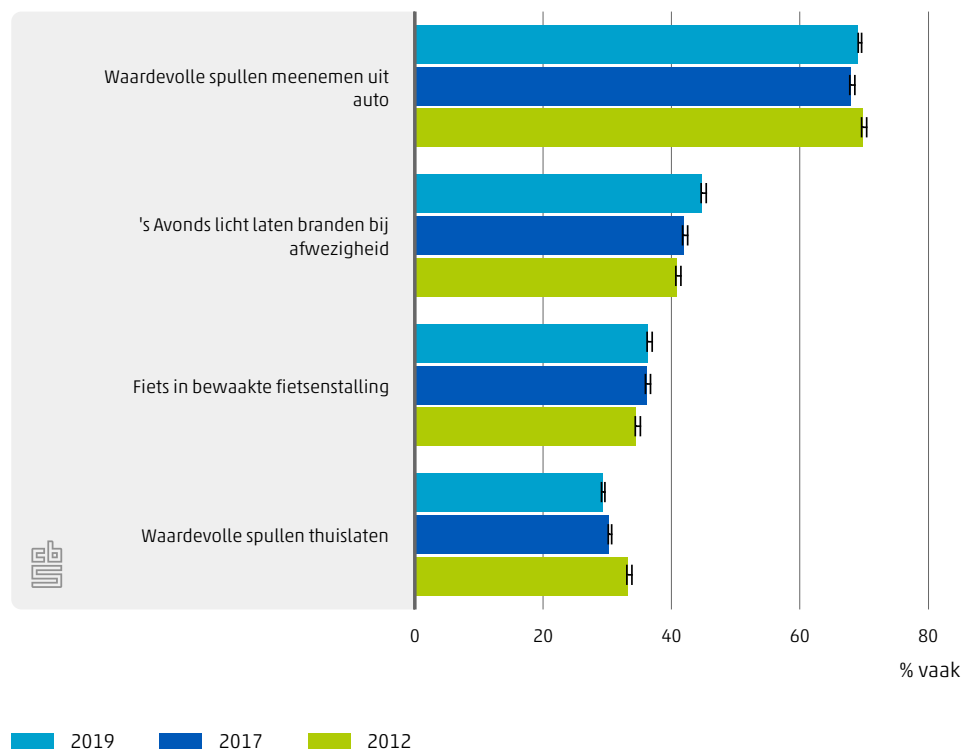
In dit laatste hoofdstuk staat het thema preventie centraal. Wat doen burgers om te voorkomen dat ze slachtoffer worden van criminaliteit? Eerst komt de gedragsmatige component aan de orde. Daarna wordt ingegaan op de aanwezigheid van preventieve voorzieningen in of rond de eigen woning. Tot slot wordt naar de aanwezigheid en het gebruik van preventieve voorzieningen in de buurt gekeken. Meer cijfers over dit thema zijn beschikbaar via StatLine, uitgesplitst naar regio en persoonskenmerken.

6.1 Sociaal-preventief gedrag

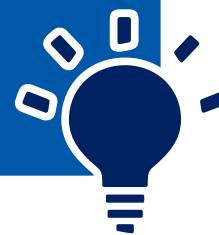
Hoe handelen Nederlanders om te voorkomen dat ze slachtoffer worden van criminaliteit? Om dit sociaal-preventief gedrag te onderzoeken is in de Veiligheidsmonitor voor een viertal preventieve maatregelen gevraagd hoe vaak deze worden genomen om de eigen woning of bezittingen te beveiligen.

De meest getroffen preventieve maatregel is het meenemen van waardevolle spullen uit de auto. In 2019 geeft 69 procent van de mensen aan dit vaak te doen. Dit aandeel is iets hoger dan in 2017 (68 procent) en iets lager dan in 2012 (70 procent). 45 procent zegt 's avonds vaak het licht te laten branden wanneer er niemand thuis is. Dit is hoger dan in 2017 (42 procent) en 2012 (41 procent). Het in een bewaakte stalling zetten van de fiets is een maatregel die door 37 procent wordt genomen. Dit is vergelijkbaar met 2017, maar meer dan in 2012 (35 procent). Het thuislaten van waardevolle spullen om diefstal of beroving op straat te voorkomen daarentegen wordt in 2019 met 29 procent minder gedaan dan in voorgaande jaren (30 procent in 2017 en 33 procent in 2012). Het sociaal-preventief gedrag laat op de onderzochte items dus wisselende ontwikkelingen zien. Daarbij zijn de verschuivingen beperkt.

6.1.1 Sociaal-preventief gedrag

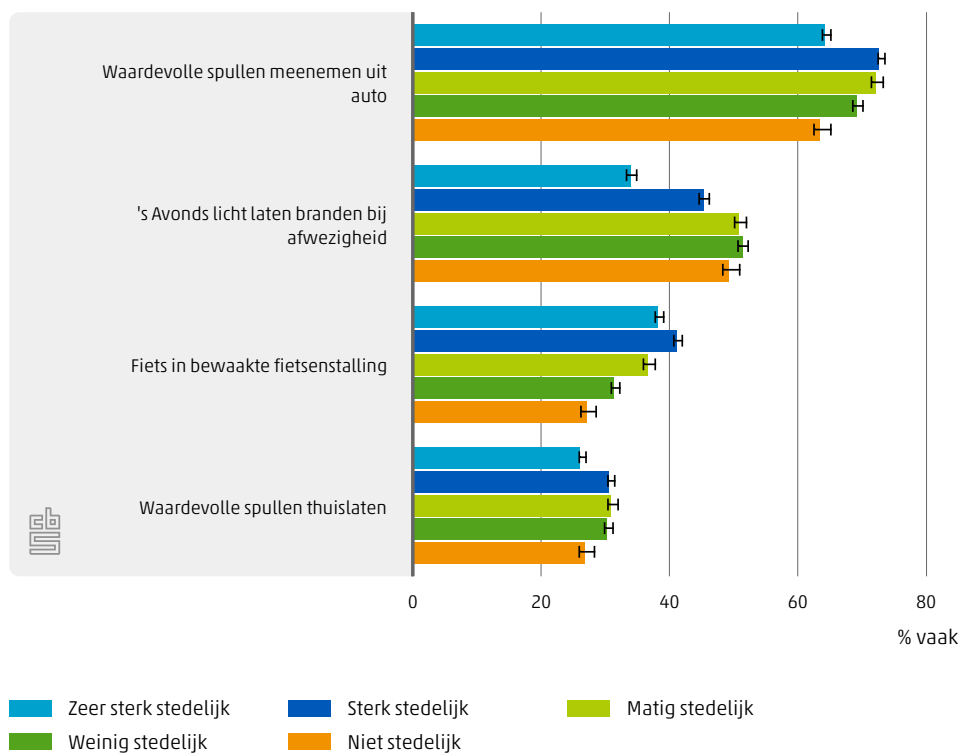
45% laat 's avonds licht branden bij afwezigheid

Sociaal-preventief gedrag naar stedelijkheid

Het sociaal-preventieve gedrag verschilt naar stedelijkheidsgraad van het gebied waar men woont, maar de verschillen zijn per item anders. Zo gebeurt 'het meenemen van waardevolle spullen uit de auto' vaker in meer verstedelijkte gebieden dan in minder verstedelijkte gebieden (met uitzondering van zeer sterk verstedelijkte gebieden waar dit vrijwel even vaak gebeurt als in niet stedelijke gebieden), terwijl dit bij 'het 's avonds het licht laten branden bij afwezigheid' juist omgekeerd is: dit gebeurt vaker in minder stedelijke gebieden.

6.1.2 Sociaal-preventief gedrag - naar stedelijkheid, 2019

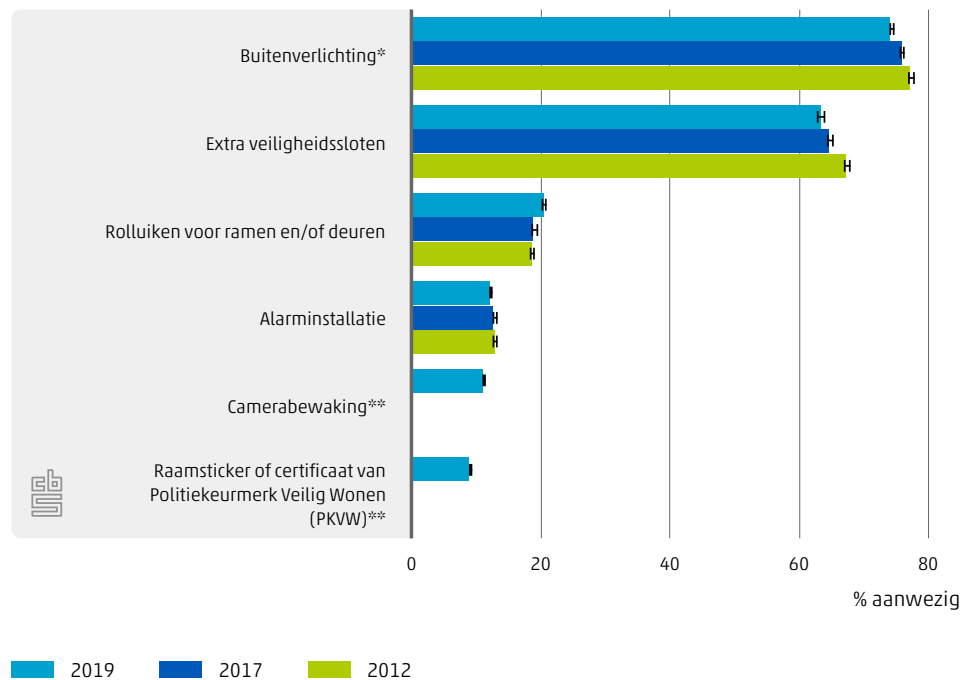
6.2 Preventieve voorzieningen in/rond woning

In de Veiligheidsmonitor is gevraagd of een aantal voorzieningen aanwezig zijn om de woning te beveiligen. Buitenverlichting is in 2019 met 74 procent het vaakst aangebracht. Ruim 40 procent van de Nederlanders (43 procent) heeft buitenverlichting met sensor. De helft heeft buitenverlichting zonder sensor. Ook hebben woningen vaak extra veiligheidssloten en/of grendels op de buitendeuren. In 2019 geeft 63 procent van de

Nederlanders aan deze preventieve voorziening getroffen te hebben. Andere voorzieningen tegen inbraak komen aanzienlijk minder vaak voor: 21 procent heeft (rol)luiken voor ramen en deuren en 12 procent heeft een alarminstallatie. De aanwezigheid van extra veiligheidsslotsen, van buitenverlichting en van een alarminstallatie is iets afgenomen in vergelijking met 2017 en 2012. De aanwezigheid van (rol)luiken voor ramen en deuren is juist iets toegenomen in deze periode.

Verder heeft 11 procent in 2019 camerabewaking en 9 procent heeft een raamsticker of certificaat van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW).

6.2.1 Preventieve voorzieningen in/rond woning

* De vraagformulering is in 2019 gewijzigd (zie Onderzoeksverantwoording).
 ** In 2019 voor het eerst onderzocht.

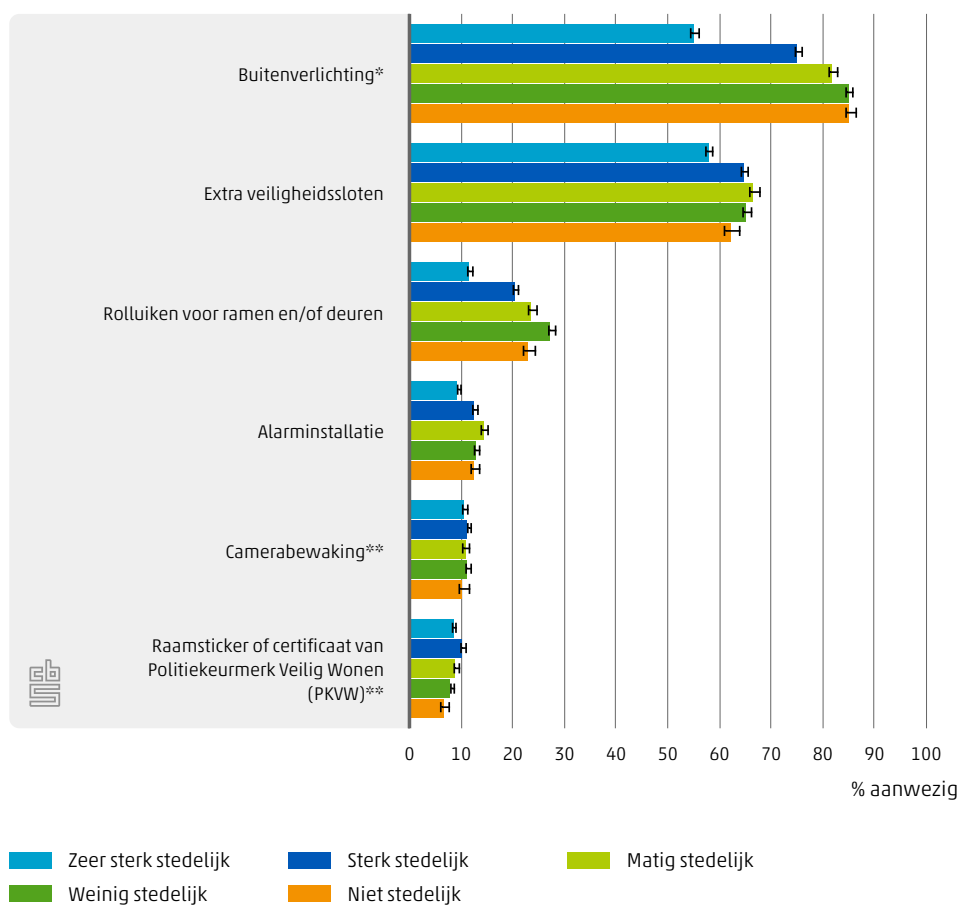
12% heeft thuis een alarminstallatie

Preventieve voorzieningen in/rond woning naar stedelijkheid

Buitenverlichting en rolluiken voor ramen en/of deuren zijn in minder verstedelijkte gebieden meer aanwezig dan in meer verstedelijkte gebieden. De aanwezigheid van extra veiligheidsslotsen en alarminstallaties verschilt relatief weinig naar stedelijkheidsgraad, met uitzondering van zeer sterk stedelijke gebieden: hier zijn deze voorzieningen, net als buitenverlichting en rolluiken duidelijk het minst aanwezig.

Camerabewaking komt even vaak voor in zeer sterk stedelijke gebieden als in niet stedelijke gebieden. Raamstickers of certificaten van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW) zijn het minst aanwezig in niet stedelijke gebieden.

6.2.2 Preventieve voorzieningen in/rond woning - naar stedelijkheid, 2019

* De vraagformulering is in 2019 gewijzigd (zie onderzoeksverantwoording).
 ** In 2019 voor het eerst onderzocht.

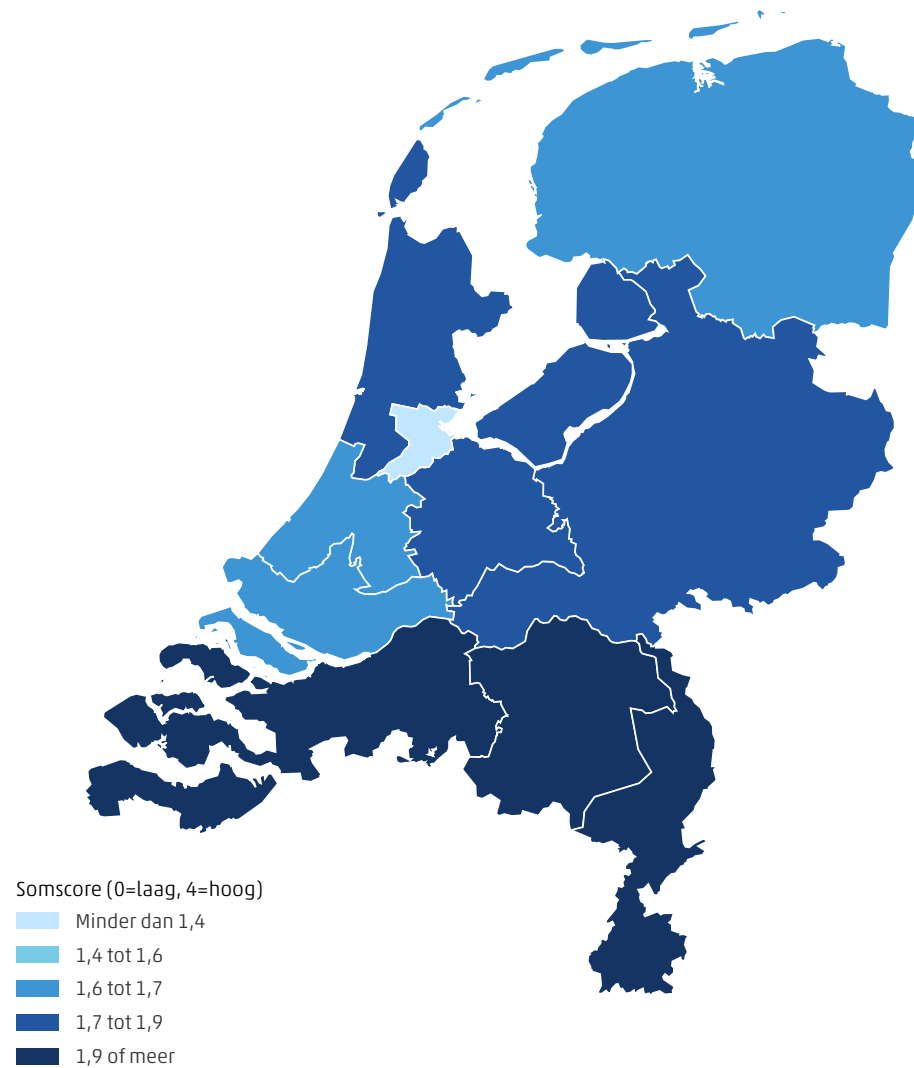
Preventieve voorzieningen in/rond woning: een somscore

Op basis van de uitkomsten voor de verschillende soorten preventieve voorzieningen is een somscore berekend. Camerabewaking en raamstickers of certificaten van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW) zijn hierbij buiten beschouwing gelaten, omdat deze in 2019 voor het eerst zijn bevroegd. De somscore is nu vergelijkbaar met die in eerdere VM-edities en loopt van 0 tot en met 4, waarbij 0 betekent dat de respondent zegt dat thuis geen van de voorzieningen aanwezig zijn en 4 betekent dat alle vier de voorzieningen thuis aanwezig zijn. Het landelijke gemiddelde van de somscores bedraagt in 2019 een 1,7. Dit ligt iets lager dan in 2017 en 2012. Hieronder is het gemiddelde van de somscores gebruikt om regionale verschillen in de aanwezigheid van preventieve voorzieningen in/rond de woning in beeld te brengen.

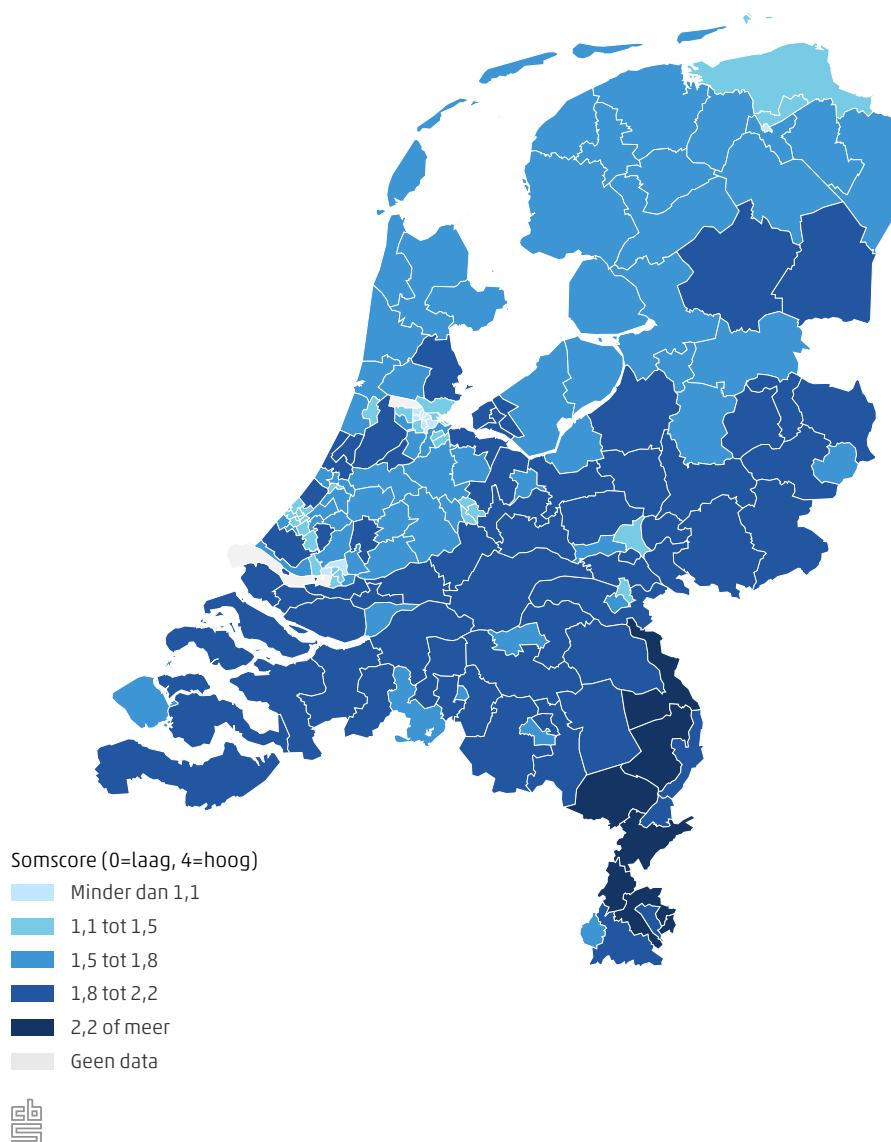
Preventieve voorzieningen in/rond woning naar politieregio

Op het schaalniveau van de tien regionale eenheden varieert het gemiddeld aantal preventieve voorzieningen in 2019 van 1,2 in de regionale eenheid Amsterdam tot 2,1 in de regionale eenheid Limburg. Op het niveau van de 167 basisteams varieert dit gemiddelde van 0,8 in de basisteams Zuid-de Pijp en Centrum-Burgwallen tot 2,5 in basisteam Echt.

6.2.3a Preventieve voorzieningen in/rond woning - naar regionale eenheid, 2019

6.2.3b Preventieve voorzieningen in/rond woning - naar basisteam, 2019

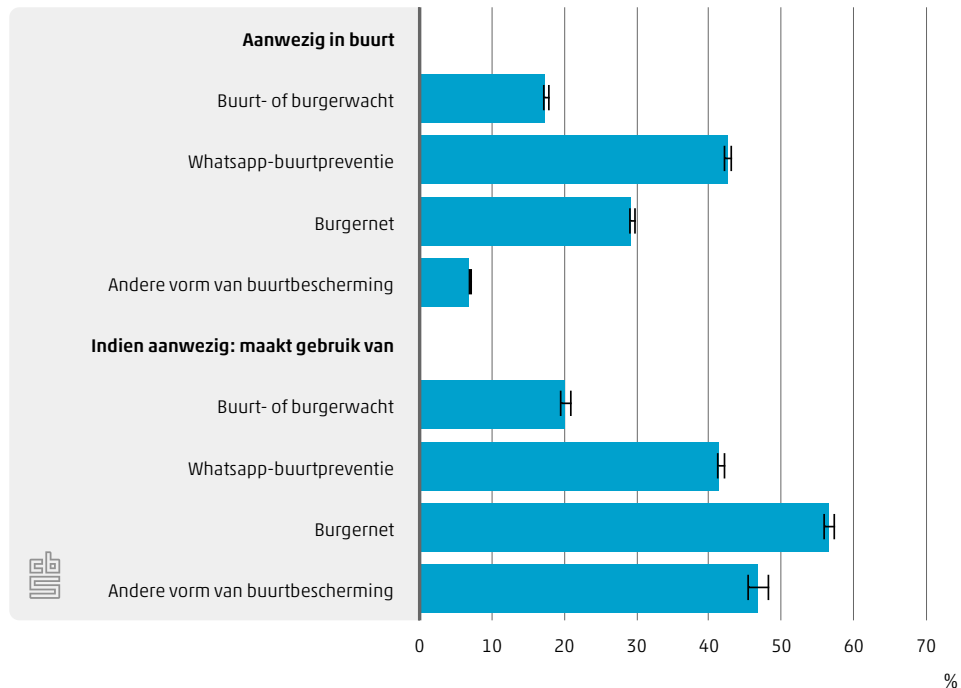
In [tabellenbijlage II](#) is weergegeven in welke regionale eenheden, politiedistricten en basisteams het gemiddeld aantal preventieve voorzieningen – rekening houdend met de betrouwbaarheidsmarges rond de uitkomsten – hoger of lager is dan het landelijke gemiddelde. Zo is de aanwezigheid van preventieve voorzieningen hoger dan gemiddeld in de regionale eenheden Oost-Nederland, Zeeland – West-Brabant, Oost-Brabant en Limburg. Deze aanwezigheid is lager dan gemiddeld in de eenheden Noord-Nederland, Midden-Nederland, Noord-Holland, Amsterdam, Den Haag en Rotterdam,

6.3 Preventieve voorzieningen in de buurt

In 2019 is voor het eerst gevraagd naar de aanwezigheid en het gebruik van preventieve voorzieningen in de buurt. Whatsapp-buurtpreventie komt met 43 procent het vaakst voor. Minder vaak naar eigen zeggen is er in de buurt Burgernet (29 procent), een buurt- of burgerwacht (18 procent) of een andere vorm van buurtbescherming (7 procent).

Hoewel Whatsapp-buurtpreventie het vaakst aanwezig is, wordt hier niet het meeste gebruik van gemaakt. Indien er Burgernet is, geeft 57 procent hier gebruik van te maken. Bij andere (dan de genoemde) vormen van buurtbescherming is dit 47 procent, bij Whatsapp-buurtpreventie 42 procent en bij een buurt- of burgerwacht 20 procent. Bij deze cijfers geeft een grote groep aan niet te weten of de betreffende voorziening in de buurt aanwezig is en of ze er gebruik van maken (variërend van 27 procent bij Whatsapp-buurtpreventie tot 61 procent bij andere vormen van buurtbescherming).

6.3.1 Aanwezigheid en gebruik preventieve voorzieningen in buurt, 2019

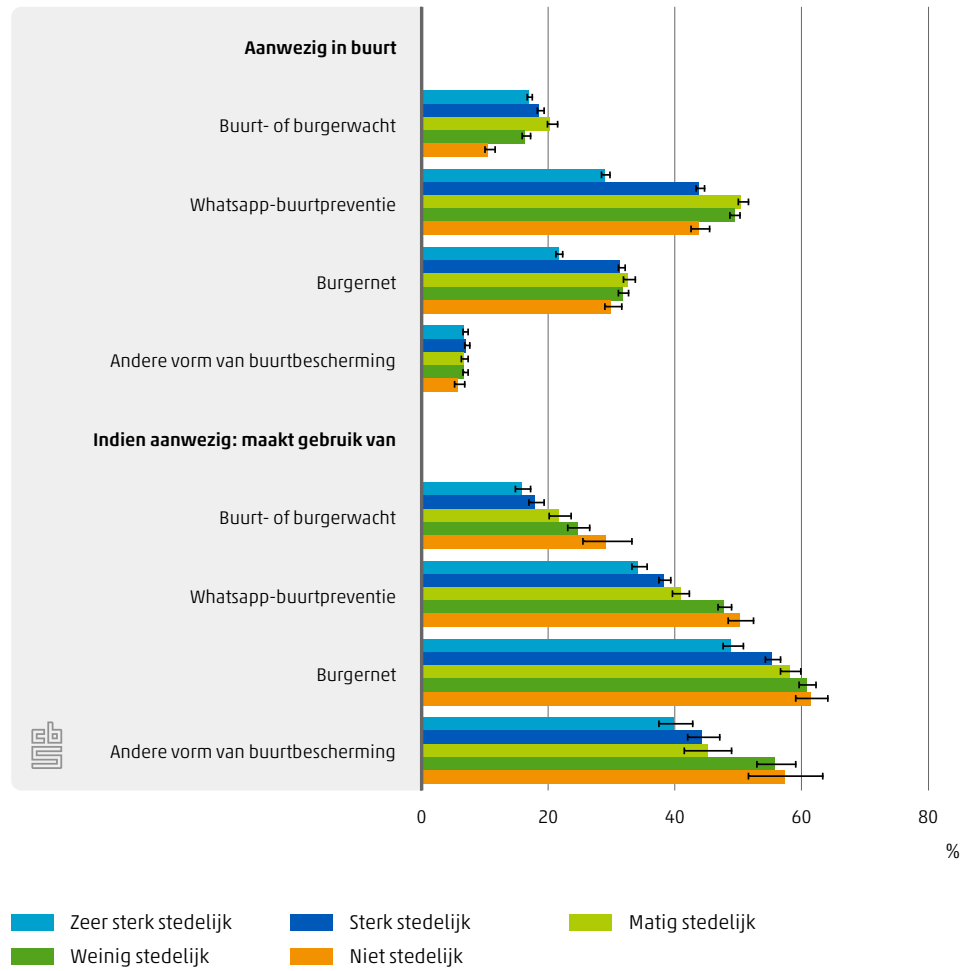
Preventieve voorzieningen in de buurt naar stedelijkheid

Een buurt- of burgerwacht is het minst aanwezig in niet stedelijke gebieden, terwijl Whatsapp-buurtpreventie en Burgernet juist minder vaak in de zeer sterk stedelijke gebieden voorkomen. De aanwezigheid van andere vormen van buurtbescherming verschilt nagenoeg niet naar stedelijkheidsgraad. Verder wordt er in minder verstedelijkte gebieden meer gebruik gemaakt van buurtpreventie dan in meer verstedelijkte gebieden. Dit geldt voor alle onderscheiden vormen van buurtbescherming.

43% zegt dat Whatsapp-buurtpreventie aanwezig is in buurt

6.3.2 Aanwezigheid en gebruik preventieve voorzieningen in buurt - naar stedelijkheid, 2019

Bijlagen

I Tabellen indicatoren Nederland totaal

Deze bijlage bevat de volgende tabellen waarin de belangrijkste landelijke onderzoeksresultaten behorende bij de hoofdstukken 2 tot en met 6 zijn opgenomen:

2. Leefbaarheid en overlast in woonbuurt
3. Veiligheidsbeleving
- 4.1 Slachtofferschap
- 4.2 Ondervonden delicten
- 4.3 Melding
- 4.4 Aangifte
- 4.5 Reden geen melding of aangifte
5. Burgers en politie
6. Preventie

Elke tabel bevat uitkomsten voor Nederland totaal voor de jaren 2012, 2017 en 2019. Ook de bij de uitkomsten behorende betrouwbaarheidsmarges zijn opgenomen. Verder is door middel van '+' en '-' weergegeven of de uitkomsten van 2019 significant hoger of lager zijn dan die van respectievelijk 2012 en 2017.

Meer cijfers zijn beschikbaar in de overeenkomstige StatLinetabellen (zie ook '[Meer cijfers](#)').

2 Landelijk overzicht van indicatoren leefbaarheid en overlast in de buurt

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		Verschil 2019 t.o.v.	
	Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		2012 ¹⁾	2017 ²⁾
Leefbaarheid buurt																
<i>Fysieke voorzieningen in buurt</i>																
In de buurt zijn wegen, paden en pleinen goed onderhouden	69,7	0,4	68,1	0,4	69,0	0,4	69,1	0,4	69,7	0,4	68,1	0,3	69,0	0,3	-	+
In de buurt zijn perken, plantsoenen en paden goed onderhouden	68,4	0,4	67,1	0,4	68,0	0,4	68,3	0,4	68,3	0,4	67,3	0,3	68,1	0,3		+
In de buurt is het buiten goed verlicht	77,5	0,4	77,9	0,3	77,6	0,3	77,1	0,3	78,3	0,3	77,4	0,3	78,7	0,3	+	+
In de buurt zijn goede speelplekken voor kinderen	61,2	0,4	61,0	0,4	62,4	0,4	62,2	0,4	63,2	0,4	62,5	0,4	63,8	0,4	+	+
In de buurt zijn goede voorzieningen voor jongeren	24,2	0,4	24,5	0,3	25,3	0,4	25,2	0,4	26,0	0,4	25,1	0,3	25,2	0,3	+	
schaalscore (0-10)																
Fysieke voorzieningen	6,3	0,0	6,2	0,0	6,3	0,0	6,3	0,0	6,3	0,0	6,3	0,0	6,4	0,0	+	+

2 Landelijk overzicht van indicatoren leefbaarheid en overlast in de buurt (vervolg)

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge	2016	Marge	2017	Marge	2019	Marge	Verschil 2019 t.o.v.	
															2012 ¹⁾	2017 ²⁾
% (helemaal) mee eens																
<i>Sociale cohesie in buurt</i>																
De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks	24,3	0,4	24,5	0,3	24,7	0,4	24,6	0,4	23,9	0,4	25,0	0,3	24,8	0,3		
De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om	69,0	0,4	68,3	0,4	69,7	0,4	69,4	0,4	69,9	0,4	69,8	0,3	71,6	0,3	+	+
Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen	42,9	0,4	42,7	0,4	42,8	0,4	42,5	0,4	43,4	0,4	43,0	0,4	44,8	0,4	+	+
Ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen	60,4	0,5	59,8	0,4	60,2	0,4	59,9	0,4	60,1	0,4	60,1	0,4	61,5	0,4	+	+
Ik heb veel contact met andere buurtbewoners	37,0	0,4	37,1	0,4	37,2	0,4	36,2	0,4	36,9	0,4	36,0	0,4	36,6	0,4		
Ik ben tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt	68,8	0,4	67,4	0,4	68,0	0,4	68,0	0,4	67,5	0,4	67,2	0,4	67,9	0,3	-	+
Als ik op vakantie zou gaan of langere tijd afwezig zou zijn, zou ik mijn huis sleutel aan de burens durven geven ³⁾													71,6	0,3		
In de buurt durven mensen elkaar aan te spreken op onwenselijk gedrag ³⁾													46,4	0,4		
schaalscore (0-10)																
Sociale cohesie	6,2	0,0	6,2	0,0	6,2	0,0	6,2	0,0	6,3	0,0	6,2	0,0	6,3	0,0	+	+
%																
Oordeel ontwikkeling leefbaarheid buurt																
Vindt dat de eigen buurt in het afgelopen jaar:																
is vooruitgegaan	11,2	0,3	9,4	0,2	10,0	0,3	9,9	0,3	10,3	0,3	10,4	0,2	10,7	0,2		
is achteruitgegaan	14,5	0,3	14,6	0,3	13,7	0,3	13,5	0,3	13,4	0,3	14,1	0,3	13,2	0,2	-	-
is gelijk gebleven	69,8	0,4	71,8	0,3	72,2	0,4	72,4	0,4	72,1	0,4	70,9	0,3	72,1	0,3	+	+
rapporcijfer																
Beoordeling leefbaarheid buurt																
Rapporcijfer leefbaarheid woonbuurt	7,4	0,0	7,4	0,0	7,4	0,0	7,4	0,0	7,5	0,0	7,5	0,0	7,6	0,0	+	+
% komt wel eens voor																
Overlast in buurt																
<i>Fysieke verloedering</i>																
Rommel op straat	55,8	0,4	55,3	0,4	54,1	0,4	54,3	0,4	53,7	0,4	54,1	0,4	55,1	0,4		+
Straatmeubilair dat vernield is	33,5	0,4	31,4	0,4	30,4	0,4	30,0	0,4	29,3	0,4	28,2	0,3	27,3	0,3	-	-
Bekladde muren of gebouwen	28,3	0,4	26,7	0,3	25,9	0,4	24,7	0,3	23,6	0,3	22,6	0,3	20,5	0,3	-	-
Hondenpoep	70,3	0,4	69,7	0,4	68,5	0,4	68,3	0,4	67,3	0,4	66,4	0,4	65,2	0,4	-	-
Totaal één of meerdere vormen van fysieke verloedering	83,4	0,3	82,7	0,3	81,5	0,3	81,5	0,3	81,2	0,3	80,4	0,3	80,4	0,3	-	
% ervaart veel overlast																
Rommel op straat	6,8	0,3	6,6	0,2	6,1	0,2	6,4	0,2	6,5	0,2	6,7	0,2	7,5	0,2	+	+
Straatmeubilair dat vernield is	3,3	0,2	2,9	0,1	2,7	0,1	2,6	0,1	2,5	0,1	2,4	0,1	2,6	0,1	-	+
Bekladde muren of gebouwen	2,2	0,2	2,0	0,1	1,8	0,1	1,6	0,1	1,4	0,1	1,3	0,1	1,2	0,1	-	
Hondenpoep	19,6	0,4	19,9	0,3	18,6	0,3	18,3	0,3	16,9	0,3	17,1	0,3	15,5	0,3	-	-
Totaal één of meerdere vormen van fysieke verloedering	24,5	0,4	24,4	0,3	22,9	0,3	22,9	0,3	21,5	0,3	21,7	0,3	20,8	0,3	-	-

2 Landelijk overzicht van indicatoren leefbaarheid en overlast in de buurt (vervolg)

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		Verschil 2019 t.o.v.	
	Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		2012 ¹⁾	2017 ²⁾
% komt wel eens voor																
<i>Sociale overlast</i>																
Dronken mensen op straat	27,2	0,4	26,9	0,3	26,6	0,4	26,5	0,4	26,0	0,4	25,5	0,3	25,7	0,3	-	
Drugsgebruik of drugshandel, bijvoorbeeld op straat of in coffeeshop	24,1	0,4	24,0	0,3	24,4	0,4	24,5	0,3	23,8	0,3	24,1	0,3	24,3	0,3		
Overlast door buurtbewoners	27,6	0,4	28,6	0,3	28,8	0,4	28,4	0,4	28,7	0,4	28,1	0,3	28,0	0,3		
Mensen die op straat worden lastiggevalen	14,8	0,3	14,5	0,3	14,4	0,3	14,2	0,3	13,3	0,3	13,1	0,3	11,4	0,2	-	-
Rondhangende jongeren	41,6	0,5	39,5	0,4	38,9	0,4	37,9	0,4	37,1	0,4	36,1	0,4	33,6	0,3	-	-
Totaal één of meerdere vormen van sociale overlast	58,0	0,4	57,3	0,4	56,7	0,4	56,2	0,4	56,1	0,4	54,9	0,4	55,3	0,4	-	
% ervaart veel overlast																
Dronken mensen op straat	3,1	0,2	3,1	0,1	2,7	0,1	2,7	0,1	2,7	0,1	2,5	0,1	2,6	0,1	-	
Drugsgebruik of drugshandel, bijvoorbeeld op straat of in coffeeshop	3,7	0,2	3,8	0,2	3,5	0,2	3,6	0,2	3,5	0,2	3,5	0,1	3,9	0,1		+
Overlast door buurtbewoners	5,1	0,2	5,2	0,2	5,3	0,2	5,0	0,2	5,4	0,2	5,1	0,2	5,1	0,2		
Mensen die op straat worden lastiggevalen	1,7	0,1	1,4	0,1	1,4	0,1	1,3	0,1	1,3	0,1	1,3	0,1	1,2	0,1	-	
Rondhangende jongeren	6,7	0,3	6,2	0,2	5,6	0,2	5,3	0,2	5,2	0,2	5,0	0,2	4,5	0,2	-	-
Totaal één of meerdere vormen van sociale overlast	12,9	0,3	12,7	0,3	12,0	0,3	11,6	0,3	11,8	0,3	11,5	0,2	11,4	0,2	-	
% komt wel eens voor																
<i>Verkeersoverlast</i>																
Te hard rijden	70,9	0,4	71,6	0,3	70,5	0,4	70,6	0,4	70,8	0,4	70,5	0,3	72,4	0,3	+	+
Parkeerproblemen, bijvoorbeeld fout geparkeerde voertuigen of drukte	51,0	0,5	49,8	0,4	48,5	0,4	49,0	0,4	48,2	0,4	49,5	0,4	50,1	0,4	-	
Agressief gedrag in het verkeer	30,8	0,4	31,1	0,3	29,8	0,4	29,4	0,4	28,9	0,4	29,6	0,3	29,3	0,3	-	
Totaal één of meerdere vormen van verkeersoverlast	82,1	0,4	81,7	0,3	80,8	0,3	80,9	0,3	81,0	0,3	81,0	0,3	82,4	0,3		+
% ervaart veel overlast																
Te hard rijden	21,8	0,4	22,1	0,3	21,1	0,3	20,7	0,3	21,0	0,3	21,5	0,3	22,2	0,3		+
Parkeerproblemen, bijvoorbeeld fout geparkeerde voertuigen of drukte	17,7	0,4	16,9	0,3	16,0	0,3	16,1	0,3	16,0	0,3	16,8	0,3	17,3	0,3		
Agressief gedrag in het verkeer	6,3	0,2	6,3	0,2	5,8	0,2	5,6	0,2	5,8	0,2	6,2	0,2	6,3	0,2		
Totaal één of meerdere vormen van verkeersoverlast	32,3	0,4	32,0	0,4	30,7	0,4	30,3	0,4	30,6	0,4	31,4	0,3	32,2	0,3		+
% komt wel eens voor																
<i>Overig: hinder van horecagelegenheden zoals cafés, restaurants of snackbars</i>																
Overig: hinder van horecagelegenheden zoals cafés, restaurants of snackbars	14,4	0,3	14,1	0,3	14,0	0,3	14,0	0,3	13,1	0,3	13,2	0,2	11,5	0,2	-	-
% ervaart veel overlast																
Overig: hinder van horecagelegenheden zoals cafés, restaurants of snackbars	1,6	0,1	1,6	0,1	1,5	0,1	1,5	0,1	1,5	0,1	1,5	0,1	1,5	0,1		
% komt wel eens voor																
Overlast totaal (een of meer van de 13 overlastvormen in de categorieën fysieke verloedering, sociale overlast, verkeersoverlast en overig)	94,7	0,2	94,2	0,2	93,8	0,2	93,6	0,2	93,8	0,2	93,4	0,2	93,8	0,2	-	+

2 Landelijk overzicht van indicatoren leefbaarheid en overlast in de buurt (vervolg)

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge	2016	Marge	2017	Marge	2019	Marge	Verschil 2019 t.o.v.	
															2012 ¹⁾	2017 ²⁾
% ervaart veel overlast																
Overlast totaal (een of meer van de 13 overlastvormen in de categorieën fysieke verloedering, sociale overlast, verkeersoverlast en overig	46,1	0,5	45,9	0,4	44,0	0,4	43,7	0,4	43,1	0,4	43,6	0,4	43,4	0,4	-	
% komt wel eens voor																
Andere vormen van overlast ³⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	19,7	0,3		
% ervaart veel overlast																
Andere vormen van overlast ³⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	8,5	0,2		
%																
Oordeel functioneren gemeente																
<i>Tevredenheid totale functioneren gemeente betreffende aanpak leefbaarheid en veiligheid</i>																
(Zeer) tevreden	38,6	0,4	37,1	0,4	37,7	0,4	38,4	0,4	39,0	0,4	39,0	0,4	41,5	0,4	+	+
Niet tevreden/niet ontevreden	27,5	0,4	27,7	0,3	27,1	0,4	26,4	0,4	25,8	0,4	25,4	0,3	25,2	0,3	-	
(Zeer) ontevreden	11,4	0,3	12,3	0,2	11,8	0,3	11,6	0,3	11,1	0,3	11,1	0,2	11,0	0,2		
Kan niet beoordelen/geen antwoord	22,4	0,4	22,8	0,3	23,5	0,3	23,5	0,3	24,1	0,4	24,5	0,3	22,3	0,3		-
% (helemaal) mee eens																
De gemeente:																
heeft aandacht voor verbeteren leefbaarheid en veiligheid in de buurt	48,5	0,5	46,6	0,4	47,1	0,5	46,9	0,5	48,0	0,5	47,7	0,4	50,3	0,4	+	+
informeert de buurt over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid in de buurt	41,8	0,5	41,0	0,4	40,6	0,5	40,1	0,5	40,9	0,5	40,4	0,4	42,1	0,4		+
betreft de buurt bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid in de buurt	34,9	0,5	34,3	0,4	34,3	0,4	33,9	0,4	34,7	0,5	34,6	0,4	36,3	0,4	+	+

1) In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

2) In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2017.

3) In 2019 voor het eerst onderzocht.

3 Veiligheidsbeleving - Nederland totaal

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		Verschil 2019 t.o.v.	
	Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		2012 ¹⁾	2017 ²⁾
Veiligheidsbeleving in de buurt																
<i>Onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt</i>																
voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt	18,0	0,4	18,8	0,3	18,2	0,3	18,1	0,3	16,4	0,3	16,4	0,3	14,4	0,3	-	-
voelt zich vaak onveilig in eigen buurt	1,7	0,1	1,8	0,1	1,8	0,1	1,7	0,1	1,5	0,1	1,5	0,1	1,4	0,1	-	-
% 'komt vaak voor'																
Komt het wel eens voor dat u:																
's avonds niet open doet omdat u het niet veilig vindt	8,1	0,3	8,7	0,2	9,0	0,2	9,0	0,2	8,6	0,2	8,6	0,2	7,9	0,2	-	-
in uw eigen buurt omloopt of omrijdt om onveilige plekken te vermijden	2,6	0,2	2,6	0,1	2,4	0,1	2,4	0,1	2,2	0,1	2,2	0,1	2,2	0,1	-	-
zich onveilig voelt als u 's avonds bij u in de buurt op straat loopt	3,7	0,2	3,6	0,1	3,5	0,2	3,5	0,2	3,1	0,1	3,2	0,1	2,9	0,1	-	-
zich onveilig voelt als u 's avonds alleen thuis bent	2,6	0,2	2,6	0,1	2,5	0,1	2,4	0,1	2,0	0,0	2,0	0,1	1,7	0,1	-	-
bang bent dat u zelf slachtoffer wordt van criminaliteit	3,4	0,2	3,7	0,2	3,3	0,2	3,2	0,1	2,8	0,1	2,7	0,1	2,3	0,1	-	-
%																
Beoordeling voorkomen criminaliteit inde buurt																
veel	9,8	0,3	10,7	0,2	10,2	0,3	10,0	0,2	9,0	0,2	9,1	0,2	8,6	0,2	-	-
weinig	65,3	0,4	65,0	0,4	65,8	0,4	65,6	0,4	65,0	0,4	64,4	0,4	63,7	0,4	-	-
geen	17,5	0,3	16,7	0,3	17,0	0,3	17,2	0,3	18,0	0,3	18,5	0,3	20,6	0,3	+	+
Beoordeling ontwikkeling criminaliteit inde buurt																
toegenomen	13,9	0,3	15,5	0,3	13,9	0,3	12,9	0,3	11,8	0,3	11,8	0,2	10,7	0,2	-	-
afgenomen	3,9	0,2	3,6	0,1	4,4	0,2	4,3	0,2	4,4	0,2	4,2	0,2	4,5	0,2	+	+
gelijk gebleven	50,9	0,5	50,1	0,4	50,9	0,4	51,9	0,4	51,5	0,4	50,9	0,4	52,4	0,4	+	+
rapportcijfer																
Rapportcijfer over veiligheid in de buurt	7,1	0,0	7,1	0,0	7,2	0,0	7,2	0,0	7,3	0,0	7,3	0,0	7,4	0,0	+	+
% wel eens ('vaak'/'soms')																
Veiligheidsbeleving in de woonplaats																
<i>Onveiligheidsgevoelens op specifieke plekken in eigen woonplaats</i>																
voelt zich wel eens ('vaak'/'soms') onveilig																
rondom uitgaansgelegenheden	25,4	0,4	24,7	0,3	23,3	0,4	23,3	0,3	22,1	0,3	21,7	0,3	19,9	0,3	-	-
op plekken waar groepen jongeren rondhangen	44,4	0,5	43,1	0,4	41,1	0,4	40,9	0,4	39,8	0,4	38,8	0,4	35,9	0,4	-	-
in het centrum van woonplaats	18,9	0,4	18,0	0,3	17,0	0,3	16,7	0,3	15,9	0,3	15,5	0,3	14,9	0,3	-	-
in winkelgebied/ winkelcentrum	14,7	0,3	14,2	0,3	13,1	0,3	13,2	0,3	12,6	0,3	12,0	0,2	11,6	0,2	-	-
in het openbaar vervoer	19,4	0,4	18,6	0,3	17,4	0,3	17,9	0,3	17,9	0,3	16,7	0,3	15,2	0,3	-	-
bij het treinstation	19,6	0,4	19,1	0,3	17,8	0,3	17,8	0,3	17,2	0,3	16,5	0,3	14,9	0,3	-	-
in eigen huis	8,9	0,3	9,2	0,2	9,1	0,2	8,9	0,2	7,9	0,2	7,6	0,2	6,5	0,2	-	-

3 Veiligheidsbeleving - Nederland totaal (vervolg)

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		Verschil 2019 t.o.v.	
	Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		2012 ¹⁾	2017 ²⁾
Veiligheidsbeleving in het algemeen	%															
<i>Onveiligheidsgevoelens in het algemeen</i>																
voelt zich <i>wel eens</i> onveilig	36,6	0,4	36,7	0,4	35,9	0,4	35,6	0,4	34,7	0,4	34,1	0,4	31,8	0,3	-	-
voelt zich <i>vaak</i> onveilig	1,8	0,1	1,9	0,1	1,8	0,1	1,7	0,1	1,6	0,1	1,6	0,1	1,4	0,1	-	-
	% (heel) groot															
Kans op slachtofferschap van zakkenrollerij (zonder geweld)	3,9	0,2	5,1	0,2	3,9	0,2	3,8	0,2	3,2	0,1	3,1	0,1	2,6	0,1	-	-
beroving op straat (met geweld)	2,7	0,2	2,9	0,1	2,5	0,1	2,5	0,1	2,1	0,1	1,9	0,1	1,7	0,1	-	-
inbraak in uw woning	10,2	0,3	12,1	0,3	11,0	0,3	10,9	0,3	9,2	0,2	9,0	0,2	7,8	0,2	-	-
mishandeling	2,4	0,2	2,5	0,1	2,3	0,1	2,5	0,1	2,2	0,1	2,2	0,1	1,9	0,1	-	-
	% wel eens ('vaak'/'soms')															
Respectloos gedrag door onbekenden op straat	22,4	0,4	22,1	0,3	21,0	0,3	21,1	0,3	20,6	0,3	20,1	0,3	18,7	0,3	-	-
door onbekenden in openbaar vervoer	15,4	0,3	15,0	0,3	14,2	0,3	14,1	0,3	13,3	0,3	12,9	0,3	11,9	0,2	-	-
door personeel van winkels of bedrijven	17,3	0,4	17,0	0,3	15,7	0,3	14,6	0,3	13,6	0,3	12,8	0,3	11,7	0,2	-	-
door personeel van overheidsinstanties	13,6	0,3	13,6	0,3	12,7	0,3	11,9	0,3	10,9	0,3	10,0	0,2	8,4	0,2	-	-
door bekenden (partner, familie, vrienden)	6,7	0,2	6,7	0,2	6,6	0,2	6,5	0,2	6,6	0,2	6,3	0,2	6,5	0,2	-	-

1) In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

2) In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan 2017.

4.1 Slachtofferschap - Nederland totaal

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		Verschil 2019 t.o.v.	
	Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		2012 ¹⁾	2017 ²⁾
% slachtoffers																
Persoonlijk slachtofferschap																
Slachtofferschap totaal (traditioneel)	19,8	0,4	19,8	0,3	18,9	0,3	17,6	0,3	17,3	0,3	15,2	0,3	13,7	0,3	-	-
gewelddelicten totaal	2,6	0,2	2,4	0,1	2,3	0,1	2,2	0,1	2,3	0,1	2,1	0,1	2,0	0,1	-	-
bedreiging	1,6	0,1	1,5	0,1	1,4	0,1	1,3	0,1	1,5	0,1	1,3	0,1	1,3	0,1	-	-
mishandeling	0,9	0,1	0,8	0,1	0,9	0,1	0,9	0,1	0,7	0,1	0,7	0,1	0,6	0,1	-	-
seksuele delicten	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	-	-
vermogensdelicten totaal	13,2	0,3	13,7	0,3	13,0	0,3	12,2	0,3	11,5	0,3	10,0	0,2	8,6	0,2	-	-
(poging tot) inbraak	2,9	0,2	3,1	0,1	2,9	0,1	2,7	0,1	2,5	0,1	2,0	0,1	1,7	0,1	-	-
poging tot inbraak	1,7	0,1	1,8	0,1	1,8	0,1	1,7	0,1	1,5	0,1	1,2	0,1	1,0	0,1	-	-
inbraak	1,2	0,1	1,3	0,1	1,2	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1	0,8	0,1	0,6	0,1	-	-
fietsdiefstal	3,7	0,2	3,8	0,2	4,1	0,2	3,9	0,2	3,8	0,2	3,3	0,1	2,7	0,1	-	-
autodiefstal (18+)	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	-	-
diefstal uit en vanaf de auto (18+)	2,6	0,2	2,5	0,0	2,2	0,1	2,1	0,1	1,9	0,1	1,6	0,1	1,4	0,1	-	-
diefstal andere voertuigen (18+)	0,7	0,1	0,8	0,1	0,7	0,1	0,7	0,1	0,7	0,1	0,5	0,1	0,4	0,0	-	-
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	2,3	0,2	2,4	0,1	2,1	0,1	1,9	0,1	1,8	0,1	1,6	0,1	1,4	0,1	-	-
poging tot zakkenrollerij	0,4	0,1	0,5	0,1	0,5	0,1	0,4	0,1	0,4	0,1	0,4	0,0	0,3	0,0	-	-
zakkenrollerij	1,6	0,1	1,6	0,1	1,4	0,1	1,3	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1	0,9	0,1	-	-
poging tot beroving	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
beroving	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
overige diefstal	3,8	0,2	3,9	0,2	3,7	0,2	3,3	0,1	3,1	0,1	2,7	0,1	2,4	0,1	-	-
vandalismedelicten totaal	7,7	0,3	7,1	0,2	6,8	0,2	6,2	0,2	6,3	0,2	5,5	0,2	5,1	0,2	-	-
vernielingen aan voertuigen (18+)	4,9	0,2	4,4	0,2	4,3	0,2	3,9	0,2	4,1	0,2	3,6	0,1	3,5	0,1	-	-
overige vernielingen	2,8	0,2	2,7	0,1	2,5	0,1	2,3	0,1	2,1	0,1	1,9	0,1	1,6	0,1	-	-
Slachtofferschap totaal (cybercrime)																
identiteitsfraude	1,5	0,1	1,3	0,1	0,8	0,1	0,6	0,1	0,4	0,1	0,4	0,0	0,5	0,1	-	+
skimmen	1,1	0,1	0,8	0,1	0,4	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	-	-
phishing en pharming	0,4	0,1	0,4	0,0	0,4	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,4	0,0	-	+
koop- en verkoopfraude	2,9	0,2	3,3	0,1	3,5	0,2	3,5	0,2	3,4	0,2	3,9	0,1	4,6	0,2	+	+
koop	2,7	0,2	3,1	0,1	3,3	0,2	3,4	0,2	3,3	0,2	3,6	0,1	4,3	0,2	+	+
verkoop	0,2	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,3	0,0	+	-
hacken	6,0	0,2	6,2	0,2	5,2	0,2	5,1	0,2	4,9	0,2	4,9	0,2	5,5	0,2	-	+
computer	1,0	0,1	1,0	0,1	0,7	0,1	0,7	0,1	0,7	0,1	0,6	0,1	0,5	0,0	-	-
emailaccount	2,7	0,2	2,4	0,1	2,1	0,1	1,8	0,1	1,5	0,1	1,5	0,1	1,7	0,1	-	+
website	1,4	0,1	1,7	0,1	1,4	0,1	1,6	0,1	1,7	0,1	1,7	0,1	2,2	0,1	+	+
anders	2,2	0,1	1,6	0,1	1,3	0,1	1,3	0,1	1,3	0,1	1,4	0,1	1,4	0,1	-	-
cyberpesten	3,1	0,2	3,3	0,1	3,1	0,2	3,2	0,2	3,2	0,2	3,1	0,1	4,2	0,2	+	+
laster	1,0	0,1	1,1	0,1	0,9	0,1	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,1	-	-
chantage	0,3	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0	0,3	0,1	0,3	0,0	0,3	0,0	1,0	0,1	+	+
stalken	0,7	0,1	0,7	0,1	0,7	0,1	0,8	0,1	0,8	0,1	0,8	0,1	0,8	0,1	-	-
bedreiging	0,6	0,1	0,6	0,1	0,6	0,1	0,5	0,1	0,6	0,1	0,6	0,1	0,6	0,1	-	-
anders	1,1	0,1	1,2	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,3	0,1	+	+

¹⁾ In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

²⁾ In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan 2017.

4.2 Ondervonden delicten - Nederland totaal

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		Verschil 2019 t.o.v.	
	Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		2012 ¹⁾	2017 ²⁾
ondervonden delicten per 100 inwoners																
Persoonlijk slachtofferschap																
Slachtofferschap totaal (traditioneel)	35,8	0,9	35,9	0,8	33,7	0,8	31,8	0,7	31,2	0,7	26,8	0,6	23,7	0,6	-	-
gewelddelicten totaal	3,9	0,3	3,7	0,2	3,4	0,2	3,4	0,2	3,6	0,2	3,3	0,2	3,1	0,2	-	-
bedreiging	2,4	0,2	2,4	0,2	2,3	0,2	2,2	0,2	2,4	0,2	2,1	0,2	2,1	0,2	-	-
mishandeling	1,3	0,2	1,0	0,1	0,9	0,1	1,0	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1	0,9	0,1	-	-
seksuele delicten	0,1	0,1	0,2	0,0	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	-	-
vermogensdelicten totaal	20,2	0,7	21,2	0,6	20,0	0,6	18,9	0,5	18,0	0,5	15,1	0,5	12,9	0,4	-	-
(poging tot) inbraak	3,9	0,3	4,1	0,2	3,9	0,2	3,6	0,2	3,3	0,2	2,6	0,2	2,2	0,1	-	-
poging tot inbraak	2,4	0,2	2,5	0,2	2,4	0,2	2,2	0,2	2,1	0,2	1,6	0,1	1,4	0,1	-	-
inbraak	1,5	0,2	1,6	0,1	1,5	0,1	1,4	0,1	1,2	0,1	1,0	0,1	0,8	0,1	-	-
fietsdiefstal	5,0	0,3	5,5	0,3	5,6	0,3	5,7	0,3	5,4	0,3	4,7	0,2	3,8	0,2	-	-
autodiefstal (18+)	0,2	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,3	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0	-	-
diefstal uit en vanaf de auto (18+)	3,6	0,2	3,4	0,2	3,0	0,2	2,9	0,2	2,7	0,2	2,2	0,1	1,8	0,1	-	-
diefstal andere voertuigen (18+)	0,8	0,1	1,0	0,1	0,9	0,1	0,9	0,1	0,9	0,1	0,7	0,1	0,6	0,1	-	-
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	2,1	0,2	2,3	0,1	2,1	0,1	1,8	0,1	1,7	0,1	1,5	0,1	1,4	0,1	-	-
poging tot zakkenrollerij	0,4	0,1	0,6	0,1	0,5	0,1	0,5	0,1	0,4	0,1	0,4	0,1	0,3	0,1	-	-
zakkenrollerij	1,5	0,1	1,5	0,1	1,4	0,1	1,2	0,1	1,1	0,1	0,9	0,1	0,8	0,1	-	-
poging tot beroving	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	-	-
beroving	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	-	-
overige diefstal	4,5	0,3	4,7	0,2	4,3	0,2	3,8	0,2	3,7	0,2	3,3	0,2	2,9	0,2	-	-
vandalismedelicten totaal	11,7	0,4	11,1	0,4	10,3	0,4	9,4	0,3	9,6	0,3	8,4	0,3	7,8	0,3	-	-
vernielingen aan voertuigen (18+)	7,5	0,4	6,9	0,3	6,5	0,3	6,0	0,3	6,4	0,3	5,5	0,2	5,3	0,2	-	-
overige vernielingen	4,1	0,3	4,1	0,2	3,8	0,2	3,5	0,2	3,2	0,2	2,9	0,2	2,5	0,2	-	-
Slachtofferschap totaal (cybercrime)																
identiteitsfraude	1,6	0,1	1,3	0,1	0,7	0,1	0,6	0,1	0,4	0,1	0,4	0,0	0,6	0,1	-	+
skimmen	1,1	0,1	0,8	0,1	0,4	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	-	-
phishing en pharming	0,5	0,1	0,5	0,1	0,4	0,1	0,4	0,1	0,3	0,1	0,3	0,0	0,5	0,1	-	+
koop- en verkoopfraude	3,4	0,2	3,9	0,2	4,1	0,2	4,2	0,2	4,1	0,2	4,6	0,2	5,7	0,2	+	+
koop	3,2	0,2	3,9	0,2	3,9	0,2	4,0	0,2	3,9	0,2	4,3	0,2	5,2	0,2	+	+
verkoop	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,3	0,1	0,4	0,1	+	-
hacken	8,8	0,4	9,3	0,3	7,9	0,3	7,6	0,3	7,4	0,3	7,5	0,3	8,2	0,3	-	+
computer	1,5	0,2	1,5	0,1	1,2	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1	0,9	0,1	0,8	0,1	-	-
emailaccount	3,9	0,3	3,5	0,2	3,2	0,2	2,7	0,2	2,5	0,2	2,3	0,2	2,6	0,2	-	-
website	2,2	0,2	2,5	0,2	2,1	0,2	2,4	0,2	2,5	0,2	2,6	0,2	3,2	0,2	+	+
anders	3,3	0,2	2,7	0,2	2,1	0,2	2,1	0,2	2,1	0,2	2,2	0,2	2,2	0,1	-	-
cyberpesten	5,9	0,4	6,3	0,3	6,0	0,3	6,3	0,3	6,0	0,3	6,1	0,3	7,9	0,3	+	+
laster	1,8	0,2	2,0	0,2	1,8	0,2	1,8	0,2	1,7	0,2	1,9	0,2	2,0	0,2	-	-
stalken	1,6	0,2	1,5	0,2	1,6	0,2	1,9	0,2	1,5	0,2	1,7	0,2	1,7	0,2	-	-
chantage	0,5	0,1	0,3	0,1	0,4	0,1	0,6	0,1	0,4	0,1	0,5	0,1	1,7	0,1	+	+
bedreiging	1,0	0,2	1,1	0,1	1,0	0,1	1,1	0,2	1,1	0,2	1,2	0,1	1,1	0,1	-	-
anders	2,2	0,2	2,3	0,2	2,2	0,2	2,2	0,2	2,2	0,2	2,2	0,2	2,5	0,2	-	+

¹⁾ In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

²⁾ In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan 2017.

4.3 Melding bij politie - Nederland totaal

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		Verschil 2019 t.o.v.	
	Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		2012 ¹⁾	2017 ²⁾
in % van de ondervonden delicten																
Persoonlijk slachtofferschap																
Slachtofferschap totaal (traditioneel)	38,4	1,1	37,9	0,9	37,9	1,0	36,3	1,0	34,2	1,0	34,4	1,0	31,9	1,1	-	-
gewelddelicten totaal	44,6	3,6	45,1	3,0	44,4	3,4	44,1	3,4	41,4	3,2	40,6	3,2	40,3	3,1		
bedreiging	39,0	4,3	39,9	3,7	40,9	4,1	39,6	4,2	38,3	3,9	34,7	3,7	35,6	3,7		
mishandeling	56,6	6,4	56,3	5,4	55,0	6,3	55,2	6,0	51,8	6,4	55,2	5,9	53,2	5,8		
seksuele delicten	46,8	19,7	47,6	13,9	27,7	12,1	29,5	11,9	64,6	16,2	47,4	14,2	53,7	17,9		
vermogensdelicten totaal	46,2	1,5	45,1	1,2	45,0	1,3	43,7	1,3	41,1	1,4	41,6	1,4	38,3	1,5	-	-
(poging tot) inbraak	67,2	3,4	67,9	2,5	67,3	2,8	65,9	2,8	63,0	3,0	65,5	2,9	61,3	3,3		
fietsdiefstal	38,0	2,9	36,5	2,3	37,1	2,3	35,7	2,4	32,4	2,3	33,0	2,4	30,8	2,4	-	
autodiefstal (18+)	58,3	12,8	60,9	10,4	63,1	10,1	66,7	9,1	61,0	10,9	62,6	10,5	44,4	12,0		
diefstal uit en vanaf de auto (18+)	55,1	3,5	51,9	2,8	51,3	3,2	53,8	3,2	53,0	3,3	51,6	3,4	49,9	3,7		
diefstal andere voertuigen (18+)	40,4	7,1	41,3	5,4	38,2	5,8	36,2	5,4	40,5	5,8	40,5	6,6	43,0	6,4		
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	51,8	4,1	49,6	3,0	48,4	3,6	43,5	3,8	38,6	3,8	39,5	3,7	37,3	4,0	-	
overige diefstal	27,8	2,4	28,6	2,1	29,5	2,3	27,5	2,4	26,2	2,4	27,5	2,5	21,8	2,3	-	-
vandalismedelicten totaal	23,0	1,6	21,6	1,4	21,9	1,5	18,7	1,4	18,5	1,5	19,1	1,5	18,0	1,4	-	
vernielingen aan voertuigen (18+)	20,1	1,9	19,6	1,7	19,7	1,8	16,5	1,6	15,7	1,6	16,8	1,7	16,5	1,7	-	
overige vernielingen	28,1	3,0	25,7	2,4	25,6	2,7	22,6	2,6	24,0	2,9	23,4	2,7	21,2	2,7	-	
Slachtofferschap totaal (cybercrime)																
identiteitsfraude	16,7	3,0	17,6	2,9	14,4	3,5	20,6	6,3	23,1	6,4	20,6	5,3	26,7	5,4	+	
koop- en verkoopfraude	24,2	2,6	25,7	2,1	24,2	2,1	23,4	2,0	23,6	2,1	23,5	1,8	22,8	1,6		
hacken	5,9	1,0	6,7	0,8	4,9	0,8	4,3	0,8	5,3	1,0	5,1	0,8	5,1	0,8		
cyberpesten	15,9	2,4	14,3	1,8	15,1	2,0	15,2	2,0	14,8	2,0	14,5	1,8	12,6	1,4		

1) In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

2) In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan 2017.

4.4 Aangifte

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		Verschil 2019 t.o.v.	
	Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		2012 ¹⁾	2017 ²⁾
in % van de ondervonden delicten																
Persoonlijk slachtofferschap																
Slachtofferschap totaal (traditioneel)	28,7	1,0	28,1	0,9	28,6	0,9	26,8	0,9	24,7	0,9	24,4	0,9	22,9	1,0	-	
gewelddelicten totaal	25,5	3,3	21,8	2,5	22,9	2,8	21,4	2,8	22,1	2,8	19,0	2,5	19,6	2,6		
bedreiging	18,6	3,5	15,3	2,8	16,6	3,1	14,9	3,2	17,5	3,2	13,9	2,7	13,6	2,7		
mishandeling	38,9	6,6	36,3	5,2	37,8	6,0	34,9	5,5	33,7	6,0	30,8	5,3	35,2	5,8		
seksuele delicten	37,2	19,2	18,3	9,0	18,8	10,7	12,4	6,7	47,8	16,0	24,6	13,7	30,0	19,7		
vermogensdelicten totaal	36,9	1,4	36,3	1,1	36,3	1,3	34,7	1,3	31,7	1,3	31,5	1,2	29,6	1,3	-	
(poging tot) inbraak	51,0	3,5	52,0	2,6	50,6	2,9	49,0	2,8	43,7	2,9	43,4	3,0	42,0	3,2	-	
fietsdiefstal	32,5	2,8	30,7	2,2	32,0	2,2	29,4	2,2	27,5	2,2	28,0	2,2	26,0	2,3	-	
autodiefstal (18+)	47,5	12,3	49,7	9,7	49,9	10,4	55,0	9,9	48,2	11,7	46,0	10,3	37,3	10,7		
diefstal uit en vanaf de auto (18+)	45,1	3,5	43,7	2,7	43,2	3,1	46,1	3,2	43,4	3,3	42,1	3,3	42,1	3,6		
diefstal andere voertuigen (18+)	32,7	6,5	35,1	5,3	32,0	5,6	27,1	4,9	30,8	5,1	32,9	6,2	35,2	5,8		
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	43,0	4,0	40,2	2,9	39,9	3,5	35,4	3,6	29,1	3,4	28,4	3,3	29,2	3,8	-	
overige diefstal	20,7	2,1	21,9	1,8	22,8	2,1	20,9	2,1	19,0	2,1	19,8	2,2	15,5	1,9	-	-
vandalismedelicten totaal	15,4	1,3	14,7	1,1	15,4	1,3	12,8	1,2	12,5	1,2	13,7	1,3	13,1	1,3		
vernielingen aan voertuigen (18+)	16,0	1,7	14,7	1,4	15,4	1,6	12,9	1,5	12,5	1,5	13,7	1,6	13,2	1,5		
overige vernielingen	14,3	2,1	14,5	1,9	15,4	2,2	12,5	1,9	12,6	2,1	13,7	2,2	12,9	2,3		

4.4 Aangifte (vervolg)

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		Verschil 2019 t.o.v.	
	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	2012 ¹⁾	2017 ²⁾
in % van de ondervonden delicten																
Slachtofferschap totaal (cybercrime)	7,1	0,7	7,4	0,6	7,3	0,7	7,8	0,7	7,6	0,7	8,0	0,6	8,2	0,6		
identiteitsfraude	12,5	2,7	13,0	2,6	11,6	3,2	13,1	4,6	16,9	5,7	16,0	4,7	21,9	5,0	+	
koop- en verkoopfraude	20,2	2,4	21,8	1,9	20,1	1,9	20,0	1,9	20,2	2,0	19,0	1,6	19,0	1,5		
hacken	2,4	0,7	1,8	0,4	1,8	0,5	1,8	0,5	2,3	0,6	2,7	0,6	2,2	0,5		
cyberpesten	5,0	1,4	5,3	1,2	5,4	1,2	6,4	1,5	4,9	1,2	5,7	1,1	5,6	1,0		

¹⁾ In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

²⁾ In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan 2017.

4.5 Reden geen melding of aangifte, 2019¹⁾

	Geen zin of tijd voor gehad		Het helpt toch niets		Dit is geen zaak voor de politie		Het was niet zo belangrijk		Financiële schade is al vergoed		Het was al opgelost	
	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge
in % van niet gemelde of aangegeven delicten												
Persoonlijk slachtofferschap												
Slachtofferschap totaal (traditioneel)	12,5	0,9	44,7	1,4	16,3	1,0	18,3	1,0	2,1	0,3	5,4	0,6
gewelddelicten totaal	8,0	1,9	33,0	3,3	16,4	2,7	14,6	2,3	.	.	10,6	2,1
bedreiging	6,9	2,0	34,4	3,9	16,0	3,2	14,4	2,7	.	.	10,0	2,5
mishandeling	11,0	4,7	30,9	6,3	19,2	5,7	13,4	4,2	.	.	12,4	4,3
seksuele delicten	9,4	8,1	36,9	15,5	7,4	4,7	19,5	18,3	.	.	7,2	4,8
vermogensdelicten totaal	15,1	1,4	47,5	1,9	10,9	1,1	17,5	1,3	1,9	0,5	4,9	0,7
(poging tot) inbraak	8,1	2,5	35,9	4,6	4,3	1,7	11,8	2,8	2,7	1,6	9,4	2,6
fietsdiefstal	25,6	2,8	68,5	2,9	7,1	1,6	11,5	2,1	1,1	0,7	3,1	1,1
autodiefstal (18+)	.	.	29,6	14,0	.	.	.	.	.	.	.	.
diefstal uit en vanaf de auto (18+)	12,4	3,5	45,0	4,7	6,7	2,5	16,4	3,3	4,5	1,7	3,2	1,8
diefstal andere voertuigen (18+)	8,7	5,8	22,6	6,8	.	.	1,9	1,7	.	.	1,1	1,0
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	13,0	3,5	43,7	5,1	11,7	3,3	14,8	3,4	2,4	1,5	10,4	2,6
overige diefstal	9,9	1,9	36,9	3,0	21,6	2,5	31,2	2,8	1,3	0,6	3,7	1,2
vandalismedelicten totaal	10,2	1,2	46,4	2,0	22,8	1,6	19,8	1,6	3,3	0,7	4,2	0,8
vernielingen aan voertuigen (18+)	12,0	1,5	49,6	2,4	21,6	1,9	19,7	1,9	3,7	0,9	3,5	0,8
overige vernielingen	6,3	1,7	39,7	3,6	25,4	3,1	19,9	2,7	2,6	1,1	5,8	1,6

¹⁾ Bij deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk.

. = Te weinig waarnemingen of niet van toepassing

4.5 Reden geen melding of aangifte, 2019¹⁾ (vervolg)

	Uit angst voor reactie of wraak		Door schuld- of schaamtegevoel		Op advies van de politie		Digitaal melding/ aangifte doen niet gelukt		Andere reden	
	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge
in % van niet gemelde of aangegeven delicten										
Persoonlijk slachtofferschap										
Slachtofferschap totaal (traditioneel)	5,3	0,7	1,0	0,4	3,5	0,7	2,5	0,5	12,6	0,9
gewelddelicten totaal	16,4	2,6	2,7	1,1	7,1	1,7	1,8	1,0	18,9	2,7
bedreiging	17,0	3,2	1,1	0,6	7,1	2,1	2,1	1,4	17,7	3,2
mishandeling	16,5	4,9	8,4	4,4	7,0	3,1	1,3	1,2	23,9	5,9
seksuele delicten	30,4	15,0	8,3	7,7	.	.	0,9	0,2	17,5	10,6
vermogensdelicten totaal	3,0	0,8	1,1	0,5	3,3	1,1	3,4	0,7	11,8	1,2
(poging tot) inbraak	4,8	2,0	0,9	0,8	7,5	2,9	3,5	1,7	18,8	3,5
fietsdiefstal	1,2	0,8	0,7	0,5	2,3	1,0	4,0	1,4	8,6	1,7
autodiefstal (18+)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
diefstal uit en vanaf de auto (18+)	6,1	3,0	.	.	2,3	1,6	4,9	2,3	11,8	3,3
diefstal andere voertuigen (18+)	.	.	.	.	.	.	.	.	4,7	3,3
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	3,5	2,2	3,8	2,2	4,9	2,4	3,2	1,3	15,9	3,1
overige diefstal	2,3	1,1	1,0	0,9	1,5	0,8	1,9	1,0	10,7	1,8
vandalismedelicten totaal	4,4	0,9	.	.	2,7	0,7	1,5	0,5	11,2	1,2
vernielingen aan voertuigen (18+)	3,4	1,0	.	.	2,5	0,9	1,6	0,7	11,4	1,4
overige vernielingen	6,7	1,8	.	.	3,2	1,4	1,3	0,7	10,9	2,1

1) Bij deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk.
 . = Te weinig waarnemingen of niet van toepassing

5 Landelijk overzicht indicatoren burgers en politie

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		Verschil 2019 t.o.v.	
	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	Marge	2012 ¹⁾	2017 ²⁾	
% contact gehad																
Contact politie en tevredenheid hierover laatste contact³⁾																
Afgelopen 12 maanden contact gehad met de politie in de eigen gemeente	27,7	0,4	27,2	0,3	26,1	0,4	24,1	0,4	23,3	0,4	22,3	0,3	19,0	0,3	-	-
% van contact																
Reden van het politiecontact																
handhaving	17,3	0,7	16,4	0,6	16,6	0,6	14,4	0,6	13,8	0,6	13,7	0,6	11,2	0,6	-	-
melding/aangifte	38,2	0,9	37,9	0,7	38,4	0,8	39,2	0,8	38,7	0,8	39,4	0,8	41,0	0,8	+	
andere contacten	44,5	0,9	45,6	0,7	45,0	0,8	46,4	0,8	47,5	0,9	46,9	0,8	47,8	0,9	+	
Wijze van contact																
persoonlijk	65,7	0,9	64,1	0,8	63,6	0,9	63,7	0,9	61,7	0,9	60,3	0,8	53,1	1,0	-	-
telefonisch	23,5	0,8	24,6	0,7	24,7	0,8	24,2	0,8	25,9	0,8	27,5	0,8	34,9	1,0	+	+
burgernet	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0,5	0,1		
sociale media	1,1	0,2	1,2	0,2	0,8	0,2	1,2	0,2	1,2	0,2	1,1	0,2	1,5	0,3	+	+
internet/website	5,3	0,5	5,3	0,4	6,1	0,4	6,1	0,4	6,6	0,5	6,3	0,4	6,5	0,5	+	
andere wijze	4,2	0,4	4,7	0,3	4,7	0,4	4,9	0,4	4,7	0,4	4,9	0,4	3,4	0,4		-
% (zeer) tevreden																
Tevredenheid over het laatste politiecontact	58,6	0,9	57,9	0,7	59,3	0,8	60,3	0,8	61,5	0,9	61,4	0,8	65,6	0,8	+	+

5 Landelijk overzicht indicatoren burgers en politie (vervolg)

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		Verschil 2019 t.o.v.	
	Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		Marge		2012 ¹⁾	2017 ²⁾
Tevredenheid over handhaving	43,2	2,2	40,8	1,8	41,7	2,1	46,6	2,3	49,3	2,5	47,5	2,3	56,2	2,7	+	+
melding/aangifte	58,6	1,5	58,1	1,2	61,2	1,3	59,6	1,3	60,2	1,4	59,2	1,3	63,9	1,3	+	+
andere contacten	64,5	1,3	63,9	1,1	64,2	1,2	65,1	1,2	66,2	1,2	67,3	1,1	69,1	1,2	+	
% genoemd																
Reden van ontevredenheid contact politie																
politie liet me te lang wachten, was te laat of kwam niet	20,8	1,3	19,6	1,1	18,5	1,2	18,5	1,2	19,9	1,3	19,5	1,2	19,3	1,3		
politie gaf onvoldoende informatie	14,6	1,2	13,9	1,0	13,5	1,1	13,3	1,1	12,9	1,1	13,3	1,1	9,3	1,0	-	-
politie was onverschillig	28,2	1,4	29,1	1,2	28,0	1,3	28,6	1,4	26,0	1,4	25,2	1,3	25,3	1,4	-	
problemen niet opgelost	40,7	1,6	41,5	1,3	41,4	1,5	44,0	1,5	43,1	1,6	44,2	1,5	37,0	1,6	-	-
politie heeft me achteraf niet of onvoldoende op de hoogte gehouden ⁴⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	20,4	1,3		
politie wilde geen aangifte opnemen ⁴⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7,9	0,9		
systeem om aangifte te doen werkte niet ⁴⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3,3	0,6		
andere reden ⁴⁾	27,2	1,4	26,4	1,2	26,1	1,3	26,4	1,3	25,8	1,4	27,0	1,3	24,5	1,4		
%(zeer) tevreden																
Functioneren politie in de buurt																
Tevredenheid over totale functioneren van de politie in de buurt	25,3	0,4	25,3	0,3	26,1	0,4	26,1	0,4	27,3	0,4	27,1	0,3	28,0	0,3	+	+
%(helemaal) eens																
Oordeel over functioneren politie in de buurt																
de politie biedt de burgers in deze buurt bescherming	39,0	0,6	38,6	0,5	41,0	0,6	41,7	0,6	45,5	0,6	46,3	0,5	49,3	0,5	+	+
de politie heeft hier contact met de bewoners uit de buurt	20,2	0,5	21,7	0,4	22,4	0,5	22,0	0,5	25,1	0,5	25,2	0,5	26,7	0,5	+	+
de politie reageert op de problemen hier in de buurt	37,0	0,6	38,1	0,5	40,4	0,6	39,9	0,6	42,7	0,6	42,8	0,5	45,2	0,5	+	+
de politie doet in deze buurt haar best	36,7	0,6	37,0	0,5	39,2	0,6	39,6	0,5	42,8	0,6	43,8	0,5	46,4	0,5	+	+
de politie pakt de zaken in deze buurt efficiënt aan	19,7	0,5	20,1	0,4	21,7	0,5	21,8	0,5	24,1	0,5	24,4	0,5	26,5	0,5	+	+
de politie bekeurt hier te weinig	27,7	0,6	28,1	0,5	27,1	0,5	26,9	0,5	28,5	0,5	29,2	0,5	30,8	0,5	+	+
de politie neemt je serieus	42,8	0,6	42,8	0,5	44,8	0,6	43,8	0,6	47,1	0,6	47,2	0,5	51,5	0,5	+	+
schaalscore (0-10)																
Oordeel over functioneren van de politie in de buurt	5,2	0,0	5,2	0,0	5,3	0,0	5,3	0,0	5,5	0,0	5,6	0,0	5,7	0,0	+	+

5 Landelijk overzicht indicatoren burgers en politie (vervolg)

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge	2016	Marge	2017	Marge	2019	Marge	Verschil 2019 t.o.v.		
															2012 ¹⁾	2017 ²⁾	
% (helemaal) eens																	
Oordeel over beschikbaarheid politie in de buurt																	
je ziet de politie in de buurt te weinig	51,7	0,6	49,8	0,5	49,1	0,6	48,6	0,6	46,7	0,6	47,8	0,5	47,4	0,5	-		
de politie komt hier te weinig uit de auto	44,4	0,6	43,7	0,5	42,6	0,6	42,2	0,6	40,1	0,6	40,6	0,5	38,9	0,5	-	-	
de politie is hier te weinig aanspreekbaar	37,2	0,6	36,0	0,5	35,4	0,5	35,8	0,5	33,1	0,5	33,5	0,5	31,7	0,5	-	-	
de politie heeft hier te weinig tijd voor allerlei zaken	31,2	0,6	30,3	0,5	29,1	0,5	31,0	0,5	28,3	0,5	29,9	0,5	28,3	0,5	-	-	
de politie komt niet snel als je ze roept	20,4	0,5	19,9	0,4	18,1	0,4	18,4	0,4	16,1	0,4	16,1	0,4	14,1	0,4	-	-	
schaalscore (0-10)																	
Beschikbaarheid van de politie	4,3	0,0	4,4	0,0	4,4	0,0	4,4	0,0	4,6	0,0	4,5	0,0	4,7	0,0	+	+	
% (zeer) tevreden																	
Oordeel over politie algemeen																	
Tevredenheid over totale functioneren politie in het algemeen	28,9	0,4	28,4	0,3	29,9	0,4	30,2	0,4	31,9	0,4	32,2	0,4	35,2	0,4	+	+	
% (helemaal) eens																	
Oordeel over totale functioneren politie in het algemeen																	
de politie weet hoe ze boeven moet vangen	34,6	0,6	33,0	0,5	35,3	0,5	34,9	0,5	38,1	0,5	40,5	0,5	45,1	0,5	+	+	
de politie wil contact hebben met burgers	35,0	0,5	34,5	0,5	35,5	0,5	35,6	0,5	38,8	0,5	39,6	0,5	44,2	0,5	+	+	
de politie houdt rekening met de wensen van de samenleving	29,3	0,5	28,9	0,4	30,6	0,5	30,5	0,5	33,7	0,5	34,7	0,5	39,8	0,5	+	+	
de politie werkt goed samen met de bewoners	26,2	0,5	26,6	0,4	28,2	0,5	28,1	0,5	30,9	0,5	31,6	0,4	35,7	0,5	+	+	
als het er echt om gaat dan is de politie er voor je	48,2	0,6	48,3	0,5	50,7	0,5	51,4	0,5	54,5	0,5	55,9	0,5	.	.			
de politie is benaderbaar	43,6	0,6	44,0	0,5	45,5	0,5	43,3	0,5	46,5	0,5	46,3	0,5	50,4	0,5	+	+	
de politie informeert de burgers	26,4	0,5	27,4	0,4	28,6	0,5	27,0	0,5	29,1	0,5	29,6	0,4	32,5	0,4	+	+	
de politie bestrijdt succesvol de criminaliteit	18,0	0,5	17,6	0,4	19,7	0,4	19,4	0,4	22,2	0,5	23,4	0,4	25,8	0,4	+	+	
als het er echt om gaat zal de politie het uiterste doen om je te helpen	50,0	0,6	49,9	0,5	52,3	0,5	52,1	0,5	55,3	0,5	56,8	0,5	63,9	0,4	+	+	
de politie biedt mij goede bescherming ⁴⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	44,5	0,5			
sommige mensen worden in dezelfde situatie door de politie sneller aangehouden dan anderen ⁴⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	32,4	0,4			
de politie handelt rechtvaardig ⁴⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	49,4	0,5			
schaalscore (0-10)																	
Oordeel over totale functioneren politie in het algemeen																	
vertrouwen in de politie ³⁾	6,1	0,0	6,1	0,0	6,3	0,0	6,3	0,0	6,4	0,0	6,5	0,0	6,5	0,0	+	-	
politie als crimefighter	5,0	0,0	5,0	0,0	5,1	0,0	5,1	0,0	5,3	0,0	5,4	0,0	5,5	0,0	+	+	
interactie politie-burgers	5,1	0,0	5,1	0,0	5,2	0,0	5,2	0,0	5,4	0,0	5,5	0,0	5,7	0,0	+	+	
communicatie politie-burgers	5,3	0,0	5,3	0,0	5,4	0,0	5,3	0,0	5,5	0,0	5,6	0,0	5,7	0,0	+	+	

1) In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

2) In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2017.

3) De vraagformulering is in 2019 gewijzigd (zie Onderzoeksverantwoording).

4) In 2019 voor het eerst onderzocht.

6 Preventie - Nederland totaal

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge	2016	Marge	2017	Marge	2019	Marge	Verschil 2019 t.o.v.	
															2012 ¹⁾	2017 ²⁾
% vaak																
Sociaal-preventief gedrag																
's Avonds licht laten branden bij afwezigheid	41,1	0,4	41,4	0,4	42,3	0,4	43,1	0,4	42,5	0,4	42,2	0,4	45,1	0,4	+	+
Fiets in bewaakte fietsenstalling	34,7	0,4	35,1	0,4	35,3	0,4	36,1	0,4	36,7	0,4	36,2	0,4	36,7	0,4	+	
Waardevolle spullen meenemen uit auto	70,1	0,4	69,9	0,4	69,9	0,4	69,4	0,4	68,9	0,4	68,2	0,4	69,3	0,3	-	+
Waardevolle spullen thuis laten om diefstal/beroving te voorkomen	33,4	0,4	34,4	0,4	33,5	0,4	33,1	0,4	31,4	0,4	30,4	0,3	29,4	0,3	-	-
somscore³⁾																
Somscore van totaal sociaal-preventief gedrag	1,8	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0		+
% aanwezig																
Aanwezigheid preventieve voorzieningen in/rond woning																
Extra veiligheidssloten/grendels op buitendeuren	67,5	0,4	66,8	0,4	66,5	0,4	66,5	0,4	65,3	0,4	64,9	0,4	63,4	0,4	-	-
(Rol)luiken voor ramen/deuren	18,7	0,3	18,7	0,3	18,9	0,3	19,5	0,3	19,5	0,3	19,1	0,3	20,6	0,3	+	+
Buitenverlichting met of zonder sensor	77,3	0,4	76,4	0,3	76,6	0,3	76,9	0,3	76,2	0,4	76,0	0,3	74,3	0,3	-	-
Buitenverlichting met sensor	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	42,6	0,4		
Buitenverlichting zonder sensor	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	50,4	0,4		
Alarminstallatie in huis	13,0	0,3	12,8	0,2	13,1	0,3	13,1	0,3	12,8	0,3	12,9	0,2	12,3	0,2	-	-
Camerabewaking ⁵⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	11,2	0,2		
Politiekeurmerk Veilig Wonen (Raamsticker/certificaat) ⁵⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	9,1	0,2		
somscore⁴⁾																
Somscore van totaal preventieve voorzieningen in/rond woning	1,8	0,0	1,7	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0	1,7	0,0	1,7	0,0	1,7	0,0	-	-
% aanwezig																
Aanwezigheid van buurtpreventie/-bescherming																
Buurt- of burgerwacht ⁵⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	17,5	0,3		
Whatsapp-buurtpreventie ⁵⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	42,6	0,4		
Burgernet ⁵⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	29,4	0,3		
Andere vorm van buurtbescherming ⁵⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7,0	0,2		
% gebruik indien aanwezig																
Gebruik van buurtpreventie/-bescherming																
Buurt- of burgerwacht ⁵⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	20,2	0,7		
Whatsapp-buurtpreventie ⁵⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	41,6	0,5		
Burgernet ⁵⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	56,7	0,7		
Andere vorm van buurtbescherming ⁵⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	46,9	1,4		

1) In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

2) In 2019 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2017.

3) Maximaal 4 items.

4) Maximaal 4 items (exclusief camerabewaking en Politiekeurmerk Veilig Wonen).

5) In 2019 voor het eerst onderzocht.

II Tabel indicatoren regionale eenheden, districten en basisteams politie

Deze bijlage bevat een tabel met de uitkomsten voor de vijf belangrijkste kernindicatoren behorende bij de hoofdstukken 2 tot en met 6 voor het jaar 2019 voor Nederland totaal en daarbinnen de 10 regionale eenheden, 43 districten en 167 basisteams van politie.

In de tabel zijn ook de bij de uitkomsten behorende betrouwbaarheidsmarges opgenomen. Verder is door middel van '+' en '-' weergegeven of de uitkomsten van de regionale eenheden, districten en basisteams significant hoger of lager zijn dan het landelijke gemiddelde, en of de uitkomsten van de districten en basisteams significant hoger of lager zijn dan de regionale eenheid waartoe ze behoren.

Kernindicatoren - naar regionale eenheid, politiedistrict en basisteam, 2019

	Overlast in buurt		Onveiligheidsgevoelens in buurt		Slachtofferschap totaal		Functioneren politie in buurt		Preventieve voorzieningen woning	
	% ervaart veel overlast ³⁾	marge ^{1) 2)}	% wel eens	marge ^{1) 2)}	% slachtoffers	marge ^{1) 2)}	% (zeer) tevreden	marge ^{1) 2)}	som-score ⁴⁾	marge ^{1) 2)}
Nederland	43,4	0,4	14,4	0,3	13,7	0,3	28,0	0,3	1,7	0,0
Noord-Nederland (RE)	37,5	1,2 -	11,6	0,8 -	11,9	0,9 -	27,5	1,2	1,6	0,0 -
<i>Fryslân (PD)</i>	37,5	2,1 -	11,3	1,4 -	11,4	1,4 -	29,0	2,0	1,6	0,0 -
Noordwest-Fryslân	35,2	5,7 -	8,4	3,4 -	9,4	4,0	36,1	5,9 + +	1,6	0,1 -
Noordoost-Fryslân	33,2	4,4 -	9,0	2,8 -	10,7	3,0	26,8	4,2	1,6	0,1 -
Oost-Fryslân	35,6	5,5 -	11,4	3,7	10,3	3,6	25,8	5,2	1,6	0,1 -
Zuidoost-Fryslân	33,9	5,1 -	9,4	3,2 -	9,9	3,3 -	30,6	5,1	1,6	0,1
Sneek	35,1	4,4 -	9,3	2,7 -	9,2	2,8 -	27,6	4,2	1,6	0,1 -
Leeuwarden	52,0	5,3 + +	19,9	4,5 + +	18,9	4,4 + +	29,3	4,9	1,5	0,1 -
<i>Groningen (PD)</i>	38,5	2,0 -	13,1	1,4	12,7	1,4	27,7	1,9	1,5	0,0 - -
Westerkwartier	31,2	5,4 -	7,4	3,2 - -	8,4	3,4 -	26,3	5,3	1,6	0,1
Ommelanden-Noord	37,8	5,2 -	11,9	3,5	7,4	2,8 - -	25,0	4,7	1,4	0,1 - -
Ommelanden-Oost	32,9	5,3 -	11,4	3,6	8,4	3,4 -	26,5	5,1	1,7	0,1
Ommelanden-Midden	46,2	5,0 +	14,3	3,6	11,3	3,3	25,4	4,5	1,7	0,1
Groningen-Zuid	34,8	5,4 -	10,7	3,5	14,7	4,2	26,9	5,1	1,5	0,1 -
Groningen-Centrum	40,4	5,4	17,0	4,2 +	24,1	4,9 + +	34,5	5,3 + +	0,9	0,1 - -
Groningen-Noord	43,0	5,1	18,1	3,9 +	17,4	4,0 +	31,1	4,9	1,2	0,1 - -
<i>Drenthe (PD)</i>	36,3	2,4 -	10,1	1,6 -	11,4	1,7 -	25,4	2,2 -	1,8	0,0 +
Noord-Drenthe	34,3	4,0 -	9,8	2,7 -	10,2	2,7 -	27,3	3,9	1,7	0,1
Zuidoost-Drenthe	40,9	4,3	11,5	2,9	11,9	3,1	22,3	3,6 - -	1,8	0,1 + +
Zuidwest-Drenthe	33,4	4,1 -	8,9	2,6 -	12,0	2,8	26,9	3,9	1,8	0,1 +
Oost-Nederland (RE)	38,3	0,9 -	11,6	0,6 -	11,4	0,6 -	28,7	0,8	1,8	0,0 +
<i>IJsselland (PD)</i>	35,0	2,3 - -	9,4	1,4 - -	10,0	1,5 -	33,5	2,2 + +	1,7	0,0 -
IJsselland-Noord	35,8	3,6 -	8,4	2,1 - -	8,6	2,1 -	33,2	3,6 + +	1,7	0,1 -
Zwolle	38,4	4,8	13,1	3,3	15,6	3,8	33,6	4,6 +	1,5	0,1 - -
Vechtdal	26,5	4,7 - -	8,5	2,8 -	5,8	2,4 - -	35,7	5,0 + +	1,7	0,1
IJsselland-Zuid	37,4	4,7 -	7,9	2,6 - -	9,5	2,9 -	32,1	4,6	1,7	0,1 -
<i>Twente (PD)</i>	38,3	2,0 -	10,7	1,3 -	11,3	1,3 -	29,7	1,9	1,8	0,0 +
Twente-West	27,9	4,6 - -	5,8	2,5 - -	10,6	3,3	25,5	4,6	2,0	0,1 + +
Twente-Noord	40,4	4,3	12,8	3,0	11,3	2,8	31,8	4,1	1,8	0,1 +
Twente-Midden	38,0	3,8 -	9,0	2,3 -	9,5	2,4 -	28,6	3,6	1,9	0,1 +
Noordoost-Twente	29,0	4,6 - -	4,4	2,1 - -	7,5	2,7 - -	35,5	4,8 + +	1,9	0,1 +
Enschede	49,3	4,3 + +	17,9	3,3 +	16,0	3,1 +	28,1	3,9	1,7	0,1

Kernindicatoren - naar regionale eenheid, politiedistrict en basisteam, 2019 (vervolg)

	Overlast in buurt			Onveiligheidsgevoelens in buurt			Slachtofferschap totaal		Functioneren politie in buurt			Preventieve voorzieningen woning		
	% ervaart veel overlast ³⁾	marge ^{1) 2)}		% wel eens	marge ^{1) 2)}		% slachtoffers	marge ^{1) 2)}	% (zeer) tevreden	marge ^{1) 2)}		som-score ⁴⁾	marge ^{1) 2)}	
<i>Noord en Oost Gelderland (PD)</i>	35,6	1,7 - -		10,5	1,1 -		9,8	1,1 -	26,7	1,6		1,9	0,0 + +	
Achterhoek-Oost	27,9	4,3 - -		7,6	2,5 - -		5,8	2,3 - -	29,8	4,4		2,1	0,1 + +	
Achterhoek-West	34,8	4,1 -		11,6	2,7		9,6	2,6 -	22,5	3,6 - -		2,0	0,1 + +	
IJsselstreek	30,7	4,4 - -		10,1	3,0 -		11,8	3,1	26,0	4,2		1,8	0,1 +	
Apeldoorn	43,0	4,2		12,7	2,9		12,7	3,0	27,7	3,9		1,8	0,1	
Veluwe Noord	37,4	4,4 -		9,1	2,8 -		8,3	2,5 -	27,3	4,1		1,9	0,1 +	
Veluwe West	38,7	1,6 -		11,2	1,0 -		10,5	1,0 -	28,1	1,5		1,7	0,0 -	
<i>Gelderland Midden (PD)</i>	41,9	1,9 +		13,3	1,3		12,4	1,3	28,7	1,8		1,8	0,0 +	
Veluwe Vallei-Noord	30,3	4,6 - -		8,1	2,8 - -		9,6	2,9 -	27,8	4,6		1,9	0,1 +	
Ede	38,7	5,1		14,8	3,8		12,2	3,3	32,0	5,0		1,8	0,1	
Veluwe Vallei-Zuid	39,0	5,3		11,3	3,5		13,3	3,8	29,3	5,0		1,5	0,1 - -	
Arnhem-Noord	56,1	5,7 + +		18,9	4,5 +		20,9	4,6 + +	29,8	5,4		1,3	0,1 - -	
Arnhem-Zuid	54,1	5,8 + +		21,9	5,0 + +		13,7	4,0	29,3	5,4		1,8	0,1	
Rivierenland-West	39,8	5,4		8,7	3,1 -		8,9	3,2 -	30,3	5,1		1,9	0,1 +	
IJsselwaarden	43,5	3,7 +		13,9	2,5		11,8	2,3	25,8	3,3		1,8	0,1 +	
Rivierenland-Oost	39,9	5,3		11,1	3,5		10,1	3,3 -	23,8	4,7		2,0	0,1 + +	
<i>Gelderland Zuid (PD)</i>	41,0	2,3		14,2	1,7 +		13,6	1,6 +	26,5	2,1		1,8	0,0 +	
Nijmegen-Noord	45,0	5,5 +		14,6	4,0		20,1	4,5 + +	30,6	5,2		1,3	0,1 - -	
Nijmegen-Zuid	47,4	5,3 +		21,9	4,6 + +		18,9	4,4 + +	27,8	4,8		1,6	0,1 -	
Tweestromenland	32,8	3,9 - -		6,8	2,0 - -		9,5	2,5 -	27,3	3,8		2,0	0,1 + +	
De Waarden	42,5	3,9		15,7	3,0 +		11,9	2,5	23,8	3,4 - -		2,0	0,1 + +	
Midden-Nederland (RE)	43,7	1,1		14,2	0,8		14,8	0,8 +	28,6	1,1		1,7	0,0 -	
<i>Gooi en Vechtstreek (PD)</i>	44,0	2,7		13,4	1,9		13,5	1,9	27,5	2,4		1,8	0,1 +	
Gooi en Vechtstreek-Noord	42,2	3,3		12,4	2,4		13,8	2,5	27,1	2,9		1,8	0,1 + +	
Gooi en Vechtstreek-Zuid	46,2	4,3		14,8	3,2		13,1	2,9	27,9	3,9		1,7	0,1	
<i>Flevoland (PD)</i>	43,7	2,5		16,3	1,9		13,9	1,8	30,6	2,3		1,8	0,0 +	
Dronten/Noordoostpolder/Urk	32,4	3,5 - -		10,2	2,0 - -		9,7	2,3 - -	38,4	3,8 + +		1,6	0,1	
Lelystad/Zeevolde	41,8	5,8		15,9	4,3		15,8	4,6	27,8	5,2		1,7	0,1	
Almere-Buiten-Hout	50,8	5,8 + +		20,5	4,9 + +		17,8	4,6	35,5	5,6 + +		1,9	0,1 + +	
Almere-Stad-Haven	52,4	6,6 + +		20,0	5,4		11,6	4,0	23,1	5,4		1,9	0,1 + +	
Almere-West-Poort	47,8	5,9		18,1	4,6		16,5	4,5	26,8	5,2		1,8	0,1	
<i>Oost Utrecht (PD)</i>	39,4	2,1 - -		11,9	1,4 - -		13,2	1,4	28,9	2,0		1,8	0,0 + +	
Amersfoort	44,8	4,7		14,8	3,3		15,7	3,3	32,3	4,7		1,7	0,1	
De Bilt Eemdal Soest	40,9	2,9		11,7	1,7 - -		13,6	2,2	26,7	2,6		1,8	0,1 + +	
Zeist/Bunnik/Leusden/Woudenberg	32,6	4,6 - -		11,9	3,1		13,6	3,4	27,5	4,5		1,8	0,1	
Heuvelrug	38,0	4,0 - -		9,5	2,5 - -		10,2	2,6 - -	28,7	3,8		1,8	0,1 + +	
<i>Utrecht Stad (PD)</i>	51,1	3,1 + +		20,4	2,4 + +		21,9	2,5 + +	29,4	2,8		1,3	0,1 - -	
Utrecht-West	44,8	5,9		14,4	4,1		19,5	4,9 +	28,8	5,3		1,7	0,1	
Utrecht-Noord	61,2	6,4 + +		25,2	5,3 + +		18,9	4,8 +	27,4	6,0		1,2	0,1 - -	
Utrecht-Centrum	40,5	5,5		13,9	4,0		25,5	4,9 + +	30,9	5,1		1,1	0,1 - -	
Utrecht-Zuid	58,4	6,2 + +		28,0	5,5 + +		22,7	5,4 + +	30,0	5,7		1,1	0,1 - -	

Kernindicatoren - naar regionale eenheid, politiedistrict en basisteam, 2019 (vervolg)

	Overlast in buurt		Onveiligheidsgevoelens in buurt			Slachtofferschap totaal		Functioneren politie in buurt		Preventieve voorzieningen woning		
	% ervaart veel overlast ³⁾	marge ^{1) 2)}	% wel eens	marge ^{1) 2)}	% slachtoffers	marge ^{1) 2)}	% (zeer) tevreden	marge ^{1) 2)}	som-score ⁴⁾	marge ^{1) 2)}		
<i>West Utrecht (PD)</i>	43,0	2,6	10,6	1,7 - -	12,7	1,8	26,2	2,4	1,7	0,1		
De Ronde Venen/Stichtse Vecht	43,6	5,4	6,8	3,1 - -	14,9	3,9	23,9	4,6	1,7	0,1		
De Copen	43,9	4,9	10,7	3,1 - -	10,4	3,0 - -	26,7	4,5	1,7	0,1		
Lekpoort	41,9	3,8	13,1	2,7	13,1	2,8	27,4	3,5	1,8	0,1		
Noord-Holland (RE)	43,1	1,1	13,1	0,8 -	13,3	0,8	26,0	1,0 -	1,7	0,0 -		
<i>Noord Holland Noord (PD)</i>	38,5	1,8 - -	12,1	1,3 -	11,9	1,2 -	26,3	1,7	1,7	0,0		
Den Helder	35,4	4,7 - -	9,5	2,9 -	11,1	3,2	31,4	4,6	1,6	0,1 -		
Alkmaar	38,0	3,3 - -	14,3	2,6	12,9	2,3	27,0	3,0	1,7	0,1		
Hoorn	41,1	3,8	13,1	2,6	12,1	2,6	23,3	3,3 -	1,7	0,1		
Heerhugowaard	38,3	2,6 - -	10,1	1,6 - -	10,8	1,7 - -	25,1	2,4 -	1,7	0,1		
<i>Zaanstreek Waterland (PD)</i>	48,6	3,0 + +	12,9	2,0	12,1	2,0	23,5	2,6 -	1,7	0,1		
Zaanstad	54,1	4,3 + +	14,8	3,1	13,3	3,0	23,3	4,0 -	1,6	0,1 -		
Purmerend	42,2	4,0	10,6	2,6 -	10,8	2,5 -	23,7	3,4 -	1,8	0,1 + +		
<i>Kennemerland (PD)</i>	45,3	1,4 +	14,4	1,0	15,9	1,1 + +	27,1	1,3	1,6	0,0 - -		
IJmond	49,1	1,8 + +	16,8	1,4 + +	14,9	1,3	28,3	1,7	1,6	0,0 -		
Haarlem	51,6	2,5 + +	16,6	1,9 + +	19,8	2,1 + +	24,9	2,2 -	1,3	0,0 - -		
Kennemer Kust	37,9	4,5 -	10,4	2,8 -	14,4	3,5	28,6	4,4	1,7	0,1		
Haarlemmermeer	37,9	3,3 - -	11,5	2,2 -	13,6	2,6	27,6	3,2	1,8	0,1 + +		
Amsterdam (RE)	51,0	1,4 +	20,8	1,1 +	22,9	1,2 +	32,5	1,3 +	1,2	0,0 -		
<i>Amsterdam Noord (PD)</i>	57,9	3,1 + +	20,2	2,4 +	26,6	2,7 +	29,7	2,9	1,1	0,1 -		
Centrum-Burgwallen	78,0	5,0 + +	33,9	6,1 + +	34,9	6,0 + +	37,1	6,2 +	0,8	0,1 - -		
Centrum-Amstel	55,3	6,0 +	16,1	4,3	29,5	5,6 +	32,1	5,6	0,9	0,1 - -		
Centrum-Jordaan	64,6	6,0 + +	16,8	4,6	31,3	5,9 + +	32,1	5,9	1,0	0,1 - -		
Boven IJ	52,7	4,9 +	21,1	3,8 +	22,0	4,1 +	26,5	4,5 -	1,3	0,1 - +		
<i>Amsterdam Oost (PD)</i>	47,2	2,5 +	25,1	2,2 + +	21,7	2,1 +	35,6	2,4 +	1,3	0,1 -		
Oost-Zeeburg	46,0	5,1	22,1	4,2 +	22,3	4,4 +	33,0	4,9	1,2	0,1 -		
Oost-Watergraafsmeer	40,9	5,3 -	17,3	4,3	27,8	4,8 +	38,0	5,2 +	1,0	0,1 - -		
Diemen-Ouder-Amstel	43,0	6,1 -	21,0	5,0 +	19,6	4,9 +	34,7	6,0 +	1,6	0,1 +		
Zuidoost-Bijlmermeer	57,8	5,4 + +	36,8	5,3 + +	16,3	4,1 -	34,9	5,3 +	1,3	0,1 -		
Zuidoost-Gaasperdam	52,2	5,7 +	34,4	5,5 + +	19,0	4,7 +	38,0	5,6 +	1,4	0,1 - +		
<i>Amsterdam Zuid (PD)</i>	41,5	2,8 -	13,9	2,0 -	19,9	2,4 +	33,5	2,8 +	1,3	0,1 - +		
Zuid-de Pijp	51,0	5,5 +	16,6	4,1	31,6	5,2 + +	33,1	5,2	0,8	0,1 - -		
Zuid-Buitenveldert	38,1	5,3 -	13,8	3,6 -	22,2	4,8 +	33,9	5,3 +	1,2	0,1 -		
Amstelveen	36,3	5,7 - -	13,9	4,1 -	14,1	4,4 -	35,5	5,7 +	1,6	0,1 - +		
Aalsmeer-Uithoorn	42,9	5,5 -	10,8	3,5 -	12,1	3,9 -	30,3	5,3	1,8	0,1 +		
<i>Amsterdam West (PD)</i>	59,5	2,6 + +	24,3	2,3 + +	24,5	2,3 +	30,5	2,4	1,1	0,1 - -		
West-Haarlemmerweg	50,7	5,5 +	21,1	4,6 +	27,7	5,2 +	33,6	5,1 +	0,9	0,1 - -		
West-Overtoomsesluis	57,4	4,4 + +	16,5	3,2	27,6	3,9 +	29,6	4,2	0,9	0,1 - -		
Nieuw West-Zuid	64,8	5,7 + +	29,8	5,5 + +	18,7	4,8	29,1	5,6	1,5	0,1 - +		
Nieuw West-Noord	63,4	4,9 + +	29,6	4,6 + +	24,2	4,5 +	30,2	4,7	1,2	0,1 -		
Den Haag (RE)	45,5	0,9 +	15,6	0,7 +	14,6	0,7 +	31,4	0,9 +	1,6	0,0 -		

Kernindicatoren - naar regionale eenheid, politiedistrict en basisteam, 2019 (vervolg)

	Overlast in buurt		Onveiligheidsgevoelens in buurt		Slachtofferschap totaal		Functioneren politie in buurt		Preventieve voorzieningen woning		
	% ervaart veel overlast ³⁾	marge ^{1) 2)}	% wel eens	marge ^{1) 2)}	% slachtoffers	marge ^{1) 2)}	% (zeer) tevreden	marge ^{1) 2)}	som-score ⁴⁾	marge ^{1) 2)}	
<i>Den Haag Centrum (PD)</i>	67,7	3,2 + +	36,0	3,2 + +	21,8	2,8 + +	39,5	3,3 + +	1,2	0,1 - -	
Jan Hendrikstraat	56,1	5,8 + +	26,8	5,2 + +	22,1	4,9 + +	42,0	5,8 + +	1,1	0,1 - -	
De Heemstraat	79,0	4,8 + +	44,5	5,7 + +	18,8	4,4 +	34,7	5,5 +	1,3	0,1 - -	
Hoefkade	71,2	5,4 + +	39,1	5,7 + +	25,1	5,1 + +	41,6	5,8 + +	1,2	0,1 - -	
<i>Den Haag West (PD)</i>	50,1	3,0 + +	15,8	2,1	17,9	2,3 + +	35,7	2,9 + +	1,4	0,1 - -	
Overbosch	42,1	5,9	11,6	3,5	20,0	4,8 +	32,7	5,7	1,4	0,1 - -	
Loosduinen	48,5	5,9	18,2	4,5	14,5	4,2	32,9	5,5	1,5	0,1 -	
Scheveningen	52,8	6,1 + +	12,6	3,8	18,1	4,7	36,9	6,0 +	1,3	0,1 - -	
Segbroek	54,9	5,6 + +	19,9	4,5 +	18,8	4,3 +	39,0	5,5 + +	1,3	0,1 - -	
<i>Den Haag Zuid (PD)</i>	59,9	2,9 + +	24,9	2,7 + +	18,4	2,4 + +	33,8	2,9 +	1,5	0,1 - -	
Laak	65,5	5,6 + +	33,4	5,3 + +	20,5	4,6 + +	34,2	5,5 +	1,3	0,1 - -	
Beresteinlaan	52,2	5,8 +	21,3	4,8 + +	16,8	4,5	33,4	5,6	1,5	0,1 -	
Zuiderpark	71,3	5,6 + +	29,2	5,7 + +	21,4	5,2 + +	31,8	5,8	1,4	0,1 - -	
Leidschenveen - Ypenburg	44,3	5,4	13,9	3,9	13,1	3,7	37,2	5,3 +	1,7	0,1 +	
<i>Zoetermeer - Leidschendam/ Voorburg (PD)</i>	43,7	2,7	13,9	2,0	12,1	1,7 -	31,5	2,5 +	1,7	0,1 +	
Zoetermeer	50,0	5,0 +	16,4	3,9	10,9	3,1	30,4	4,7	1,7	0,1	
Leidschendam - Voorburg	40,1	3,1 -	14,3	2,2	13,0	2,2	33,3	3,0 +	1,6	0,1 -	
Wassenaar	39,1	5,7	9,5	3,3 - -	15,8	4,3	38,8	5,7 + +	1,9	0,1 + +	
Pijnacker - Nootdorp	35,8	5,6 - -	9,5	3,6 - -	11,6	3,7	27,9	5,1	1,9	0,1 + +	
<i>Westland - Delft (PD)</i>	38,2	2,9 - -	13,5	2,0	13,2	2,0	31,2	2,8 +	1,6	0,1 -	
Rijswijk	48,2	6,1	17,0	4,5	14,3	4,5	30,1	5,7	1,4	0,1 - -	
Westland	33,6	4,5 - -	10,6	3,1 - -	10,9	2,8 -	29,8	4,5	1,9	0,1 + +	
Delft	38,6	4,6 -	15,2	3,3	15,3	3,6	33,3	4,7 +	1,3	0,1 - -	
<i>Leiden - Bollenstreek (PD)</i>	39,1	1,5 - -	11,5	0,9 - -	13,9	1,0	30,8	1,4 +	1,6	0,0 -	
Bollenstreek-Noord	36,6	3,1 - -	10,6	2,0 - -	12,0	2,1	25,0	2,8 -	1,8	0,1 + +	
Katwijk	41,5	3,7	8,8	2,1 - -	11,4	2,5 -	37,9	3,7 + +	1,7	0,1 +	
Noordwijk	35,7	3,5 - -	9,4	2,1 - -	12,4	2,5	31,1	3,6	1,8	0,1 + +	
Leiden-Noord	36,1	2,7 - -	12,1	1,8 - -	12,7	1,9	28,9	2,6	1,5	0,1 -	
Leiden-Zuid	37,1	4,5 - -	10,6	2,7 - -	14,4	3,2	29,9	4,3	1,5	0,1 -	
Leiden-Midden	50,8	3,1 + +	18,4	2,5 +	22,0	2,6 + +	33,4	2,9 +	1,1	0,1 - -	
<i>Alphen aan den Rijn - Gouda (PD)</i>	42,7	1,9	12,1	1,4 - -	12,5	1,4 -	26,1	1,7 -	1,7	0,0 +	
Alphen aan den Rijn	41,9	2,6 -	11,5	1,7 - -	12,5	1,8	26,3	2,4 -	1,7	0,1 +	
Kaag en Braassem	35,4	3,4 - -	8,6	2,0 - -	10,2	2,3 - -	29,3	3,3	1,7	0,1 +	
Gouda	48,8	5,1	17,8	3,9	16,0	3,8	23,0	4,2 - -	1,7	0,1	
Waddinxveen/Zuidplas	43,5	4,8	9,9	2,9 - -	10,8	3,1 -	28,1	4,3	1,9	0,1 + +	
Krimpenerwaard	39,3	4,6 -	8,5	2,7 - -	10,4	2,9 - -	26,1	4,3 -	1,7	0,1 +	
Rotterdam (RE)	51,1	1,0 +	18,4	0,8 +	15,0	0,7 +	28,1	0,9	1,6	0,0 -	
<i>Rijnmond Noord (PD)</i>	49,9	2,3 +	19,0	1,8 +	14,8	1,5	28,0	2,1	1,6	0,0 -	
Waterweg	49,7	3,5 +	19,2	2,6 +	15,0	2,3	26,8	3,0	1,6	0,1 -	
Schiedam	64,3	2,8 + +	25,9	2,7 + +	18,4	2,4 + +	27,9	2,8	1,4	0,1 - -	
Midden-Schieland	40,5	4,6 -	14,2	3,5	12,2	2,8	29,4	4,2	1,7	0,1	
<i>Rotterdam Stad (PD)</i>	68,3	3,6 + +	34,3	3,7 + +	23,4	3,2 + +	34,7	3,7 + +	1,0	0,1 - -	
Delfshaven	70,6	4,5 + +	36,1	4,7 + +	25,1	4,2 + +	34,6	4,8 + +	1,0	0,1 - -	
Centrum	63,4	5,7 + +	30,6	5,6 + +	20,1	4,7 +	34,9	5,6 + +	1,1	0,1 - -	

Kernindicatoren - naar regionale eenheid, politiedistrict en basisteam, 2019 (vervolg)

	Overlast in buurt		Onveiligheidsgevoelens in buurt		Slachtofferschap totaal		Functioneren politie in buurt		Preventieve voorzieningen woning		
	% ervaart veel overlast ³⁾	marge ^{1) 2)}	% wel eens	marge ^{1) 2)}	% slachtoffers	marge ^{1) 2)}	% (zeer) tevreden	marge ^{1) 2)}	som-score ⁴⁾	marge ^{1) 2)}	
<i>Rijnmond Oost (PD)</i>	50,3	3,2 +	19,2	2,6 +	17,1	2,4 +	28,4	2,9	1,4	0,1	- -
Maas-Rotte	54,9	5,4 +	23,2	4,7 +	21,2	4,3 + +	29,1	4,8	1,0	0,1	- -
IJsselland	47,7	4,0	17,0	3,1	14,7	2,9	28,0	3,6	1,6	0,1	
<i>Rotterdam Zuid (PD)</i>	65,1	3,3 + +	31,8	3,3 + +	19,4	2,8 + +	31,5	3,3	1,3	0,1	- -
Charlois	67,7	5,6 + +	35,4	5,7 + +	23,4	4,9 + +	33,2	5,7	1,2	0,1	- -
Feijenoord	69,2	5,5 + +	32,6	5,8 + +	17,3	4,6	31,3	5,6	1,1	0,1	- -
IJsselmonde	57,1	5,9 +	26,7	5,3 + +	17,4	4,8	29,9	5,6	1,5	0,1	-
<i>Rijnmond Zuid-West (PD)</i>	46,8	2,0 + -	12,9	1,5 -	11,8	1,4 - -	22,5	1,7 - -	1,9	0,0	+ +
Haringvliet	44,1	2,7 -	10,1	1,7 - -	10,6	1,8 - -	22,7	2,2 - -	1,9	0,1	+ +
Nissewaard	49,0	4,6 +	14,5	3,3	10,2	2,8 - -	25,6	4,1	1,9	0,1	+ +
Oude Maas	48,0	3,5 +	14,4	2,6 -	13,7	2,4	20,7	2,8 - -	1,8	0,1	+ +
<i>Zuid-Holland-Zuid (PD)</i>	45,7	1,4 + -	12,3	0,9 - -	12,4	0,9 - -	29,4	1,3	1,8	0,0	+ +
Hoeksche Waard	36,8	3,4 - -	6,7	1,8 - -	10,4	2,3 - -	30,3	3,3	2,0	0,1	+ +
Drechtsteden-Buiten	48,1	1,8 + -	11,5	1,2 - -	11,6	1,2 - -	28,6	1,6	1,8	0,0	+ +
Drechtsteden-Binnen	52,5	2,7 +	19,1	2,1 +	15,4	1,9	29,6	2,5	1,5	0,1	-
Lek en Merwede	41,5	3,6 -	10,3	2,4 - -	11,9	2,3 -	29,5	3,4	1,9	0,1	+ +
Zeeland - West-Brabant (RE)	44,1	1,3	13,8	0,9	12,3	0,9 -	25,9	1,2 -	1,9	0,0	+
<i>Zeeland (PD)</i>	35,8	2,5 - -	9,3	1,5 - -	9,8	1,6 - -	28,0	2,4	1,8	0,1	+
Walcheren	38,1	4,9 -	9,2	2,8 - -	12,1	3,5	26,2	4,7	1,6	0,1	-
Zeeuws-Vlaanderen	38,1	3,8 - -	11,5	2,7 -	9,6	2,3 -	30,5	3,7	1,9	0,1	+
Oosterscheldebekken	32,1	4,0 - -	7,7	2,2 - -	7,9	2,2 - -	27,7	3,8	1,9	0,1	+
<i>De Markiezaten (PD)</i>	50,1	2,2 + +	15,4	1,6	13,4	1,6	22,1	1,8 - -	2,1	0,0	+ +
Bergen op Zoom	50,0	3,1 + +	14,4	2,2	13,9	2,3	22,1	2,7 -	2,0	0,1	+ +
Roosendaal	50,1	3,0 + +	16,3	2,3	13,1	2,1	22,1	2,5 - -	2,1	0,1	+ +
<i>De Baronie (PD)</i>	44,4	2,6	15,1	1,9	12,8	1,8	25,5	2,4	1,9	0,1	+
Weerijis	45,7	4,4	15,2	3,3	12,2	2,9	26,5	4,0	1,9	0,1	+
Markdal	47,4	5,0	17,3	3,8	13,2	3,3	28,6	4,5	1,7	0,1	-
Dongemond	40,8	4,3	13,1	3,2	13,0	3,0	22,3	3,8 -	2,0	0,1	+ +
<i>Hart van Brabant (PD)</i>	46,6	2,6 +	15,1	2,0	13,4	1,8	27,3	2,4	1,8	0,1	+
Tilburg-Centrum	62,6	5,6 + +	21,5	4,9 + +	17,6	4,3 +	28,6	5,3	1,5	0,1	- -
Leijdal	39,5	5,2	15,1	4,1	13,0	3,9	28,8	5,0	1,9	0,1	+
Groene Beemden	43,1	5,7	11,2	3,9	12,8	3,9	27,6	5,4	1,8	0,1	
Langstraat	42,6	4,3	12,7	2,9	10,7	2,7	24,8	3,8	2,0	0,1	+
Oost-Brabant (RE)	40,3	1,4 -	12,5	0,9 -	11,7	0,9 -	26,3	1,3 -	1,9	0,0	+
<i>'s Hertogenbosch (PD)</i>	39,4	2,1 -	10,7	1,3 -	11,2	1,4 -	25,9	1,9	1,9	0,0	+
's Hertogenbosch	48,6	4,4 + +	14,2	3,2	12,8	3,0	26,7	4,0	1,7	0,1	-
Meerij	37,7	3,6 -	8,0	2,0 - -	9,4	2,2 -	29,4	3,5	1,9	0,1	+
Maasland	36,1	4,7 -	13,3	3,4	13,4	3,4	20,9	4,1 - -	2,0	0,1	+ +
Maas en Leijgraaf	35,2	4,3 -	9,1	2,6 -	10,4	2,8 -	23,8	3,9	2,0	0,1	+
<i>Eindhoven (PD)</i>	42,6	2,7	15,1	2,0	13,1	1,9	26,5	2,4	1,8	0,1	+ -
Eindhoven-Zuid	51,7	5,5 + +	17,8	4,2 +	19,6	4,4 + +	28,2	4,9	1,6	0,1	- -
Eindhoven-Noord	49,8	4,9 + +	22,5	4,2 + +	16,5	3,8 +	25,5	4,3	1,8	0,1	-
De Kempen	32,1	3,9 - -	8,3	2,4 - -	6,8	2,2 - -	26,1	3,7	2,0	0,1	+

Kernindicatoren - naar regionale eenheid, politiedistrict en basisteam, 2019 (vervolg)

	Overlast in buurt			Onveiligheidsgevoelens in buurt			Slachtofferschap totaal			Functioneren politie in buurt			Preventieve voorzieningen woning		
	% ervaart veel overlast ³⁾	marge ¹⁾ ²⁾		% wel eens	marge ¹⁾ ²⁾		% slachtoffers	marge ¹⁾ ²⁾		% (zeer) tevreden	marge ¹⁾ ²⁾		som-score ⁴⁾	marge ¹⁾ ²⁾	
<i>Helmond (PD)</i>	39,5	2,4 -		13,0	1,7		11,1	1,6 -		27,1	2,2		2,0	0,1 + +	
Dommelstroom	36,2	3,0 -		9,9	1,8 -		11,1	2,0 -		26,8	2,9		2,0	0,1 + +	
Peelland	41,7	3,5		15,1	2,5		11,1	2,3 -		27,3	3,2		2,0	0,1 + +	
Limburg (RE)	47,4	1,3 +		17,7	1,0 +		13,4	0,9		23,1	1,2 -		2,1	0,0 +	
<i>Noord en Midden Limburg (PD)</i>	39,6	1,9 - -		13,8	1,3 -		12,0	1,3 -		25,1	1,7 -		2,2	0,0 + +	
Venray/Gennep	37,1	5,9 - -		11,6	3,9 -		11,8	4,0		23,4	5,3		2,2	0,1 +	
Horst/Peel en Maas	24,6	5,0 - -		7,3	3,0 - -		10,2	3,6		26,4	5,3		2,2	0,1 +	
Venlo/Beesel	50,6	1,7 + +		19,0	1,4 +		14,8	1,3		25,5	1,5 -		2,1	0,0 +	
Weert	34,2	5,1 - -		13,4	3,6		9,9	3,3 -		26,0	4,7		2,3	0,1 + +	
Roermond	52,1	2,1 + +		19,3	1,7 +		14,1	1,5		25,9	1,9		1,9	0,0 + -	
Echt	40,3	5,6 -		12,2	3,7 -		11,2	3,7		23,1	5,0		2,5	0,1 + +	
<i>Parkstad-Limburg (PD)</i>	56,8	3,4 + +		23,0	3,0 + +		14,4	2,5		21,5	2,9 -		2,1	0,1 +	
Brunssum/Landgraaf	50,2	5,0 +		15,7	3,9		13,7	3,8		20,0	4,1 -		2,2	0,1 +	
Kerkrade	66,2	5,7 + +		29,0	5,6 + +		15,3	4,2		26,0	5,5		2,2	0,1 +	
Heerlen	61,4	6,1 + +		30,4	5,8 + +		15,0	4,4		21,2	5,4 -		2,0	0,1 +	
<i>Zuid-West-Limburg (PD)</i>	51,9	2,1 + +		19,4	1,6 +		14,9	1,4		21,3	1,7 -		2,0	0,0 + -	
Heuvelland	50,9	5,7 +		12,9	3,9		12,3	3,8		17,1	4,3 - -		2,0	0,1 +	
Maastricht	50,8	2,0 + +		21,9	1,6 + +		17,6	1,6 + +		24,5	1,8 -		1,7	0,0 -	
Westelijke Mijnstreek	53,7	3,4 + +		21,3	2,7 +		14,0	2,3		21,1	2,8 -		2,2	0,1 +	

1) Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

2) Significant hoger (+) of lager (-) dan het betreffende regionale eenheid gemiddelde.

3) Eén of meer vormen van overlast (max. 13 items).

4) Somscore van totaal aantal aanwezige preventieve voorzieningen in/rond woning (minimaal 0; maximaal 4).

III Tabel indicatoren 70 000+ gemeenten

Deze bijlage bevat een tabel met de uitkomsten voor de vijf belangrijkste kernindicatoren behorende bij de hoofdstukken 2 tot en met 6 voor het jaar 2019 voor de 70 000+ gemeenten totaal en daarin de G4, de G40 en de overige 70 000+ gemeenten, alsmede de 52 afzonderlijke 70 000+ gemeenten.

In de tabel zijn ook de bij de uitkomsten behorende betrouwbaarheidsmarges opgenomen. Verder is door middel van '+' en '-' weergegeven of de uitkomsten significant hoger of lager zijn dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

Kernindicatoren - naar gemeenten met 70 000+ inwoners, 2019

	Overlast in buurt		Onveiligheidsgevoelens in buurt		Slachtofferschap totaal		Functioneren politie in buurt		Preventieve voorzieningen woning	
	% veel overlast	marge ¹⁾	% wel eens	marge ¹⁾	%	marge ¹⁾	% (zeer) tevreden	marge ¹⁾	somscore ²⁾	marge ¹⁾
70 000+ gemeenten totaal	49,2	0,5	18,5	0,4	16,7	0,4	29,3	0,5	1,7	0,0
G4	55,2	1,0 +	23,2	0,8 +	21,3	0,8 +	31,8	0,9 +	1,2	0,0 -
G40	47,6	0,7 -	17,1	0,5 -	15,3	0,5 -	28,1	0,6 -	1,7	0,0 -
Overige 70 000+	40,8	1,7 -	12,5	1,1 -	11,7	1,1 -	29,6	1,6	1,8	0,0 +
Alkmaar	43,4	5,5	18,2	4,5	14,3	3,9	29,1	5,2	1,6	0,1
Almelo	41,1	5,0 -	12,8	3,4 -	14,2	3,6	32,3	4,7	1,9	0,1 +
Almere	50,4	3,6	19,5	2,9	15,0	2,5	27,9	3,2	1,8	0,1 +
Alphen aan den Rijn	41,9	2,6 -	11,5	1,7 -	12,5	1,8 -	26,3	2,4 -	1,7	0,1
Amersfoort	44,8	4,7	14,8	3,3 -	15,7	3,3	32,3	4,7	1,7	0,1
Amstelveen	36,3	5,7 -	13,9	4,1 -	14,1	4,4	35,5	5,7	1,6	0,1 -
Amsterdam	53,5	1,5 +	22,2	1,2 +	24,7	1,3 +	32,2	1,4 +	1,1	0,0 -
Apeldoorn	43,0	4,2 -	12,7	2,9 -	12,7	3,0 -	27,7	3,9	1,8	0,1
Arnhem	55,2	4,1 +	20,3	3,4	17,6	3,1	29,6	3,8	1,5	0,1 -
Breda	49,7	4,1	18,2	3,3	13,5	2,8 -	28,3	3,8	1,8	0,1
Delft	38,6	4,6 -	15,2	3,3	15,3	3,6	33,3	4,7	1,3	0,1 -
Deventer	46,2	6,1	9,9	3,7 -	11,2	4,0 -	34,5	6,0	1,6	0,1
Dordrecht	52,5	2,7 +	19,1	2,1	15,4	1,9	29,6	2,5	1,5	0,1 -
Ede	38,7	5,1 -	14,8	3,9	12,2	3,3 -	32,0	5,0	1,8	0,1
Eindhoven	50,7	3,7	20,3	3,0	17,9	2,9	26,8	3,2	1,7	0,1
Emmen	47,6	5,7	12,9	4,1 -	12,5	4,1	20,0	4,5 -	1,8	0,1 +
Enschede	49,3	4,3	17,9	3,3	16,0	3,1	28,1	3,9	1,7	0,1
Gouda	51,7	5,8	20,5	4,7	16,8	4,3	26,6	5,1	1,6	0,1
Groningen	39,5	3,1 -	15,3	2,3 -	18,1	2,5	30,5	3,0	1,2	0,1 -
Haarlem	51,6	2,5	16,6	1,9	19,8	2,1 +	24,9	2,3 -	1,3	0,0 -
Haarlemmermeer	37,9	3,3 -	11,5	2,2 -	13,6	2,6 -	27,6	3,2	1,8	0,1 +
Heerlen	61,4	6,1 +	30,4	5,9 +	15,0	4,5	21,2	5,4 -	2,0	0,1 +
Helmond	52,1	4,8	20,5	3,9	13,9	3,4	27,4	4,4	2,0	0,1 +
Hengelo	42,7	5,8 -	11,1	3,8 -	11,1	3,9 -	26,0	5,1	1,8	0,1
Hilversum	47,1	5,3	15,8	4,0	13,4	3,6	29,1	4,9	1,7	0,1
Hoeksche Waard	36,8	3,4 -	6,7	1,8 -	10,4	2,3 -	30,3	3,3	2,0	0,1 +
Hoorn	43,7	5,8	17,7	4,5	12,7	3,9	25,7	5,2	1,6	0,1
Leeuwarden	48,6	5,1	18,6	4,1	18,0	4,1	29,1	4,6	1,5	0,1 -
Leiden	43,2	2,4 -	15,4	1,8 -	17,9	1,8	32,2	2,2 +	1,2	0,0 -
Leidschendam-Voorburg	40,1	3,1 -	14,3	2,2 -	13,0	2,2 -	33,3	3,0 +	1,6	0,1 -
Lelystad	45,1	6,6	18,9	5,3	17,0	5,3	27,0	5,9	1,8	0,1
Maastricht	50,8	2,0	21,9	1,6 +	17,6	1,6	24,5	1,8 -	1,7	0,0
Meierijstad	34,6	5,6 -	7,3	3,0 -	9,3	3,8 -	30,5	5,7	1,9	0,1 +
Nijmegen	46,4	3,9	18,8	3,2	19,4	3,2	29,0	3,5	1,5	0,1 -
Nissewaard	49,0	4,6	14,5	3,3 -	10,2	2,8 -	25,6	4,1	1,9	0,1 +
Oss	36,8	5,6 -	15,2	4,3	13,7	4,1	21,8	5,0 -	2,0	0,1 +
Purmerend	48,3	6,1	15,3	4,5	10,4	3,9 -	25,5	5,3	1,7	0,1
Roosendaal	55,1	5,4	19,8	4,3	16,5	4,0	24,2	4,7	2,1	0,1 +

Kernindicatoren - naar gemeenten met 70 000+ inwoners, 2019 (vervolg)

	Overlast in buurt		Onveiligheidsgevoelens in buurt		Slachtofferschap totaal		Functioneren politie in buurt		Preventieve voorzieningen woning	
	% veel overlast	marge ¹⁾	% wel eens	marge ¹⁾	%	marge ¹⁾	%(zeer) tevreden	marge ¹⁾	somscore ²⁾	marge ¹⁾
Rotterdam	57,9	2,1 +	25,9	1,8 +	18,5	1,6	29,3	1,9	1,3	0,0 -
's Gravenhage	57,5	1,8 +	23,4	1,5 +	18,9	1,4 +	35,7	1,8 +	1,4	0,0 -
's Hertogenbosch	48,6	4,4	14,2	3,2 -	12,8	3,0 -	26,7	4,0	1,7	0,1
Schiedam	64,3	2,8 +	25,9	2,7 +	18,4	2,4	27,9	2,8	1,4	0,1 -
Sittard-Geleen	56,4	3,2 +	23,2	2,8 +	15,6	2,4	21,7	2,8 -	2,2	0,1 +
Súdwest Fryslân	36,7	5,7 -	9,6	3,5 -	10,4	3,8 -	28,4	5,4	1,6	0,1 -
Tilburg	51,1	3,9	18,2	3,1	15,1	2,8	30,1	3,6	1,7	0,1
Utrecht	51,1	3,1	20,4	2,4	21,9	2,5 +	29,4	2,8	1,3	0,1 -
Venlo	52,0	1,9 +	20,0	1,5	15,3	1,4	25,7	1,7 -	2,0	0,0 +
Vlaardingen	55,9	3,3 +	22,8	2,9 +	16,5	2,4	27,2	3,0	1,5	0,1 -
Westland	34,2	4,9 -	10,7	3,4 -	11,4	3,1 -	29,9	4,8	1,9	0,1 +
Zaanstad	57,3	4,7 +	16,4	3,5	14,4	3,4	24,9	4,4	1,6	0,1 -
Zoetermeer	50,0	5,0	16,4	3,9	10,9	3,1 -	30,4	4,8	1,7	0,1
Zwolle	38,4	4,8 -	13,1	3,3 -	15,6	3,8	33,6	4,6	1,5	0,1 -

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

²⁾ Somscore van totaal aantal aanwezige preventieve voorzieningen in/rond woning (minimaal 0; maximaal 4).

IV Tabel trendcijfers

Deze bijlage bevat een tabel waarin voor kernindicatoren uit de hoofdstukken 2 tot en met 5 waarvoor correctiefactoren beschikbaar zijn de uitkomsten voor de jaren 2005 tot en met 2019 weergegeven worden. De weergave gebeurt enerzijds in indexcijfers en anderzijds in schaalscores of percentages.

Trendcijfers¹⁾ - Nederland totaal

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019
index 2005/2008 =100														
Leefbaarheid en overlast in woonbuurt														
Fysieke voorzieningen				100	100,6	101,2	102,8	101,5	101,1	102,0	102,0	103,1	102,2	103,5
Sociale cohesie	100	99,5	99,9	100,5	100,8	101,1	101,6	101,5	101,2	101,4	101,3	101,7	101,3	102,4
schaalscore (0=laag; 10=hoog)														
Fysieke voorzieningen				6,2	6,2	6,2	6,3	6,3	6,2	6,3	6,3	6,3	6,3	6,4
Sociale cohesie	6,1	6,1	6,1	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,3	6,2	6,3
index 2005/2008 =100														
Veiligheidsbeleving														
Voelt zich wel eens onveilig in buurt				100	110,3	107,2	111,6	107,5	112,0	108,6	107,6	97,8	97,9	85,8
Voelt zich wel eens onveilig	100	87,8	80,8	78,1	79,2	80,8	77,5	75,8	76,0	74,3	73,6	71,8	70,5	65,9
%														
Voelt zich wel eens onveilig in buurt				16,8	18,5	18,0	18,7	18,0	18,8	18,2	18,1	16,4	16,4	14,4
Voelt zich wel eens onveilig	48,3	42,4	39,1	37,8	38,3	39,1	37,5	36,6	36,7	35,9	35,6	34,7	34,1	31,8
index 2005=100														
Slachtofferschap criminaliteit														
Slachtofferschap totaal	100	94,6	89,7	77,6	79,8	75,6	74,0	72,2	71,8	68,7	64,1	63,1	55,3	49,7
Gewelddelicten	100	88,2	91,4	79,8	84,1	82,3	77,5	78,9	73,2	69,7	66,7	71,1	64,4	60,0
Vermogensdelicten	100	95,3	85,7	69,9	70,5	66,4	68,4	67,9	70,6	66,9	62,7	59,2	51,4	44,3
Vandalismedelicten	100	92,5	89,8	80,0	83,7	74,4	72,1	68,9	64,1	61,2	56,1	56,3	49,1	45,8
%														
Slachtofferschap totaal	27,5	26,0	24,7	21,3	21,9	20,8	20,4	19,8	19,8	18,9	17,6	17,3	15,2	13,7
Gewelddelicten	3,3	2,9	3,0	2,6	2,8	2,7	2,6	2,6	2,4	2,3	2,2	2,3	2,1	2,0
Vermogensdelicten	19,4	18,5	16,7	13,6	13,7	12,9	13,3	13,2	13,7	13,0	12,2	11,5	10,0	8,6
Vandalismedelicten	11,1	10,3	10,0	8,9	9,3	8,3	8,0	7,7	7,1	6,8	6,2	6,3	5,5	5,1
index 2005=100														
Burgers en politie														
Tevredenheid contact politie in eigen gemeente ²⁾	100	105,0	108,7	104,5	102,9	100,1	106,7	109,5	108,3	110,9	112,7	115,0	114,8	122,6
Tevredenheid totale functioneren politie in buurt	100	99,3	103,2	102,7	97,0	97,2	101,7	103,1	103,2	106,3	106,3	111,4	110,7	114,1
%														
Tevredenheid contact politie in eigen gemeente	53,5	56,2	58,1	55,9	55,0	53,6	57,1	58,6	57,9	59,3	60,3	61,5	61,4	65,6
Tevredenheid totale functioneren politie in buurt	24,5	24,3	25,3	25,2	23,8	23,9	25,0	25,3	25,3	26,1	26,1	27,3	27,1	28,0

¹⁾ De cijfers voor 2005–2007 zijn gebaseerd op de VMR, de cijfers voor 2008–2011 zijn gebaseerd op de IVM en de cijfers vanaf 2012 zijn gebaseerd op de VM. Door verschillen in onderzoekopzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. Om toch inzicht te krijgen in trends zijn de uitkomsten van vóór de laatste wijziging in 2012 zodanig gecorrigeerd dat deze wel vergelijkbaar zijn met de uitkomsten van 2012 en volgende jaren. Door deze correctie wijken de cijfers voor de jaren 2005–2011 af van eerder gepubliceerde cijfers over deze periode. Voor meer informatie over deze materie zie bijlage 3 van dit rapport.

²⁾ De vraagformulering is in 2019 gewijzigd.

V Deelnemende gemeenten Veiligheidsmonitor 2019

Deze bijlage bevat een lijst met de 115 gemeenten die in 2019 aan de Veiligheidsmonitor hebben deelgenomen, dat wil zeggen in aanvulling op de reguliere landelijk dekkende steekproef voor de eigen gemeente extra enquêtes hebben laten uitvoeren. Alfabetisch geordend gaat het om de volgende gemeenten:

Aalsmeer	Hellevoetsluis
Alblasserdam	Helmond
Albrandswaard	Hendrik-Ido-Ambacht
Almelo	Hillegom
Alphen aan den Rijn	Hilversum
Amstelveen	Hoeksche Waard
Amsterdam	Hollands Kroon
Baarn	Huizen
Barendrecht	Hulst
Beesel	Kaag en Braassem
Bergen (NH.)	Kampen
Bergen op Zoom	Katwijk
Beverwijk	Koggenland
Blaricum	Krimpen aan den IJssel
Bodegraven-Reeuwijk	Krimpenerwaard
Borne	Langedijk
Brielle	Lansingerland
Bunschoten	Laren
Capelle aan den IJssel	Leiden
Castricum	Leiderdorp
Delft	Leidschendam-Voorburg
Den Haag (gemeente)	Lisse
Diemen	Maassluis
Dordrecht	Maastricht
Dronten	Midden-Delfland
Edam-Volendam	Moerdijk
Ermelo	Molenlanden
Geldrop-Mierlo	Nieuwkoop
Goeree-Overflakkee	Nissewaard
Goes	Noordoostpolder
Goirle	Noordwijk
Gooise Meren	Oegstgeest
Gorinchem	Ouder-Amstel
Gouda	Papendrecht
Haarlem	Pijnacker-Nootdorp
Haarlemmermeer	Putten
Halderberge	Rheden
Harderwijk	Ridderkerk
Hardinxveld-Giessendam	Rijswijk
Heemskerk	Roermond
Heerhugowaard	Roosendaal
Heiloo	Rotterdam

Rucphen	Voorschoten
Schiedam	Waalwijk
Sittard-Geleen	Waddinxveen
Sliedrecht	Wassenaar
Soest	Westland
Steenbergen	Westvoorne
Terneuzen	Wijdmeren
Teylingen	Wijk bij Duurstede
Tholen	Woensdrecht
Uitgeest	Zandvoort
Uithoorn	Zoetermeer
Valkenswaard	Zoeterwoude
Velsen	Zuidplas
Venlo	Zundert
Vijfheerenlanden	Zwijndrecht
Vlaardingen	Waalwijk

Onderzoeksverantwoording

In deze onderzoeksverantwoording wordt de opzet en uitvoering van de Veiligheidsmonitor 2019 op beknopte wijze besproken. Achtereenvolgens komen aan de orde:

- Veldwerk;
- Steekproef;
- Respons;
- Vragenlijst;
- Weging;
- Betrouwbaarheidsmarges;
- Methodebreuken.

Voor geïnteresseerden zijn separate notities over het veldwerk, het steekproefontwerp en de weging van de Veiligheidsmonitor 2019 op aanvraag beschikbaar.

Veldwerk

Het onderzoeksontwerp van de Veiligheidsmonitor heeft als uitgangspunt dat minimaal 65 000 personen aan het onderzoek meedoen. Dit aantal is vereist om ook op laagregionaal niveau betrouwbare uitspraken te kunnen doen. Het streven is om voor elk politiedistrict minimaal 750 responsen te behalen en voor elk basisteam van politie en voor elke 70 000+ gemeente telkens 300 responsen. Het veldwerk voor dit 'vaste' deel gebeurt gezamenlijk door het CBS en onderzoeksbureau I&O Research.

Daarnaast kunnen lokale partijen zoals gemeenten, clusters van gemeenten, of politie-eenheden de steekproef voor hun eigen gebied laten ophogen (dit heet 'lokale oversampling') om op nog lager regionaal niveau (denk bijvoorbeeld aan wijken of buurten) betrouwbare onderzoeksresultaten te verkrijgen. Deze lokale oversampling gebeurt door I&O Research.

Het veldwerk van zowel het CBS als I&O Research startte in 2019 vanaf 6 augustus en eindigde op 30 november. Bij de uitvoering ervan is gebruik gemaakt van twee dataverzamelmethode, namelijk internet en papier. In eerste instantie ontvingen alle steekproefpersonen een aanschrijfbrief – voorzien van inloggegevens – met het verzoek om via internet deel te nemen aan het onderzoek. In deze brief werd ook aangegeven dat met het invullen en versturen van de vragenlijst een Ipad gewonnen kon worden, waarbij respondenten aan het eind van de vragenlijst konden aangeven of ze deze prijs wel of niet wilden winnen. Drie weken na de verzending van de aanschrijfbrief werden non-respondenten gerappelleerd. In deze rappelbrief werden opnieuw de inloggegevens opgenomen en daarnaast werd een schriftelijke vragenlijst meegestuurd. Drie weken na de eerste rappelbrief werd een tweede rappelbrief verstuurd met opnieuw een schriftelijke vragenlijst en inloggegevens. Anderhalve week na de tweede aanschrijfbrief werden de steekproefpersonen die nog niet gereageerd en van wie een telefoonnummer bekend was gebeld en gevraagd om de vragenlijst alsnog via internet of papier in te vullen.

Respons

In 2019 werden ruim 325 000 personen voor deelname aan de Veiligheidsmonitor benaderd. In totaal hebben ruim 135 000 personen meegedaan, waarvan bijna 72 000 in het vaste deel en meer dan 63 000 in de lokale oversampling. Het landelijke responspercentage bedroeg 41,6%. Dit is 2,3 procentpunt hoger dan in 2017 (39,3%). De responspercentages lopen uiteen van 31,7% in de regionale eenheid Amsterdam tot 46,3% in Oost-Nederland.

Uitzet en respons Veiligheidsmonitor 2019 - Nederland totaal en naar regionale eenheid

	Uitzet	Respons	%
Regionale eenheid			
Noord-Nederland	15 306	6 870	44,9
Oost-Nederland	41 846	19 390	46,3
Midden-Nederland	30 321	12 878	42,5
Noord-Holland	38 171	16 446	43,1
Amsterdam	23 249	7 376	31,7
Den Haag	50 493	19 699	39,0
Rotterdam	51 652	20 107	38,9
Zeeland - West-Brabant	20 655	9 208	44,6
Oost-Brabant	16 803	7 537	44,9
Limburg	37 119	15 970	43,0
Nederland totaal	325 615	135 481	41,6

Van alle 43 politiedistricten is de target van 750 responsen behaald. Van de 167 basisteams van politie en van de 52 70 000+ gemeenten is van 1 basisteam respectievelijk 2 gemeenten de target van 300 responsen (net) niet gehaald, met een acceptabel minimum van 284 responsen in het slechtst responderende basisteam en 288 in de slechtst responderende gemeente.

Vragenlijst

Voor de Veiligheidsmonitor is een gestandaardiseerde vragenlijst ontwikkeld die verplicht in zijn geheel moet worden afgenomen. De vragenlijst is modulair opgebouwd en bevat de volgende vraagblokken:

1. Leefbaarheid woonbuurt
2. Beleving overlast in de buurt
3. Veiligheidsbeleving
4. Slachtofferschap (inclusief cybercrime) en aangiftegedrag
5. Tevredenheid laatste politiecontact
6. Oordeel functioneren politie in de buurt
7. Oordeel functioneren politie algemeen
8. Oordeel functioneren gemeente
9. Preventie
10. Onveilige plekken
11. Respectloos gedrag
12. Achtergrondkenmerken.

Voor deelnemers aan de Veiligheidsmonitor die gebruik maken van lokale oversampling is aan het eind van de vragenlijst enige vrij ruimte beschikbaar voor eigen vragen passend binnen de thematiek van de Veiligheidsmonitor.

Aanpassingen vragenlijst 2019

Op verzoek van en in overleg met de opdrachtgevers en partners van de Veiligheidsmonitor is in de vragenlijst van de Veiligheidsmonitor 2019 een aantal aanpassingen doorgevoerd. Het [document met aanpassingen](#) die op de CBS-website van de Veiligheidsmonitor 2019 beschikbaar is, bevat een overzicht van de verschillen tussen de Veiligheidsmonitor 2019 en de Veiligheidsmonitor 2017.

Weging

De weging van de VM 2019 is vergelijkbaar met die van de vorige jaren en houdt rekening met geografische, demografische en sociaaleconomische kenmerken. De weging is aangepast aan de jaarlijks verschillende flexibele oversampling, die in 2019 minder uitgebreid was dan in 2017. De verdeling van de gewichten is vergelijkbaar met de jaren daarvoor.

Betrouwbaarheidsmarges

Bij elk gegeven uit de VM is de betrouwbaarheidsmarge bepaald, waarbij rekening is gehouden met de steekproefomvang en het onderzoeksdesign. De marges zijn zowel beschikbaar bij de uitkomsten die op StatLine (CBS databank) worden geplaatst als in de voorliggende publicatie. In de elektronische versie van deze publicatie is per thema een verwijzing (link) naar StatLine opgenomen, waarmee het mogelijk is om meer specifieke tabelinformatie in te zien. Bij elk getoond percentage hoort een betrouwbaarheidsmarge die, behalve van het gekozen betrouwbaarheidsniveau en het onderzoeksdesign, vooral afhankelijk is van de spreiding in de antwoorden en van het aantal ondervraagde personen. Meestal wordt een betrouwbaarheidsniveau van 95 procent gekozen. Dit betekent dat de werkelijke waarde in 95 van de 100 steekproeven tussen de grenzen zal liggen van de marges behorende bij de gevonden waarde en de steekproefomvang.

Bij de Veiligheidsmonitor is in het algemeen sprake van kleine betrouwbaarheidsmarges. Dit komt door het grote aantal landelijke waarnemingen in de steekproef, aangevuld met de waarnemingen op basis van lokale oversampling. In 2019 gaat het in totaal om ruim 135 000 personen die aan het onderzoek hebben meegedaan. Punt-schattingen die op een dergelijke steekproefomvang zijn gebaseerd hebben een marge van +/- 0,27 procentpunt bij een schatting van 50 procent. Dit betekent dat met een waarschijnlijkheid van 95 procent de werkelijke waarde van deze schatting ligt tussen de 49,73 procent en de 50,27 procent.

Op het niveau van de regionale eenheden en districten zijn de marges uiteraard groter, vanwege het lagere aantal waarnemingen dat hiervoor beschikbaar is.

Methodebreuken

Vanaf 2005 tot en met 2008 is informatie over slachtofferschap, veiligheid en tevredenheid over het functioneren van de politie gemeten via de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR). In 2008 is de VMR overgegaan in de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM), waarmee vervolgens statistische informatie over bovengenoemde thema's is gemeten in de jaren 2008 tot en met 2011. In 2012 is de onderzoeksopzet van de IVM verbeterd en overgegaan in de Veiligheidsmonitor (VM).

Verschillen in de onderzoeksopzet tussen VM en de IVM en de IVM en de VMR hebben tot gevolg dat er systematische effecten optreden in de uitkomsten. Dit fenomeen wordt aangeduid met de term methodebreuken. Om de continuïteit van de belangrijkste variabelen zo goed mogelijk te waarborgen, is in 2012 nogmaals de IVM met een steekproefomvang van circa 6 000 personen parallel uitgevoerd aan de VM. Om dezelfde reden is in het verleden de VMR in 2008, 2009 en 2010 in een beperkte omvang parallel aan de IVM uitgevoerd.

Door de parallelle uitvoering van de twee ontwerpen is het mogelijk om de verschillen te kwantificeren, en daarmee correcties toe te passen op de oude VMR- en IVM-cijfers om ze naar het VM-niveau te brengen. Op die manier worden uitkomsten van de VMR en IVM vergelijkbaar met die van de VM. Deze correcties van de methodebreuken zijn in dit rapport toegepast op trendcijfers voor de periode 2005–2019. Aangezien de cijfers voor de jaren 2005 tot en met 2011 gecorrigeerd zijn, komen deze niet overeen met eerder gepubliceerde cijfers voor deze jaren.

Recent verschenen literatuur

- CBS (2019), [Armoede en sociale uitsluiting 2019](#), 9 december 2019
- CBS (2019), [Jaarrapport 2019 Landelijke jeugdmonitor](#), 29 november 2019
- CBS (2018), [Trends in Nederland 2019](#), 29 mei 2019
- CBS (2019), [Binnen jaar weer inbraak bij 1/5^e van inbraakslachtoffers](#), 14 maart 2019
- CBS (2019), [De woning en buurt van inbraakslachtoffers](#), 8 maart 2019
- CBS (2019), [Inbrekers vaker actief in duurdere buurten](#), 8 maart 2019
- CBS (2019), [7 op 10 slachtoffers geweldsdelict voelen zich onveilig](#), 21 januari 2019
- CBS (2018), [Minder mannen dan vrouwen slachtoffer van geweld](#), 21 december 2018
- CBS (2018), [Jaarrapport 2018 Landelijke jeugdmonitor](#), 30 november 2018
- CBS (2018), [Trends in de strafrechtketen kaart](#), 15 oktober 2018
- CBS, WODC en Raad voor de Rechtspraak (2018), [Criminaliteit en Rechtshandhaving 2017](#), 15 oktober 2018
- CBS (2018), [Cybersecuritymonitor 2018](#), 21 september 2018
- CBS (2018), [Vooral minder jongeren en ouderen slachtoffer](#), 24 september 2018
- CBS (2018), [Trends in Nederland 2018](#), 29 juni 2018
- CBS (2018), [Oudere vrouw zonder partner houdt 's avonds deur dicht](#), 28 juni 2018
- CBS (2018), [Jonge vrouwen ervaren het vaakst respectloos gedrag](#), 26 juni 2018
- CBS (2018), [Burger wil aanpak te hard rijden en hondenpoep](#), 4 juni 2018
- CBS (2018), [Aanpak van buurtoverlast](#), juni 2018
- CBS (2018), [Brede welvaart niet gelijk verdeeld](#), 16 mei 2018
- CBS (2018), [Het mysterie van de verdwenen criminaliteit](#), mei 2018
- CBS (2016), [Sociale veiligheid en economische zelfstandigheid van vrouwen](#), 28 maart 2018
- CBS (2016), [Burger ervaart, politie registreert minder criminaliteit](#), 1 maart 2018

CBS (2018), [Afname criminaliteit in alle delen Nederland](#), 1 maart 2018

CBS (2018), [Veiligheidsmonitor 2017](#), 1 maart 2018

Meer cijfers

Deze publicatie bevat een selectie van de belangrijkste uitkomsten van de Veiligheidsmonitor 2019. Cijfers over meer onderzoeksitems, en dan met name uitgesplitst naar regio's (landsdelen, provincies, regionale eenheden, districten, basisteams politie en 70 000+ gemeenten) en persoonskenmerken (geslacht, leeftijd, herkomst, opleiding, seksuele geaardheid, stedelijkheid) zijn voor de jaren 2012–2019 te vinden in de volgende StatLinetabellen:

Leefbaarheid en overlast in woonbuurt

[Leefbaarheid en overlast in buurt; regio](#)

[Leefbaarheid en overlast in buurt; persoonskenmerken](#)

Veiligheidsbeleving

[\(On\)veiligheidsbeleving; regio](#)

[\(On\)veiligheidsbeleving; persoonskenmerken](#)

Slachtofferschap criminaliteit

[Slachtofferschap criminaliteit; regio](#)

[Slachtofferschap criminaliteit; persoonskenmerken](#)

[Ondervonden delicten; regio](#)

[Ondervonden delicten; persoonskenmerken](#)

Burgers en politie

[Burgers en politie; regio](#)

[Burgers en politie; persoonskenmerken](#)

Preventie

[Preventie; regio](#)

[Preventie; persoonskenmerken](#)

Deelnemers aan de Veiligheidsmonitor kunnen bovendien gebruik maken van de online-databank waarin meer cijfermateriaal beschikbaar is.

Medewerkers

Auteurs

Math Akkermans
Willem Gielen
Rianne Kloosterman
Kim Knoops
Ger Linden
Elke Moons

Met medewerking van

José Gouweleeuw
Jos Kickken
Ralph Meijers
Inge Muijs
Marie-José Poublon-Schijns